

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Toplantı
6 Mayıs 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, hayatını kaybeden İstanbul Milletvekili TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması
- 2.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e gerçekleştirilen fiziki saldırıya, Komisyon üyesi olmayıp toplantıya iştirak eden Ankara Milletvekili Okan Konuralp, Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, TRT Yönetim Kurulu üyesi Hilal Kaplan'ın toplantıda bulunmamasına ve Genel Başkanlarına yapılan saldırıyla ilgili olarak Komisyondaki siyasi parti sözcülerinden kınama beklediklerine ilişkin açıklaması

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

- 1.- Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 2.- TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

-----0-----
9'uncu Toplantı
6 Mayıs 2025 Salı
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.35'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mustafa Savaş,
Hayatını kaybeden İstanbul Milletvekili TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine,
Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,
CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e gerçekleştirilen fiziki saldırıya, Komisyon üyesi olmayıp toplantıya iştirak eden Ankara Milletvekili Okan Konuralp, Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e hoş geldiniz dediğine, ilişkin açıklama yaptı.

Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz, TRT Yönetim Kurulu üyesi Hilal Kaplan'ın toplantıda bulunmayışına ve Genel Başkanlarına yapılan saldırıyla ilgili olarak Komisyondaki siyasi parti sözcülerinden kınama beklediklerine ilişkin açıklama yaptı.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi.

TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi. *(Bu işleme ilişkin düzeltme Komisyonun 7/5/2025 tarihli 10'uncu Toplantısında yapılmıştır)*

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü ile Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarını görüşmek için 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü saat 14.30'da toplanmak üzere toplantıya 21.31'de son verildi.

6 Mayıs 2025 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Yüksel COŞKUNYÜREK (Bolu)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Durmuş Ali KESKİNKILIÇ (Karabük)

---- 0 ----

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

28'inci Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı'nın 9'uncu Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, hayatını kaybeden İstanbul Milletvekili TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Geçtiğimiz günlerde tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybeden İstanbul Milletvekili, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı ve sabırlar diliyorum, mekânı cennet olsun.

Bugünkü gündemimizde Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü ile TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüyle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, teşekkür ederim.

Şimdi sunumunu yapması için sözü sayın Genel Müdürümüze...

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, TRT Yönetim Kurulu üyesi Hilal Kaplan'ın toplantıda bulunmamasına ve Genel Başkanlarına yapılan saldırıyla ilgili olarak Komisyon'daki siyasi parti sözcülerinden kınama beklediklerine ilişkin açıklaması

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Başkanım, sunum yapılmadan usul yönünden söz alabilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - TRT Yönetim Kurulu Üyeleri arasında Hilâl Kaplan şu anda toplantı salonunda bulunmuyor dolayısıyla bir mazeretini istiyoruz.

İkincisi de göreve geldiğinden bugüne kadarki hiçbir KİT-Sayıştay denetim toplantısında kendisini göremedik. Bu, KİT Komisyonunu nasıl bir yok saymadır? Neden denetim aşamasında burada gelip bu denetime tabi olmuyor? Bu konuyla ilgili Sayın Genel Müdürden bir açıklama, bir izahat bekliyoruz.

Aynı zamanda da siz bugün açılış konuşmasını yaptınız ancak konuşmanızın içinde üzülerken görüyorum ki geçtiğimiz gün Genel Başkanımız...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Konuşma metnimin içerisinde var, konuşacağım.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Evet, ben açılış konuşmasının basının aldığı kısımda özellikle yer almasını istiyordum...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Hayır, ama bende var, konuşma metnimde var, lütfen acele etmeyin. Sayın Yavuzılmaz, acele etmeyin.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Aynı zamanda, bu, Genel Başkanımıza yapılan kınamayla ilgili tüm KİT Komisyonundaki siyasi parti sözcülerinin de kınamalarını kendilerinden bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bakın, acele ediyorsunuz bazı şeylerde. Biraz daha sabırlı olmanızı tavsiye ediyorum Sayın Yavuzılmaz.

Evet, Sayın Hilâl Kaplan Sarı'nın mazeret dilekçesi Komisyonumuza ulaştı, şu anda elimizde, size de ulaştırırız, veririz.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Acaba geçen yılki, bir önceki, bir önceki, bir önceki; hep aynı mazeret mi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Vallahi aynı mazeret olup olmadığını bilmiyorum ama mazeret dilekçesi şu anda ulaştı, sonrasında da veririz.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Burada bir yönetim kurulu üyesinin denetimden kaçması ve kaçınması gibi bir durumla mı karşı karşıyayız? Sayın Genel Müdür buraya kadar geliyorsa ve burada bu denetime giriyorsa yönetim kurulu üyesi de Komisyonun üzerinde değil, onun da buraya gelmesi gerekir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz, söylediğiniz kayda geçti, tutanaklara geçti.

Sunum için Sayın Genel Müdürümüze sözü veriyorum.

Buyurun.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Başkanım, direkt sunuma mı geçeyim yoksa...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sunuma geçin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hilâl Kaplan'ın niye burada olmadığını açıklamaya geçin önce.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzyılmaz, lütfen...

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekilleri; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyor, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun çalışmalarının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Milletimizin ortak belleğini oluşturan, kültürel ve toplumsal hafızasını şekillendiren bir yapı taşı olan TRT, 1 Mayıs 1964 tarihinde başlayan yolculuğunu bugün 17 televizyon, 17 radyo kanalı, 9 uluslararası dijital haber platformu, Türkiye'nin uluslararası dijital platformu "tabii", onlarca dijital uygulama, sinema filmleri, ulusal ve uluslararası düzeyde çok sayıda stratejik zirve ve etkinlik, TRT Akademi ve sayısız markasıyla sürdürüyor. Türkiye'nin kamu yayıncısı ve dünyanın en saygın yayın kuruluşlarından biri olan kurumumuz, ülkemizi uluslararası yayıncılık alanında hakkıyla temsil ediyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TRT olarak 17 televizyon kanalımızla milletimizin tüm ihtiyaçlarına yönelik yayıncılık yapıyor, içerikler üretiyoruz. TRT Haber, TRT Çocuk, TRT Belgesel, TRT Spor, TRT Spor Yıldız, TRT Kurdî, TRT Müzik ve TRT 2 alanlarında en çok tercih edilen tematik televizyon kanallarımız olarak öne çıkıyor. Türkiye'nin haber ekranı TRT Haber'le gündemin nabzını tutuyor, altı yılı aşkın bir süredir ülkemizin en çok izlenen haber kanalı olma konumumuzu koruyoruz. "Yüzde yüz çocuk" diyerek yayıncılığını reklamsız sürdüren TRT Çocuk'la çocuklarımızın berrak zihinlerinde taze filizler yeşermesine vesile oluyoruz. Belgesel yapımlarının Türkiye'deki en önemli üreticisi TRT Belgesel'le insanı anlama ve dünyayı anlamlandırma serüvenine katkı sunuyoruz. Çeşitli lehçelerde ortak kültür havzasından beslenen yayınlar yapan TRT Kurdî'yle hem ülkemizden hem de farklı coğrafyalardan insanlara sesleniyoruz. Müzik denince akla gelen ilk kanal olan TRT Müzik'le Türkiye'nin ve dünyanın müziğini TRT farkıyla ekranlara taşıyoruz. Film kuşakları, konserleri ve diğer tüm içerikleriyle izleyicisinin takdirini kazanan TRT 2'yle kültür sanat yayıncılığına yön veriyoruz. TRT ailesinin en tecrübeli kanalı TRT 1 ise prime time kuşağındaki dizi, film ve programlarıyla en çok tercih edilen aile kanalımızdır. Türkiye'nin kamu yayıncısı olarak yapımlarımızı hayata geçirirken izlenme oranını değil, kamu yararını öncelikle tarihimize derin izler bırakmış, toplumsal değerlerimizde yeri olan hikâyeleri gelecek kuşaklara aktarmayı amaçlıyoruz, bunu yaparken yapımlarımızın reytinglerde birinciliği elden bırakmaması emeklerimizin karşılık bulması noktasında bizleri mutlu ediyor. Örneğin, 1 Ocak 2023-13 Nisan 2025 dönemi arası TRT 1 kanalında yayınlanan yapımlar tüm ölçüm gruplarında toplamda 1.823 kez en çok izlenen ilk 5 yapım arasında yer almıştır. Bu yapımlardan bazıları şunlardır: Gönül Dağı, Teşkilat, Mehmed: Fetihler Sultanı, Bir Zamanlar İstanbul, Kudüs Fatihî Selahaddin Eyyubi, Kara Ağaç Destanı, Al Sancak, Benim Güzel Ailem, Hayatımın Neşesi, Alparslan: Büyük Selçuklu, Kendi Düşen Ağlamaz, Yürek Çıkmazı, Sen Türkülerini Söyle, Ramazan Sevinci, 3'te 3.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TRT'nin son dönemde büyük bir ivme kazanan spor yayıncılığı alanındaki başarılarına özel bir vurgu yapmak isterim. Bizler, kamu yayıncılığı sorumluluğu gereği, sporun her dalını izleyicilerimizle buluşturuyoruz. Özellikle şifresiz yayınladığımız ulusal ve uluslararası spor müsabakaları vatandaşlarımızın spora olan ilgisini artırmakla kalmıyor, aynı zamanda genç nesillerin spora yönlendirilmesine de katkı sağlıyor. 14 Haziran-14 Temmuz 2024 tarihleri arasında gerçekleşen dünyanın en büyük futbol organizasyonlarından EURO 2024'ün Türkiye'deki yayıncı kuruluşu olarak bir ay boyunca oynanan 51 maçı ekranlara, radyolara ve dijital platformumuz "tabii"ye başarıyla taşıdık. Almanya'dan canlı aktarılan programlar ve sayısız içeriği kapsayan TRT 1 ve TRT Spor ortak yayınlarıyla yeşil sahanın heyecanını ekran başındaki milyonlara aktardık. Hollanda-Türkiye maçında TRT 1 73,42 izlenme payıyla Türk televizyon tarihinin en yüksek izlenme rakamına ulaşarak rekor kırdı. Bunun yanı sıra, Wimbledon Tenis Turnuvası, Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları ve 2024 Yaz Paralimpik Oyunları'nı da yaz boyunca süren yayınlarla izleyici ve dinleyicilerimize aktardık. 2024 yılında TRT'nin spor yayıncılığındaki tecrübe ve birikimine bir yenisini daha ekledik ve kurumumuz tarihinde bir ilk olarak UEFA Şampiyonlar Ligi, UEFA Avrupa Ligi, UEFA Konferans Ligi ve UEFA Süper Kupa maçlarının Türkiye'deki yayınlarını üç yıl süresince üstlendik. Kamu yayıncılığı anlayışımızın bir gereği olarak ülkemizi bu kupalarda temsil eden takımlarımızın maçlarını TRT 1, TRT Spor ve tabii'de şifresiz ve ücretsiz olarak yayınlıyoruz. TRT Radyo 1 kanalımız ve TRT Dinle uygulamamız ise bu maçları dinleyicilerimize aktarıyor. Yine, turnuvalar kapsamında oynanan yüzlerce karşılaşmayı da uluslararası dijital platformumuz tabii'de futbolseverlerle buluşturuyoruz. Ayrıca, 2024-2025 sezonu Trendyol Süper Lig maç özetleri ve Trendyol 1. Lig maçları da TRT Spor, tabii ve TRT Radyo 1'den takip edilebiliyor.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; TRT son yıllarda uluslararası yayıncılık alanında da çok büyük bir ivme yakalamıştır. Kuruluşumuzun 61'inci yılını da geride bırakırken yalnızca Türkiye'nin değil, dünyanın dört bir yanında yok sayılan ve görmezden gelinen coğrafyaların sesi olma sorumluluğuyla çalışıyoruz. TRT World ve TRT Arabi uluslararası televizyon kanallarının yanı sıra, yine farklı dillerde yayın yapan uluslararası dijital platformlarımız TRT Almanca, TRT Rusça, TRT Fransızca, TRT Balkan, TRT Afrika, TRT İspanyolca ve TRT Farsça'yla Türkiye sınırlarının ötesine uzanıyor, tek merkezli küresel medyanın göstermediğini gösteriyor, duyurmadığını duyuruyoruz. Bunların yanı sıra TRT Avaz ve TRT Türk'le hem yurt dışındaki vatandaşlarımız hem de soydaş ve kardeş topluluklarımızla kültürel bağlarımızı güçlendiriyoruz. Dünyanın neresinde olduğu fark etmeksizin vatandaşlarımıza büyük bir ailenin parçası olduklarını hatırlatan TRT Türk kanalımızın 2022 yılında yenilenen yüzü ve özel içerikleriyle yeni bir yolculuğa başladığını da bu vesileyle belirtmek isterim. Ses bayrağımız Türkçemizin sancaktarlığını yapan TRT radyoları 17 kanalıyla bilginin taşıyıcısı, kültürün aktarıcısı ve hakikatin sesi olarak ülkemizin ve dünyanın dört bir yanına ulaşıyor. Farklı kimlik ve formlarda bölgesel, ulusal ve uluslararası yayın yapan radyo kanallarımız ve çok dilli "web" yayınlarımızla

her kesime hitap eden yayınlar yapıyoruz. 41 dil ve lehçede, yedi kıtaya seslenen TRT Türkiye'nin Sesi Radyolarıyla ülkemizi dünyaya anlatıyoruz. Deneyimli yapım-yayın kadromuz, usta ses ve saz sanatçılarımız, orkestra ve korolarımız, karasal vericilerimiz, internet, uydu ve TRT Dinle mobil uygulamalarımızla radyo yayıncılığındaki liderliğimizi koruyoruz.

Sadece televizyon ve radyo yayınlarımız değil, uluslararası rakiplerine meydan okuyan uluslararası dijital platformumuz "tabii" de yayıncılıkta yeni bir dönemin habercisi olarak TRT markasını öne çıkarıyor. Her birinde büyük emek ve alın teri olan farklı türlerde onlarca "tabii" orijinal dizisini ve 20 bin saatten fazla içeriği abonelerimize sunuyoruz. Şu an 5 farklı dilde hizmet veren platformumuz, iki yıl gibi kısa bir sürede 11,5 milyon kullanıcı ve 123 milyon saat izlenmeye ulaşmayı başarmıştır. "Tabii", uluslararası genişleme stratejisi doğrultusunda gerçekleştireceği tanıtım ve pazarlama faaliyetleriyle globalde erişimini artıracaktır. Tabii'nin varlığı sayesinde Türkiye artık sadece izleyen değil, dünyanın pek çok ülkesinde milyonlar tarafından izlenen ve takip edilen bir dijital içerik üreticisi konumunda olacaktır. Dijital dünyadaki varlık alanımız tabii'yle sınırlı değil, mobil oyun ve uygulamalarımızla da milletimizden büyük bir teveccüh görüyoruz. TRT Dinle, TRT Çocuk Kitaplık, TRT Çocuk Oyun Dünyası, TRT Bil Bakalım ve TRT Piri: Kelime Macerası uygulamalarımız bütün mobil platformlarda toplam 22 milyona yakın indirilme sayısına ulaşmıştır. Özellikle çocuklarımıza temiz, güvenli ve ücretsiz içerikler sunduğumuz, evlatlarımızın eğlenirken öğrenmelerini sağlayan TRT Çocuk mobil oyun ve uygulamalarımızı çok önemsiyoruz. 85 milyondan fazla indirilmeye ulaşan 36 farklı çocuk mobil oyunumuzla dijital mecralarda da çocuk medyasının lokomotifini olma konumumuzu koruyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir asra yaklaşan köklü tecrübesiyle, yayıncılığın okulu olan TRT, titiz çalışmaların sonucunda ortaya çıkardığımız ve yayıncılık eğitimine yenilikçi bir bakış açısı kazandırdığımız TRT Akademi'yle farklı bir kulvarda da yol almaya başlamıştır. 2024 yılının Ocak ayında hayata geçirdiğimiz ve TRT'nin okul olma misyonunu kurumsallaştıran TRT Akademi, tamamı kurumumuzun yetiştirdiği uzman eğitimciler tarafından hazırlanan ve birbirinden farklı konularda oluşturulan eğitim modülleriyle kendini medya ve iletişim alanında geliştirmek isteyen her yaşta insana kapılarını açmakta, hizmet vermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yayın ve yapımlarımızın yanı sıra, stratejik zirve ve etkinliklerimizle de dünyanın en kritik meselelerine odaklanıyor, tüm insanlık adına ortak tartışma zeminleri oluşturuyoruz. Mevcut ya da potansiyel krizleri TRT World Forum ve NEXT gibi uluslararası etkinliklerimiz vesilesiyle masaya yatırıyor, insanlığın sorunlarına kapsayıcı bir bakış açısıyla çözüm önerileri getiriyoruz. TRT World Citizen Ödülleri'yle küresel vicdanın sesi olan insanları ve eylemleri ödüllendiriyoruz. "TRT Humanitarian Film Festival" ile insanlığın gerçek sorunlarına vicdan vizöründen bakan sinemacıları ve görmezden gelinen hikâyelerini kadrajın merkezine taşıyan filmleri izleyiciyle buluşturuyoruz. "12 Punto"yla nitelikli senaryoları ödüllendiriyor, sinemaya yeni bir soluk getirecek yapımcı, yönetmen ve senaristlere destek oluyoruz. "TRT Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği"yle dünya çocukları arasında karşılıklı sevgi, saygı ve dostluk duygusunun pekişmesini sağlıyoruz. "TRT Uluslararası Belgesel Ödülleri"yle dünyanın saygın belgeselcilerini ülkemizde buluşturuyor, hem amatör hem de profesyonel belgeselcileri destekleyerek sektöre nefes oluyoruz. "TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması"yla Türkiye'nin genç dinamik ve üretken iletişimcilerine destek veriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılının Ekim ayında 65 ülkeden 230 üyesiyle yaklaşık 4 milyar izleyiciye hitap eden ve dünyanın en büyük yayın birliği olan Asya Pasifik Yayın Birliği'nin ev sahipliğini yaptığımız 61'inci Genel Kurulu ve bağlantılı toplantıları vesilesiyle 400'den fazla yayıncıyla buluşarak geleceğin medya vizyonunu değerlendirdik. Bu toplantılarda hem bir buçuk yıldır Başkanlığını üstlendiğim ABU'nun hem de TRT'nin 60'uncü yılını kutlamanın memnuniyetini yaşadık. Bu önemli organizasyonda, ABU bünyesindeki dünya çapında prestijli yayınlara, insani değerleri merkeze alan bir medya anlayışını birlikte inşa etme çağrısında bulunduk. Birlikten doğan gücün rehberliğinde, dünya medyasında toplumsal faydayı önceleyen bir bakış açısını ancak TRT gibi bir kurumun liderliğinde şekillendirebileceğimizin farkındalığıyla bu alandaki çalışmalarımızı da sürdüreceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TRT olarak ortak yapım desteklerimiz aracılığıyla Türk sinemasının gelişimine de önemli katkılar sunuyoruz. Sinemanın deneyimli yönetmenleri kadar ilk filmi çeken genç yönetmenlerin projelerine de destek vererek bu filmlerin ulusal ve uluslararası festival süreçleriyle dağıtım çalışmalarını yakından takip ediyoruz. Ayrıca, dünyanın en prestijli festivallerinde "TRT Ödülü" başlığı altında destek ödülleri veriyor, TRT'nin bu alandaki katkısını Türk sineması dışında dünya sineması boyutuna da taşıyoruz. Sadece 2024 ve 2025 yıllarında dünyanın prestijli film festivallerinde yarışan ve gösterilen 38 TRT ortak yapımı film, 241 festivalde toplam 105 ödül aldı. TRT ortak yapımı filmlerin geçtiğimiz dört yılda kazandığı toplam ödül sayısı ise 455'tir. Cannes Film Festivali'nde "Altın Palmiye" ödülünü kazanan "Hüzün Üçgeni", Berlin Film Festivali'nden "Jüri Ödülü", Sundance Film Festivali'nden ise "En İyi Yönetmen" ödülüyle dönen "Klondike" ve Venedik Film Festivali'nde 7 ödüle layık görülen "Yeşil Sınır" uluslararası festivallere damga vuran ortak yapım filmlerimizden bazılarıdır. Ayrıca, küresel arenaya taşıdığımız sinemacılık vizyonumuzla yalnızca ülkemiz için değil, farklı coğrafyalar için de benzer başarılar elde ettik. Son beş yılda gerçekleştirilen "Akademi Ödülleri"nin 4'ünde TRT ortak yapımı filmlerin yarışmış olması bu başarıların açık bir göstergesidir.

TRT çatısı altında ürettiğimiz nitelikli belgesellerle de nice prestijli ödül ülkemize kazandırıyoruz. TRT World imzalı "Ukrayna Savaş Günlükleri"nin 44'üncü Uluslararası Emmy Ödülleri'nde "Güncel Olaylar" kategorisinde kazandığı ödül, bu ödüllerin en anlamlılarından bir tanesidir. Bizim için özel değeri olan bir başka ödül ise eylül ayında ülkemize kazandırdık. Filistin topraklarının nasıl ve hangi yöntemlerle işgal edildiğini gözler önüne seren "Kutsal İşgal" belgeselimiz Al Jazeera Balkanlar Uluslararası Belgesel Film Festivali'nde "Program Ödülü"ne layık görüldü.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sunumumu tamamlamadan önce, edindiğimiz gelirlerden de bahsetmek isterim. Öncelikle şunun altını çizmek isterim ki TRT olarak yayıncılıktan gelen kazanımları yine yayıncılığı geliştirecek kaynağa dönüştürme gayretiyle çalışıyoruz. 2023 yılında kamusal katkı gelirleri dışında kalan gelirlerimizi 2021 yılına kıyasla toplamda yüzde 244 oranında artırdık; bu artış enflasyon oranlarının üzerindedir. Bahsi geçen gelirleri 2024 yılı sonunda bir önceki yıla göre yüzde 130, 2021 yılına göre ise yüzde 694 oranında artırarak yine, enflasyon artış oranının üzerinde bir artış gerçekleştirdik. TRT'nin kamusal katkı gelirleri dışında kalan gelirlerinin toplam gelirler içerisindeki oranı 2021 yılında yüzde 23 iken yaşanan bu artışla...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bandrollere de 2021 den 2023 yılına kadar yüzde 597 zam yapıldı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, lütfen dinleyelim, lütfen...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Lütfen, bandrole yapılan zam yüzde 597.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama Sayın Yavuzylmaz, Sayın Yavuzylmaz...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Siz devam edin Sayın Genel Müdürüm.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - "Kamusal katkı gelirleri dışında" diye özellikle belirtiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani kabul ediyorsunuz. Enflasyonun olduğunu da kabul ediyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, lütfen.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Kamusal katkı gelirleri dışında kalan gelirlerimizi 2024 yılına kıyasla toplamda yüzde 244 oranında arttırdık, bu artış enflasyon oranlarının üzerinde bir artıştır. TRT'nin kamusal katkı gelirleri dışında kalan gelirlerinin toplam gelirler içerisindeki oranı 2021 yılında yüzde 23 iken yaşanan bu artışla birlikte 2024 yılında 8 puanlık önemli bir farkla yüzde 31 olarak gerçekleşmiştir. TRT'nin kamusal katkı gelirleri dışında yer alan faaliyet gelirleri yalnızca ilan ve reklam gelirlerinden oluşmamakta; sponsorluk, program satış, marka ve lisanslı ürün, dijital alan ve içerik gelirlerini de içermektedir. Bahsi geçen gelir kalemlerinde 2023 yılında 2021 yılına kıyasla yaşanan önemli artış oranları ise şu şekildedir: İlan ve reklam gelirlerinde yüzde 238 artış, program satış gelirlerinde yüzde 203 artış, dijital alan ve içerik gelirlerinde yüzde 136 artış, marka ve lisanslı ürün gelirlerinde yüzde 241 artış, sponsorluk gelirlerinde yüzde 91 artış.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Başkanım, bunları adet olarak almamız lazım.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Bir dinle ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, lütfen dinleyelim.

Devam edin Sayın Genel Müdürüm.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Bahsi geçen gelir kalemlerinde 2024 yılında 2021 yılına kıyasla yaşanan önemli artış oranları ise şu şekildedir: İlan ve reklam gelirlerinde yüzde 495 artış, program satış gelirlerinde yüzde 97 artış, dijital alan ve içerik gelirlerinde yüzde 300 artış, marka ve lisanslı ürün gelirlerinde yüzde 324 artış, sponsorluk gelirlerinde yüzde 299 artış.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TRT'nin yaptığı yayınlar, etkinlikler, ortak yapımlar ve özel organizasyonlar sadece eğlence veya bilgilendirme amacı taşıyor, aynı zamanda toplumu bir arada tutan bir tutkal görevi görüyor. Sanatla, sporla, kültürle ve müzikle insanları bir araya getiren yayınlarımız milletimizin birlik ve beraberliğine katkı sağlıyor. Takdir edersiniz ki bu, kamu yayıncılığının en temel misyonlarından biridir. Türkiye'nin yayıncılık tarihini inşa eden TRT ailesi olarak, sadece geçmiş başarılarımızla övünmekle yetinmiyor, çağın gereklilikleri doğrultusunda geliştirdiğimiz yenilikçi projelerle yayıncılığın geleceğini şekillendirme iddiasını da taşıyoruz. Bu iddiamız doğrultusunda sahip olduğumuz tüm markalarla durmaksızın çalışmaya, farklı dillerde ve coğrafyalarda ikinin, güzelin, hakkın temsilcisi olmaya devam edeceğiz. Belleğimizden aldığımız güç ve yerelden küresele taşıdığımız değerlerle iletişimin yarınlarnı şekillendirecek, bölgesinde ve dünyada etkili bir aktör olan ülkemizin yükselen sesiyle uyumlu ve güçlü bir yankı oluşturmayı sürdüreceğiz.

Bu düşüncelerle sabrınız için hepimize şükranlarımı sunuyor, bugünkü toplantının TRT'nin kamu yayıncılığı misyonunu daha ileriye taşımak için güçlü bir zemin sağlamasını temenni ediyorum. Siz değerli milletvekillerimizin yapıcı eleştirileri ve önerilerinin kurumumuzun gelişimi için bizlere rehber olacağına inanıyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e gerçekleştirilen fiziki saldırıya, Komisyon üyesi olmayıp toplantıya iştirak eden Ankara Milletvekili Okan Konuralp, Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e gerçekleştirilen fiziki saldırıyı şiddetle kınıyor, siyaset kurumuna yönelik her türlü saldırının karşısında olduğumuzu buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum. Ayrıca, Komisyonumuz üyesi olmayan, toplantımıza iştirak eden Ankara Milletvekili Sayın Okan Konuralp ile Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya'ya ve Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e Komisyonumuza hoş geldiniz diyorum.

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (devam)

1.- Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri (Devam)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2021 yılı alt komisyon raporunda 2, 2022 yılı alt komisyon raporunda 3 öneri bulunmaktadır.

2021 yılının 1 ve 2022 yılının 1 no.lu önerileri aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağız. Daha güncel olan 2022 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Kurum iştiraki Anten AŞ'nin kuruluş amacının gerçekleşmemiş olması ve aktif bir faaliyeti bulunmaksızın varlığını sürdürmesi.

2012 yılında kurulmuş olan ve sermayesinde TRT'nin yüzde 10 oranında hissesi bulunan Anten Teknik Hizmetler ve Verici Tesis İşletme Anonim Şirketinin kuruluşundan bu yana aktif bir faaliyet içine giremediği ve kuruluş amacının gerçekleşmediği dikkate alınarak kurumun şirketteki pay sahipliğinin sonlandırılması konusundaki işlemlerin gecikilmeksizin sonuçlandırılması için gerekli çaba ve girişimlerin sürdürülmesi, ayrıca söz konusu şirketin bir kısım ortaklarınca sermaye taahhüt borcunun yerine getirilmemesi ve şirkete ait mali tablolar ile genel kurul evraklarının yapılan girişimlere rağmen kuruma gönderilmemesi hususlarıyla ilgili olarak gerekirse hukuki yollara başvurulmak suretiyle sorunların çözüme kavuşturulması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Yanıt için buyurun.

TRT SİKERİ CANAN YENER REÇBER - Cevap 1:

29/5/2012 tarihinde kurulan Anten Teknik Hizmetler ve Verici Tesis İşletme Anonim Şirketi 6112 sayılı Kanun'un 26/8 maddesine göre özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşların yayınlarını tek bir radyo ve televizyon verici tesislerinden yayın yapmaları için kurulan bir şirkettir. 16 ortaklı şirkette kurumumuz yüzde 10, diğer 15 ortak yüzde 6 oranında paya sahiptir ancak şirket 6112 sayılı Kanun'un 26/8 maddesinde 2017 yılında yapılan değişiklik gereğince sermayesinin en az yarısının kamuya ait olması şartını sağlayamadığından lisans alamamıştır. 2017 yılında sermayesinin yüzde 100'ü PTT'ye ait grup şirketi olarak kurulan Kule Verici Tesisleri İşletim ve Teknolojileri Anonim Şirketi anılan maddedeki şartları sağlayarak lisans almıştır.

Şirketin 7326 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılmış borçları ile birikmiş diğer borçlarının -kira, personel, mali müşavir ve benzeri- ödenmesi, alacaklarının tahsil edilmesi ve devamında ivedi olarak tasfiye süreçlerinin başlatılması konusunda mutabakat sağlanmıştır. Bu doğrultuda 22/10/2021 tarihinde yapılan Genel Kurulda sermaye taahhüdü borcu olmayan pay sahiplerinin sermaye miktarıyla orantılı olarak sermaye avansı ödemesine oy birliğiyle karar verilmiştir. Şirkete ait toplam 2 milyon 510 bin 997 lira borcun ödenmesi için hisse oranı nispetinde hesaplanan 311 bin 99 lira 71 kuruşun kurumumuz tarafından sermaye avansı olarak ödenmesi talep edilmiştir ancak kurumumuz bir kısım ortakların şirket ana kuruluş sermaye taahhüt borcunu ödememiş olmaları ve bu durumun 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 128 ve 344'üncü maddeleri başta olmak üzere kanuna aykırılık teşkil etmesi nedeniyle talep edilen sermaye avansını ödememiştir. Sermaye taahhüt borcunu yerine getirmeyen ortaklarından da ilgili tutarların tahsili ve şirketin tasfiyesi için gerekli işlemleri başlatılmasına yönelik işlemlerin tesisi tamamlanmamıştır. Ayrıca, bir kısım ortaklar tarafından sermaye avansı ödemeleri gerçekleştirilerek şirket borçlarının büyük oranda kapatıldığı öğrenilmiş olup sermaye artırımı işlemlerinin ise resmî olarak başlatıldığı bilgisi henüz kurumumuza iletilmemiştir. Kurumumuzca şirketin mali müşavirine ulaşılmış olup ilgili tüm mali tablolar kendisinden temin edilmiştir. Şirketin mevcut durumda herhangi bir faaliyetinin olmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla şirketin pay sahiplerinden avans aldığı tutarların da sermaye artırımına konu edilip Türk Ticaret Kanunu kapsamında gerekli işlemlerin tamamlanması beklenmekte olup kurum menfaatleri doğrultusunda hukuki süreçler de dikkate alınarak firmanın takibi yapılmaktadır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı?

Sayın Polat, buyurun.

MAHİR POLAT (İzmir) - Sayın Başkanım, değerli bürokratlar hoş geldiniz. Ben de başlarken geçtiğimiz günlerde yitirdiğimiz, siyasette farklı bir profil çizen, rekabetin, mücadelenin dışında nüktesinin de olduğunu hatırlatan; engin entelektüel birikimiyle ve son günlerde barışa olan katkısıyla, birlikte görev yapmaktan, Meclis çatısı altında görev yapmaktan onur duyduğum Sırrı Süreyya Önder'i rahmetle anıyorum.

Yine, onun cenaze çıkışında Sayın Genel Başkanımıza yönelik fiilî saldırıyı nefretle ve şiddetle kınıyorum. Genel Başkanımıza yapılanın tüm Cumhuriyet Halk Partisine yapıldığını söylüyorum.

TRT'nin iştiraki olan Anten Teknik Hizmetler ve Verici Tesis İşletmeleri AŞ kurulurken şirket sermayesinin en az yarısı kamuya ait olması şartı taşımadığı ve verici tesis işletim şirketi lisansı olmadığı için aslında şirketin kuruluş amacı daha başında gerçekleşmemiş oluyor. Sürecin başından beri hatalarla başlaması, ortaklardan ortaklık payları talep edilmiş ve bunların tahsilinde sorunlar yaşanmış, şirket pay sahiplerinden gerekli işlemlerin tamamlanması istenmiş fakat bunlar yapılmadığı için ödeme talepleri yerine getirilmemiş, dahası söz konusu şirkete ait dokümanlar ve mali tablolar Anten AŞ'den talep edilmiş fakat bunlar daha henüz temin edilememiş. Sonuç olarak, bu iş sürüncemede kalarak 2023 yılı raporlarına da yansımış bulunmaktadır. Bu gelişmeler çerçevesinde şirketin tasfiyesiyle ilgili süreç başlatılmış mıdır? Millet Meclisinde millet adına denetleme görevi yürüten milletvekillerinden hiçbir ticari sırrın saklanmayacağını belirterek şirketin gelir getirici bir faaliyetinin olmaması, buna karşılık giderlerinin oluşması sonucunda şirketin toplam zararı 2024 yılı sonu itibarıyla ne kadar olmuştur? Şirketlerin mali tabloları temin edilebilmiş midir? Yazılı da cevap verebilirsiniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Polat.

Sayın Gökçek, buyurun

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'i rahmetle anıyorum.

Hoş geldiniz diyelim kurumumuza.

Başkanım, öncelikle başında bir soru sormak istiyorum: Bu, gündeme taşınmamış bulgularla ilgili soracak mısınız yoksa en sonunda mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Geneli üzerinde değerlendirme yapabilirsiniz.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) – Tamam, teşekkür ediyorum.

Bu bulguyu alt komisyon toplantısında uzun uzun konuşmuştuk ve sorular sormuştuk. Anten AŞ kurulduğu günden beri faal olmamış, en sonunda 2017'de çıkan yasayla beraber tamamen işlevsiz hâle gelmiş bir kurum. Sermayesi bile tam olarak ödenmemiş, bir an önce kapatılması gereken bir şirket. Sayıştayın da dediğine göre şirketin kuruluş sermayesinin karşılayamayacağı kadar borcu var. Alt komisyonda "Sermaye borcunu ödemeyen firmalar kimlerdir?" diye sordum ancak ticari sır niteliği taşıyan bilgi olduğu için cevabımı alamadım.

Şimdi, "Ticari sır nedir?" sorusunu o zaman tartışmamız gerekiyor Sayın Başkanım. Yargıtay 11'inci Hukuk Dairesinin 2004'e/7827 esas ve 2007'ye/5755 karar sayılı ilamında "ticari sır" kavramının en önemli unsurunun toplumun bilgisi dâhilinde olmama veya ilgili alanda rakip firmalarca bilinmeme şartının olduğunu belirtmiş mesela.

Şimdi, 2012 yılında tüzel kişilik kazanmış ve kanunla kendisine görev verilmiş bir şirket var ve bu şirket o günden bugüne hiçbir faaliyet yürütmüyor. Kamuya yönelik sunması gereken hizmeti sunmuyor ve siz diyorsunuz ki: Bu konuda toplumun

bilgi sahibi olması doğru değil. Rakip firmalar bilgi sahibi olabilir, bu bir ticari sırdır. Hayır, bu bilgi bir ticari sır değildir Sayın Genel Müdürüm, bu bilgiyi bizimle paylaşmalısınız. Yükümlülüğünü yerine getirmeyen şirketler kimse biz bunu bilmeliyiz. TRT devletin kurumu. Dolayısıyla siz millet adına TRT olarak bazı şirketlerle ortak olmuş oluyorsunuz. O şirketler de millete karşı vermiş oldukları sözlerinin sorumluluklarını yerine getirmemiş oluyordu. Şimdi, burada vatandaş birisiyle ortak olmuş ama ortak borçlarını ödemiyor. Vatandaş borcunu alamadığı gibi borcunu kimden alamadığını da bilmiyor. Böyle ticari sır olmaz. Kim borcunu ödemiyorsa milletin de bunu bilmeye hakkı var. Kaldı ki mesela birazdan TÜRKSAT'ın raporunu değerlendireceğiz, alt komisyonunda kendilerine sorduğum kimi sorulara "Ticari sırdır ama milletvekili talep ettiği için paylaşıyoruz." denilerek cevap verilmiş çünkü ben burada bu denetimi millet adına yapıyorum. Milletten neyi gizleyelim ki?

Bir diğer sorum da bu şirket on iki-on üç yıldır faal, 15 de Yönetim Kurulu üyesi var. Bu Yönetim Kurulu üyelerine herhangi bir ücret ödeniyor mu dedim? Kurumumuz cevabında "Şirketin Yönetim Kurulu üyelerine Kurumumuz tarafından bugüne kadar herhangi bir ödeme yapılmamıştır." cevabı geldi. Tamam, TRT tarafından, TRT eliyle Anten AŞ Yönetim Kurulu üyelerine ödeme yapılmamış olabilir ancak Anten AŞ kendi Yönetim Kurulu üyelerine ödeme yapmakta mıdır? Bugüne dek bir ödeme yapmış mıdır? Tabii ki TRT Anten AŞ Yönetim Kurulu üyelerine ödeme yapmasın ancak benim sorduğum zaten bu değil. Anten AŞ Anten AŞ Yönetim Kurulu üyelerine ödeme yapmakta mıdır? Bugüne dek ödeme yapmış mıdır? Yaptıysa ne kadar, ne ad altında ödeme yapılmıştır? Bu soruların cevaplarını sizlerden tekrar rica ediyorum.

Şunu anlamakta da güçlük çekiyorum, Alt Komisyon öncesi yine sizin tarafınızdan 2002 Sayıştay Raporu'na verilen cevapta Anten AŞ konusunda şöyle demişsiniz: "Ayrıca 2020, 2021 ve 2022 dönemlerine ilişkin tüm mali tablolar ve Genel Kurul evrakları Anten AŞ'den defalarca talep edilmiş olup hâlen temini sağlanamamıştır." Bugün verdiğiniz cevapta bu tabloların sağlandığını görüyorum. Bunları sizden yine rica ediyoruz Sayın Genel Müdürüm.

En son yapılan Yönetim Kurulu toplantısı ile Genel Kurul toplantısına ilişkin tutanak ve kararı nihayet temin etmişiz. Bunların tamamını sizden rica ediyorum.

Son olarak da belki bize de bir görev düşüyorsa biz bu şirketin kapatılması için ne yapacağız, ne yapmamız gerekiyor? Yani bu konu önümüzdeki sene de Sayıştay bulgusunda yer alacak, ondan sonraki sene de Sayıştay bulgusunda yer alacak, kanayan bir yara. Bunu kapatmak adına sizin bir öneriniz var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Gökçek.

Öneriyle ilgili Sayıştayın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sayın Başkanım, Sayıştay tarafından izlenmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2021 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

TRT SİKERİ CANAN YENER REÇBER - Cevap 2:

Diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi için gerekli dikkat ve özen gösterilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Sayın Yavuzylmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; toplantıya hoş geldiniz.

Ben de konuşmama geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum. Cenaze töreninin çıkışında Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e korkakça yaklaşan bir alçağın sinsice yaptığı bir saldırı neticesinde Türkiye'deki demokrasi maalesef yara almıştır. Bu konuyla ilgili ben tüm siyasi parti sözcülerini KİT Komisyonunda hem partimizin adını anarak hem de Genel Başkanımızın adını da anacak şekilde geçmiş olsun dileklerini Cumhuriyet Halk Partisinin KİT Komisyonu Sözcüsü ve milletvekilleri olarak beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli bürokratlar, burada Sayıştayın bulgusunda Kurumun dijital platformlardan daha fazla yararlanmasının önem arz ettiği ifade ediliyor. Şimdi, TRT'nin bir dijital platformu var, platformun adı "tabii." Bu platform ücretsiz mi? Vatandaşlarımız ücretsiz bir şekilde bu platformu, içindeki uygulamaları ve yapımları izleyebiliyor mu? Hayır. TRT bu platformu parayla vatandaşların hizmetine sunuyor. Ne kadar? Diyor ki: "Premium olarak üyelik yapacaksınız aylık 99 TL yani 100 lira vereceksiniz." Yani zaten vatandaşın ödediği vergilerle vatandaşa hizmet etmesi gereken TRT, vatandaşa aslında ücretsiz sunması gereken, tüm fonksiyonlarıyla ücretsiz sunması gereken bir hizmeti parayla sunuyor. Ama parayla ne sunuyor bir de ona bakalım. Hem parasını alıyor vatandaşın, aynı zamanda da verilerini de İsrail'e gönderiyor.

Şimdi, bakın, TRT'nin bu "tabii" uygulamasının internet sitesinde "Kişisel verilerin aktarılması" diye bir sekme var. Bu sekmede "TRT uygulama altyapısı bulut sistemleriyle sağlandığından verileriniz yurt dışına..." diyor, "...şu, şu, şu şirketlere..." diyor ve "AppsFlyer" adı verilen, İsrail'e ait olan bir uygulama ve bir şirkete de verilerin aktarılabilirliğini ifade ediyor. Bu konu TRT'nin alt komisyon toplantısında da gündeme geldikten sonra AK PARTİ, AK PARTİ'li bürokratlar yine kendilerine has acayip, garip, absürt bir çözüm buluyor, verileri bu İsrail şirketine aktarmayı kesmiyor ancak ne yapıyor, bu şirketlerin isimlerinin yer aldığı sekmedeki "Kişisel verilerin aktarılması" bölümünden bu şirketlerin isimlerini çıkarıyor. Yani isimler çıkınca bu aktarım durmuş mu oldu, bunu soruyorum. Diğer taraftan da böyle üstten üstten konuşunca, hâliyle sizin de bu yaptığınız sözleşmeye tabi bir iş ve işlem bile olsa o kadar yukarıdan konuşunca, dış politikayla ilgili atıp tutunca hâliyle bu sözleşmeyi de feshetmeniz beklenir.

Dolayısıyla yani alt komisyon toplantısı sürecinde bile bu durumun devam ediyor olması TRT yönetiminin gözünden kaçmış olamaz, gözünden kaçtıysa bir yönetim zafiyeti, kaçmayıp da o esnada bu durum devam ediyorsa bunun adını siz koyun, ben koymak istemiyorum burada yani diyorum ki bu ne perhiz bu ne lahana turşusu! Dış politikayla ilgili ortaya koyduğunuz tutum ile yaptıklarınız arasında bir çelişki var.

Şimdi, diğer taraftan, bir konu da burada çeşitli uluslararası maçları, UEFA Şampiyonlar Ligi gibi bazı turnuva maçlarını TRT veriyor, gerek uygulamaları üzerinden gerekse de farklı kanallarından yayınlıyor. Özel televizyon kanalları bu maçları yayınlarken stadyumun hemen etrafında aldıkları reklamlar eğer yasa dışı bahis siteleriyle ilgili bir içerikte ise bu özel kanallara ceza kesiliyor. Ancak bakın, elimde gördüğünüz maç TRT'nin canlı yayınladığı, "tabii" platformundan yayınladığı bir maç, maçta sahadaki reklam tabelalarının üzerinde yazan şirket Türkiye'de yasa dışı bahis sitesi şirketi. Bununla ilgili, bu durumla ilgili yani sizin bir kamu kanalı olmanıza rağmen böyle yasa dışı bahis siteleri içerikli reklamların yayımlandığı maçlarda bir tedbire yönelmemenizin nedeni nedir? Yani isterseniz bunu size ulaştırırım. Şimdi, bu sorum şunu kapsıyor yani 2020, 21, 22, 23, 24 ve 25 yıllarını kapsayan bir soru olarak değerlendirin. Bazen burada şöyle yaklaşımlar oluyor; yıllarca uygulamış, yanlış bir uygulama yapmış, KİT Komisyonu toplantısına gelmeden önce bir karar almış, kendince bir değişiklik yapmış, buraya gelince "Vay efendim, biz bunu şöyle değiştirdik, böyle yaptık." Burada bir yayım var, yasa dışı bahis sitesiyle ilgili gösteriyorum da görseli, bununla ilgili ne ceza aldınız, bunu soruyorum. Ne ceza aldınız? Ne ödediniz? Toplam ne kadarlık bir cezaya muhatap oldunuz ve ödemesini yaptınız?

Şimdi, diğer taraftan, yine garip bir durum, burada da biraz konuşmanın içinde Sayın Genel Müdür içerikler verdi ama, işte "Efendim, yüzde 200 şu kalemdaki rakam yükselmiş, şurada yüzde 300 yükselmiş, yüzde 500 yükselmiş." gibi.

Şimdi, Sayın Genel Müdür, sizin yıl içinde 1 tane yapımınız vardır bir konuda, o ertesi yıl 2'ye çıkar, burada o adetleri vermeden yüzdelik artış dilimini söylerseniz şöyle bir durum ortaya çıkar: "Biz şu konudaki yapım sayısını yüzde 100 artırdık, yüzde 200 artırdık." Yani, o yüzden, o yüzdeleri verirken eğer o verdiğiniz yüzdenin birimi adetse, TL'yse, dolarsa onları da anlatmanız gerekir, bunu ifade edelim.

Şimdi, buradan hareketle, siz "tabii" uygulamasını vatandaşların ödediği vergilerle oluşturduunuz ve vatandaşlara da parayla satılan bir noktaya getirdiniz. Şimdi, peki, bu gelirleriniz nereden geliyor, ona bakalım. TRT'nin bandrol gelirleri: 2020 yılında 2 milyar 619 milyon lira bandrol geliri var, 2021 yılında 3 milyar 423 milyon lira bandrol geliri var - yüzde 31 artmış- 2022 yılında 7 milyar 947 milyon lira bandrol geliri var -bir önceki yıla göre yüzde 132 artmış- 2023 yılında bandrol geliri 18 milyar 253 milyon lira -bir önceki yıla göre yüzde 130 artmış- yani TRT'nin 2020'den 2023 yılına kadar yani bu son dört yıl içindeki bandrol gelirlerinin vatandaştan alındıkları yıllardaki dolar kuruna göre karşılığı ne kadar biliyor musunuz? 2 milyar dolar. 2 milyar dolar para almışsınız ve "tabii" platformunu da vatandaşa ücretli bir şekilde satıyorsunuz.

Şimdi, diğer taraftan -bu verdiğiniz acayip yüzdelere bağlı olarak bunları söylüyorum- deniliyor ki "Elektrik faturalarındaki TRT payı kalktı." Kulağa ne kadar hoş geliyor değil mi? Biz de söylüyorduk "kaldırılsın" diye, kaldırıldı. Kalktı da vatandaşın üzerindeki yük hafifledi mi? Hayır, hafiflemedi. Bakın, 24 Temmuz 2017 tarihli Bakanlar Kurulu kararına göre bandrol oranları belirlenmiştir. 2021 yılında da, 25 Aralık 2021'de de elektrik faturalarındaki TRT payı kaldırılmıştır. Ardından da 25 Mayıs 2022 tarihinde Cumhurbaşkanı kararıyla yani elektrik faturalarındaki TRT payı kaldırıldıktan sonra alınan bir kararla bandrol oranları yeniden belirlenmiştir. Şimdi bakalım, nasıl değişmiş? Bu elektrik faturalarındaki TRT payı kaldırılmadan önce cep telefonlarındaki bandroldeki aldığınız oran...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Deniz Bey, ben sözünüzü kesmek istemiyorum.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Kestiniz şu an.

Siz müsaade mi ettiniz Başkanım kesilmesi için?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ben müsaade ettim; Sayın Yavuzılmaz dedim, lütfen dedim.

OSMAN ZABUN (Isparta) - "Diğer bulgularla ilgili gündeme alınması gereken bulgu var mı?" diye siz sordunuz, Deniz Bey geneli üzerine başladı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Şimdi, evet, Sayın Zabun, ben bunu daha önceki toplantılarımızda da ifade ettim, üstüne basa basa da söyledim; eğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini istediğiniz konular varsa o konularla ilgili lütfen konuşun, eğer o konunun dışında konuşmak ve değerlendirme yapmak istiyorsanız, görüşünüz varsa geneli üzerinde söz verdiğimiz zaman lütfen konuşun.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Başkanım, isterseniz kendi aranızdaki konuşmayı arada yaparsanız ben konuşmama devam edeyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Hayır, ben Sayın Yavuzılmaz'ı uyuracaktım ama lütfen...

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Yani, benim konuşmam bittikten sonra uyarsanız daha isabetli olur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Yavuzılmaz.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ya ama bu şeyle ilgili değil ki...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Zabun, lütfen, tamam.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Şimdi, bulgu "tabii" uygulamasıyla ilgili. Dolayısıyla bu uygulama için harcanan, vatandaşlarımızın vergileriyle oluşan hazineye bir pay var. Bu payın nasıl oluştuğu ve dijital platformdaki bu üretimin hangi payla, nasıl yapıldığıyla ilgili bir bağlamı ortaya koyuyorum ki...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Hangi "diğer bulgu"nun içinde?

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Birinci bulgu.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Hangi "diğer bulgu"nun içinde?

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Birinci bulgu, birinci işte.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Karşılıklı konuşmayalım, lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kurumun dijital platformlardan daha fazla yararlanmasının önem arz etmesi; bunun kaynağı bandrol gelirleri gibi vatandaştan alınan vergilerden veya onlardan yapılan tahsilatlardan geliyor.

Şimdi dönüyorum ve tamamlıyorum konuşmamı. 2017 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen bandrol oranlarına göre cep telefonundan TRT'nin aldığı bandrol oranı yüzde 10, 2022 yılında bu oran yüzde 20 artırılmış, yüzde 12'ye çıkmış. Bilgisayarlar ve tablet bilgisayarlardan alınan bandrol oranı yüzde 100 artırılmış; taşıtlar, kara taşıtları ve diğer taşıtlardan alınan bandrol oranı yüzde 100 artırılmış; video, görüntü veya ekranla bağlantı yapılmak üzere tasarlanmış olan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, siz adet veriyorsunuz... Siz de adet veriyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - ...TV alıcıları yüzde 20 artırılmış ve "diğer cihazlar" başlığı altında radyolu ve/veya TV'li ışıldaktan alınan bandrol oranı yüzde 75 artırılmış; radyolu kulaklık yüzde 75 artırılmış; radyolu adimsayar, radyolu kalemler, radyo ve/veya TV banyo sistemleri, navigasyon cihazları, radyo veya TV eklentili koşu bantları -yani koşu bantlarından bile vatandaştan bandrol alıyorsunuz- bunların hepsinin bandrol oranları yüzde 75 artırılmış; DVD, VCD player ve benzerleri, cep tipi MP3, MP4 çalar ve benzerleri, ev sinema sistemleri, taşıtlarda kullanılmaya mahsus navigasyonlu multimedya cihazlarının bandrol oranları yüzde 75 artırılmış.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toparlayalım Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Son dört yılda bandrol gelirleriniz 2 milyar doları aşmış ve bunun üzerine de diyorsunuz ki: "Ben uygulama yapacağım. Onu da vatandaşa satacağım." Yani vatandaştan aldığınızı, aldığınız paralarla yaptığınız şeyi, ücretsiz vermeniz gereken hizmeti parayla vatandaşa veriyorsunuz. Diğer taraftan da bu bandrol oranlarını artırıp arada da elektrik faturalarındaki TRT payı kaldırıldığı için de vatandaşları yanıltmaya çalışıyorsunuz. Kaldırdığınız elektrik payının daha fazlası kadar bandrol oranlarını artırdınız ve vatandaşın üzerindeki yükü artırdınız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Sayın Akalın, buyurun.

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İlk olarak ben de geçtiğimiz günlerde vefat eden Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Yine, cenaze çıkışında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yapılan menfur saldırıyı Sayın Deniz Yavuzylmaz hatırlattığı için değil ama içtenlikle kınadığımızı belirtmek istiyorum.

Şimdi, "diğer bulgu ve öneriler" bölümünde yer alan 7.2.3.1 numaralı bulgu üzerine değerlendirme yapıp birkaç soru sormak istiyorum. Burada kamu yayıncılığı anlayışımızı ve kamu kaynaklarının kullanımını doğrudan ilgilendiren çok önemli bir konuya ben de dikkat çekmek istiyorum. Bu konu, TRT bünyesinde geliştirilen ve yerli dijital form olarak lanse edilen "tabii" uygulamasıdır.

TRT gibi kamu kaynaklarıyla finanse edilen bir kurumun ücretli abonelik modeliyle bir dijital platform işletmesi kamu yayıncılığı prensipleriyle açıkça çelişmektedir. TRT halk adına yayın yapan bir kamu kurumuysa -ki öyledir- bu platformun içeriklerine erişimin ücretli olması kamu hizmetinin niteliğini tartışmaya açmaktadır. Kamu kaynağıyla oluşturulan içerikler halka tekrar para ödetilerek sunulmamalıdır. Bu platformun 2020 yılında bir proje olarak başlatıldığını biliyoruz ancak o tarihten bugüne kadar kaç milyar lira harcadığına dair kamuoyuna açık ve denetlenebilir bir bilgi verilmemiştir. Basına yansıyan bilgiler platformun kurulum ve içerik üretimi dâhil toplam maliyetinin 4 milyar lirayı aştığını göstermektedir. Eğer bu doğruysa bu büyüklükteki bir kamu harcamasının Sayıştay raporlarında detaylı bir şekilde yer alması gerekir. Aksi hâlde burada ciddi bir denetim açığıyla karşı karşıyayız demektir. Edinilen bilgilere göre "tabii" uygulaması için yaklaşık 80 dizi ve film projesi sipariş edilmiş durumdadır. Bu projelerin hangi yapımcı firmalarına, hangi yöntemle, hangi bedellerle verildiği büyük ölçüde belirsizdir. Kamu kaynağı kullanılarak yapılan bu harcamaların şeffaf bir biçimde açıklanması gerekir. Üstelik bu kadar yüksek sayıda ve bütçeli yapımcı arasından yalnızca bir tanesinin örneğin, "Gassal" adlı dizinin kamuoyunda dikkat çekmesi bu projeyi başarılı kılmaz. Aksine, yapılan büyük harcamanın geri dönüşü ve etkisi açısından sorgulanmasını zorunlu kılar.

Bir başka önemli başlık ise "tabii" platformunun abone sayısını artırmak amacıyla satın alındığı açıkça görülen UEFA Şampiyonlar Ligi yayın hakkıdır. TRT'nin bu yayın hakları için üç yıl boyunca yaklaşık 80 milyon euro ödeme yaptığı ifade edilmektedir. Bu rakam doğru değilse sizden bir düzeltme ve doğru rakamı öğrenmek isteriz. Bu tutar, ihaleye katılan diğer yayıncıların tekliflerinin neredeyse 3 katıdır. Eğer bu fark gerçekten mevcutsa burada sorgulanması gereken bir diğer konu da kamu kaynaklarının rasyonel ve rekabetçi biçimde kullanılıp kullanılmadığıdır. TRT yönetimi bu ifadeler karşısında "ticari sır" savunmasını yapacaksa şunu da kabul etmek zorundadır: O hâlde TRT artık, kamu kurumu gibi hareket etmemektedir. Dolayısıyla, vergilerimizle değil özel teşebbüsler gibi ticari yöntemlerle yayınlarını sürdürmelidir ama mademki TRT bir kamu kurumudur ve halktan kesilen vergilerle finanse edilmektedir, o zaman bu çatı altında hesap vermek, harcamaların detayını kalem kalem açıklamak durumundadır.

Şimdi, buradan birkaç soruyla sözlerimi tamamlamak istiyorum. "Tabii" projesinin 2020'den bugüne kadar toplam maliyeti nedir? Bu projede bugüne kadar kaç yapımcı firmasıyla iş birliği yapılmış, bu firmalara ne kadar ödeme yapılmıştır? İçeriklerin seçimi, değerlendirilmesi ve yapımcı kararları hangi kriterlere göre alınmıştır? TRT, UEFA Şampiyonlar Ligi yayın hakları için ne kadar ödeme yapmıştır? Bu ihalenin şartları ve süreci kamuoyuna neden şeffaf biçimde açıklanmamıştır? TRT'nin kamusal yayıncılık görevine rağmen abonelik sistemine geçmesi hangi yasal ya da idari kararlarla mümkün olmuştur? Sayıştay ya da benzeri bağımsız denetim organlarının "tabii" projesine ilişkin tespit ve raporları var mıdır?

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu sorular yalnızca bir muhalefet söylemi değil, aynı zamanda Türk vatandaşları adına denetim yükümlülüğümüzün bir gereğidir. Burada yapılacak olan açıklamalar TRT'nin kamu yayıncısı olarak taşıdığı sorumluluğun gereğidir. Şeffaflık ve hesap verilebilirlik sadece birer ilke değil, demokrasinin temel taşlarıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Akalın.

Buyurun Sayın Tahtasız.

Yine, tekrar size söz vermeden önce de "diğer bulgu ve öneriler"le ilgili konuşma...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Kısa, kısa; bu sefer çok kısa.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Kısa ve uzun olmasından öte "diğer bulgu ve öneriler"le ilgili olursa daha iyi olur diye düşünüyorum.

Buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, Sayın Genel Müdür ve TRT'nin değerli yöneticileri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Hayatını kaybeden, beraber görev yaptığımız Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır ve başsağlığı diliyorum.

Gene bu cenaze töreninde Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel'e yapılan menfur saldırıyı lanetliyorum, kınıyorum.

2021 yılında Bulgu 7.2.3.1.1. Bulguda TRT'nin dijital platformlardan daha fazla yararlanması yönünde tavsiyede bulunuluyor. Bu anlamda bazı sorularımız var. Sunuş konuşmanızda dijital gelirlerin artırılması amacıyla kurduğunuz söylediğiniz Dış Video Platformları Müdürlüğünde görev yapan kişileri TRT'nin kendi iç bünyesinden mi belirlediniz, yoksa yeni alımlar mı yaptınız? Dış Video Platformları Müdürlüğü ne zaman kurulmuştur ve birimde kaç kişi görev yapmaktadır? Bu platform için harcanan toplam tutar ne kadardır?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Tahtasız.

Sayın Gökçek, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Başkanım, TRT'nin mikrofon koymasının ne gibi bir gereği var?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Arzu etmiyorsanız...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hayır, yayınlanmıyor ki, yayınlamıyorlar. Biz geçen dönem de katıldık, hiçbir şekilde yayınlanmıyor yani.

DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) - Arşivlerde kalıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Tamam, tutanaklar var zaten.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tutanak tutuluyor zaten.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Arzu etmiyorsanız...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Hafızada tutuluyor.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Zahmet olmasın diye hanımefendiye herhâlde Deniz Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Tamam, peki.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Hafızada kalıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Mikrofonu alalım.

Buyurun Sayın Gökçek, devam edin.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yok yani yayınlayacaklarsa kalsın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yayınlayabilirler. Ya, niye öyle... Siz öncesinden böyle bir tepki vererek kendi kendinizi sansürlüyorsunuz yani kendi kendinizi sansürlüyorsunuz arkadaşlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ne sansürü ya, ne sansürü?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Hayır, anlatamadım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - TRT'nin yaptığı belli.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bak, hayır kamera burada, mikrofon burada. Belki de TRT'yle ilgili...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "Belki de" mi? "Belki de" mi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Hayır, anlatamadım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Şu ana kadar yüzde sıfır...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - TRT'nin görevini yapmasını engelliyorsunuz Deniz Bey.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, seçim döneminde bile siz Genel Başkanlarımızın konuşmalarını yayınlamıyorsunuz, yayınlanmıyor yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz, toplantımızın her zaman olduğu gibi bugün de yarın da hep basına açık olduğunu, basına açık olduğunu ifade ettim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tamam, hodri meydan, benim yaptığım konuşmayı, Ali Gökçek Vekilimin yaptığı konuşmayı yayınlasınlar, hadi bakalım!

DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) - Haber değeri taşırsa yayınlarlar.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Haber değeri taşıtırım Ağabey, sen söyleme.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Gökçek, devam edin, devam edin.

Arkadaşlar, hatibi dinleyelim lütfen.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Genel Müdürüm, alt komisyonda bulguyla ilgili soru sormuştum. Gelir artırıcı faaliyetleri kurumumuz cevabında anlatmış, teşekkür ediyorum ancak sorularıma tam olarak cevap alamamışım, o yüzden burada tekrar soruyorum: TRT tabii'nin TRT gelirlerindeki güncel payı yüzde kaçtır? Kurumun dijital alandaki yayın program faaliyetlerinden elde edilen güncel geliri nedir? Bu gelirin önümüzdeki beş yılda ne kadar olmasını öngörüyorsunuz?

Bir de bizim dijital platformlar konusunda tabii'nin lisansı konusuna tekrar değinmek istiyorum. Bilgiyi teyit etmek istiyorum bir de, lütfen yanlışsa düzeltin. "TRT tabii'nin lisansı yok." deniliyor. TRT tabii'nin lisansı var mı? Burada "Yok ama ihtiyaç da yok, var ama değil." Bu konuda biliyorsunuz bir sürü görüş var, sizden bunu tekrar rica ediyorum.

RTÜK'e lisans başvurusu yaptık mı, yapmadık mı; bu konuyu da bir açıklığa kavuşturalım çünkü bu konuya dair bir soru önergesi de verdim ancak "Süreç RTÜK'le koordinasyon içerisinde yürütülüyor." şeklinde yuvarlak bir cevapla geçiştirildi. Yani başvuru yaptık mı, yapmadık mı; aslında ihtiyaç yoktu, yapacak mıyız, bunu tekrar size sormak istiyorum.

TRT kamu kurumu, dolayısıyla TRT tabii'nin de kamu temsiliyet anlamında bir önemi var. RTÜK diğer bütün dijital yayınlara lisans dayatmasında bulunuyorken ve bu lisans bağıllığı üzerinden yayınları kontrol edip ceza kesiyorken TRT tabii'nin böyle bir özgürlüğü, istisnai durumu olmamalı. TRT tabii açılalı iki yıl oldu, iki yıldır hâlâ lisans almadığı söyleniyor. Denetimsiz olduğu gibi ödemesi gereken ücretleri de demiyor. Bu konuyu bir an evvel netliğe kavuşturmalı ve TRT tabii'nin lisans sorununu çözecek adımları atmalısınız ya da bundan sonra isteyenler RTÜK'ten lisans almaya gerek görmeksizin yayınlara TRT tabii'yi örnek gösterirlerse bu örnek kamu adına ne kadar doğru olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Gökçek.

Böylelikle 2021 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2022 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2022 yılının 1 no.lu önerisini görüşmüştük, bu nedenle 2022 yılının 2 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2:

Personel Norm Kadro Çalışmalarının Tamamlanmamış Olması ve Personele İlişkin İç Mevzuatta Eksiklikler Bulunması

Kurum faaliyetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için iş analizi, iş tanımı ve iş etüdüne dayalı norm kadroların oluşturulması çalışmaları sonuçlandırılarak istihdam faaliyetlerinin bu doğrultuda yürütülmesi; Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Hizmetlerinin Tanımı ve Bu Hizmetlere Atanacak Personel Yönetmeliği'nde kadro karşılığı sözleşmeli personelle ilgili olarak geçmiş yıllarda belirlenmiş olan hizmet tanımları ile özel nitelikler ve atanma şartlarının teşkilat ve kadro yapısında meydana gelen değişikliklere uygun olarak güncellenmesi, aynı şekilde özel hukuk hükümlerine tabi statüde istihdam edilen personel için de atama özel nitelikleri ile görevde yükselme ve ünvan değişikliğine ilişkin usul ve esaslar belirlenerek iç mevzuata bağlanması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

TRT SİKERİ CANAN YENER REÇBER - Kurumumuzda daha etkin bir idari yapılanmanın sağlanması, teknolojik gelişmeler ışığında süreçlerin yeniden tasarlanması ve bu çalışmalara uyumlu iş gücü planlamalarının kısa ve uzun vadeli yapılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda 2018-2019 yılları arasında TÜBİTAK'la iş birliği yapılarak gerçekleştirilen iş etüdü ve iş değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Mevcut birimlerin görev ve sorumluluklarına ilişkin idari yapılanma analiz edilmiş olup mevcut birimlerin organizasyon tasarımı çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmıştır. Organizasyonel değişiklikler sonrası ortaya çıkan süreç güncelleme ihtiyaçları analiz edilmiş, yeni süreçler tasarlanmış ve bu doğrultuda iç mevzuatlarda güncellemeye gidilmiştir. Hedef kitle erişiminin artırılması, ulusal ve uluslararası mecralarda bilinen bir marka olunması ve insan odaklı yayıncılık stratejileri doğrultusunda yeni birimler tasarlanmış; bu birimlerin mevzuatları, iş gücü ihtiyaçları ve süreçleri belirlenerek birçok önemli proje hayata geçirilmiştir. Faaliyet gösterilen mecraların artması, kurum içerisinde yetkinlik anlamında eksiklik bulunan alanların tanımlanması ve benzeri ihtiyaçlar mevcut kadro, pozisyon yapısı, görev ve hizmet tanımları ile atama niteliklerinin de güncellenmesiyle mümkün olabilecektir. Bu süreçler sektörel gelişmeler doğrultusunda yaşayan bir süreç olarak süreklilik arz etmek durumundadır. Özel hukuk hükümlerine tabi personelin görev ve hizmet tanımları ile ünvanlarına ilişkin yürütülen mevzuat çalışmaları kapsamında 15/2/2023 tarihli ve 2023/2 sayılı Yönetim Kurulu Kararı'yla özel hukuk hükümlerine tabi personelin ünvan, hizmet tanımları ve iş aileleri skalaları belirlenmiş olup uygulama aşamasına geçilmiştir.

Yukarıdaki gelişmeler doğrultusunda özel hukuk hükümlerine tabi personelin işe alım süreci bir yönergeye bağlanmış olup, gerçekleştirilecek projeler veya yeni kurulacak birimlere yönelik iş gücü analiz çalışmaları yapılmakta olup istihdamlar bu analizler doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Mevcut birimlerce iletilen ihtiyaçlar pozisyon detayında değerlendirilmekte ve uygun bulunan ihtiyaçlar karşılanmaktadır.

Özetle, iş gücü belirleme ve iş değerlendirme süreçleri iş birimi ihtiyaçları ve değişen mevzuatlar doğrultusunda ve kurum iç kaynaklarınca sürekli olarak ilerletilmekte ve dinamik şekilde yönetilmektedir. Kurum içi işleyişte aksaklıklara yol açmamak amacıyla organizasyon yapısında gerçekleştirilen değişikliklerle eş zamanlı olarak birimlere ait çalışma usul ve esasları da güncellenmektedir. 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 540'ıncı maddesi uyarınca Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun her seviyedeki teşkilat yapısı ve buna ilişkin her türlü değişiklik Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun kararıyla belirlenir. Bu doğrultuda, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yönetmelik'e ilişkin çalışmalar son aşamaya gelmiştir. Kurum faaliyetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için iş analizi, iş tanımı ve iş etüdüne dayalı norm kadroların oluşturulması amacıyla yapılan çalışmalar da devam etmektedir. TRT hizmetlerinin tanımı ve bu hizmetlere atanacak personel yönetmeliği ve bağlı yönetmeliklere ilişkin kadro karşılığı sözleşmeli personel için yönetsel ihtiyaçlar, hizmet ihtiyaçları, hizmetin verimliliği ve personelin iş motivasyonu gibi kriterler göz önünde bulundurularak 2954 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesi kapsamında yönetmelik güncelleme çalışmaları devam etmektedir. 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 50'nci maddesinin (1) bendi "Özel hukuk hükümlerine tabi personel kurumca yapılacak sınavla istihdam edilen istihdamda, sözleşmeye sözleşmenin feshine, fesih hâlinde ödenecek tazminat ile ücretlerine her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin usul ve esasları Yönetim Kurulunca belirlenen yerli veya yabancı uyruklu personeldir. Özel hukuk hükümlerine tabi personel yönetici kadrolarında görevlendirilebilir." hükmünü amirdir. Bahsi geçen kanun hükmü uyarınca (2021/15) sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile özel hukuk hükümlerine tabi personelin ünvan ve hizmet tanımları yapılmıştır. Ayrıca (2022/1) ve (2023/2) sayılı Yönetim Kurulu Kararı'yla sonradan eklenen ünvanların da hizmet tanımları yapılmıştır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemize ben söz vereceğim.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkan, bulgu üzerinde konuşmadan önce ben toplantının başında toplantıya katılmayan Yönetim Kurulu üyeleri var mı, varsa mazeret dilekçelerini talep etmiştim. Bugüne kadar toplantılara zaten kendisi gelip de katılma lütfunda bulunmayan Hilal Kaplan'la ilgili mazeret dilekçesi geldi, onu da okumak bana düşer. O nedenle burada kısaca bilgi amaçlı olarak söylüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz, ama yani insani bir durum bu.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Sayın Hilal Kaplan annesinin rahatsızlığından dolayı kendisi Medipol Hastanesinden iki günlük rapor almıştır, dolayısıyla toplantıya gelememiştir. Ben değerli anneleri hanımefendiye acil şifalar diliyorum, bunu ifade etmek istedim.

Diğer taraftan, burada yani bir müjdem var ama yani bir müjde, bir kötü haber olabilir herkese. Şimdi, müjde olarak vereceğim şey şu: TRT'nin Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu üyeleri dört yıllığına bu göreve atanıyor. Dolayısıyla, buradaki Sayın Zahid Sobacı'nın ve Yönetim Kurulundaki diğer arkadaşların görev süresi 14 Temmuz 2025 tarihinde doluyor yani iki ay bir hafta sonra Sayın Zahid Sobacı'nın görevi dolmuş olacak. Ben bunu bir müjde olarak veriyorum ama bir olası kötü haber de biraz düşünüp uygulamalarına bakınca kendisini Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına çok yakıştırıyorum, o göreve de getirilebilir diye düşünüyorum.

Şimdi, bulguyla ilgili olarak bulguda personel...

DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) - Ya, Komisyonda görev dağılımı yaparı da ilk defa görüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin, devam edin, çok anlamlı bir konuşma olmadı ama buyurun, devam edin.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Yani daha üst bir görevi yakıştırdık; ne olacak yani çakılı mı kalacak?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin Sayın Yavuzılmaz, lütfen, öneriyle ilgili olarak konuşma yapın.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - "Personel norm kadro çalışmalarının tamamlanmamış olması ve personele ilişkin iş mevzuatta eksiklikler bulunması." Şimdi, TRT'nin içinde bir başka TRT daha var. Bakın, Sayıştay raporundan okuyorum, Sayıştay raporu diyor ki: "TRT'deki özel hukuk hükümlerine tabi çalışanların..." Ki bu çalışanlar 2023 yılı verilerine göre toplam personel sayısının yüzde 44,70'i. 2023 yılında TRT'de çalışan toplam personel sayısı 8.659, bunun 3.870'i özel hukuk hükümlerine tabi personel. Şimdi, TRT'nin içinde TRT, ben buna "paralel TRT" diyorum aslında. Bakın, neden: Diyor ki Sayıştay raporu: "Özel hukuk hükümlerine tabi çalışanların yani toplam çalışanların yüzde 44,70'inin işe alımları Genel Müdür kararıyla yapılır. Ödenecek ücretlerini Genel Müdür belirler. Mali ve sosyal haklarını Genel Müdür belirler. Personelin pozisyon unvanlarını Genel Müdür belirler. Görevde yükselmelerine Genel Müdür karar verir. Görevdeki unvan değişikliklerine de Genel Müdür karar verir." diyor. Yani, buraya bakınca, Sayın Genel Müdür, sadece bir genel müdür değil, âdeta bir kral. Yani personelin yaklaşık yarısıyla ilgili tüm kararı tek başına alır duruma gelmiş vaziyette. Şimdi, 2019 yılında bu özel hukuk hükümlerine tabi personel sayısı 2.039'muş, 2023 yılı itibarıyla bu sayı 3.870'e çıkmış. Yani 2019 yılında özel hukuk hükümlerine tabi personel sayısının toplam personele oranı yüzde 29,6'yı, şu anda bu oran yüzde 44,70. Şimdi soruyorum: Nerede sınav, nerede liyakat? Maaşlar, yan haklar, hepsi Genel Müdür kararıyla, hatta kendisinin çıkardığı, dahli olduğu yönetmeliklerle şekillendirildikten sonra TRT'nin bağımsız bir kuruluş olmasını, geçiyorum bağımsız bir kamu kuruluşu olmasını, geçiyorum sadece bir tek siyasi partinin propagandasını yapmasını, âdeta tek bir kişi tarafından alınan kararlarla yönetiliyor ve soru sorduğunuz zaman da gelen yanıt şu: "Ben program yayınlanmadan önceki içeriğe müdahale edemem." "Yayınlandıktan sonra ne yaparsınız?" "Ona da RTÜK bakar." "E, sizin sorumluluğunuz?" "Benim sorumluluğum yok." diyor. "Tarafsız olun." diyorsunuz, tarafsız olma kavramı çarpıtılıyor, efendim "Editöryal bağımsızlığımıza karışılmaz." falan vesaire gibi, enteresan. Ama TRT'nin kanununda, Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nda bir hüküm var. Bakın, hüküm şunu söylüyor, diyor ki: "TRT yayınlarında bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olamaz." Şimdi ben şunu soruyorum: Burada herkes elini vicdanına koysun, TRT'nin bu hükme uyduğunu söyleyebilir mi? Sayın TRT Genel Müdürü, bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmadığı konusunda beyanda bulunabilir mi, yemin edebilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Gökçek, buyurun.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben, bu bulguyu tartışmadan önce, çok kısaca "Norm kadro nedir?"i konuşmak gerekiyor belki, onu konuşmak istiyorum. Norm kadro, bir kurumun görevlerini etkin, verimli ve dengeli bir şekilde yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyduğu asgari personel sayısını ve bu personelin unvanlarını belirleyen yapısal düzenleme yani hangi birimde, hangi görevde kaç personel olması gerektiğini belirleyen kurumsal kadro planlaması olarak tanımlanabilir. Şimdi, bende eski raporlar yok ancak bundan tam üç yıl önce, 26 Mayıs 2022 tarihinde gerçekleştirilen tutanaklara bakıyorum, bu konuya yine Sayıştay tarafından "Kurumun faaliyet yapısına ve verimli çalışmaya en uygun sayı ve nitelikte personel istihdamının sağlanması için yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında iş etüdü, iş tanımı ve değerlendirmesine dayalı norm kadroların tespit edilmesi" başlığıyla dikkat çekilmiş. 2023 Raporu'na bakıyoruz, hâlen bu bulgu raporda yer alıyor. 2024 için birazdan Sayıştayın görüşünü soracağız ama anladığım kadarıyla TRT'de bir norm kadro tespiti sorunu var ve bu sorun ısrarla çözüme kavuşturulmuyor. Neden kavuşturulmuyor, neden bu kadar sürüncemede tutuluyor, gerçekten anlamakta güçlük çekiyorum.

Kamu hizmeti yayıncılığı gibi hassas ve sorumluluğu yüksek bir görevi üstlenen TRT'nin güçlü ve çağın gereklerine uygun bir insan kaynağı yapısına sahip olması bekleniyor hâliyle. Bunun için de norm kadroların tespit edilerek mevzuatınızın bir an evvel güncellenmesi gerekiyor ancak bugün geldiğimiz noktada norm kadro tespitlerinin tamamlanmamış olması hem personel yönetiminde belirsizliklere yol açıyor hem de liyakate dayalı istihdam anlayışını gölgeliyor.

Bir kurumun stratejik hedeflerine ulaşabilmesi için görev tanımlarının netleşmiş, kaynakları etkin kullanan, şeffaf ve denetlenebilir bir kadro yapısına sahip olması gerekir. Sayın Genel Müdürüm, bir de bu konuyla ilgili soruma bana vermiş olduğunuz cevap ile Sayıştay raporu arasında bir uyumsuzluk, çelişkili bir durum var. "2018-2019 yılları arasında TÜBİTAK'la çalışma gerçekleştirdik." demişsiniz ancak Sayıştay bu çalışmaların tamamlanmadığını belirtiyor. Neden tamamlanmadığı konusunu sizlere bugün burada tekrar sormak istiyorum.

Şimdi, siz "TRT personeli kimdir, TRT'de çalışan kimdir?" sorusunun cevabını muğlak tutunca bu eksikliklerden ötürü, karşımıza da istenmeyen, nahoş durumlar da çıkabiliyor tabii. Örneğin, geçtiğimiz günlerde bir hadsiz çıkıp muhalif vatandaşları âdeta ölümle tehdit edebiliyor. Kim bu adam peki? Ne söylemiş? Bu adam Murat Söylemez. Belki dikkat etmemişsinizdir sayın

vekillerim, burası önemli; demiş ki Sayın Hakan Fidan'ın "tweet"inin altına: "Hakan Başkan, Rusya'da Putin'e muhalif kim varsa kazara veya eceliyle öte tarafı boyladı, Putin hepsine başsağlığı da diledi -bir de sonunda gülüyor- Reis'e 'diktatör' diyenler ülkemizde cirit atıyor; bilmem anlatabildim mi? 'Off the record' diyorum."

Şimdi, kim bu adam, kim bu hadsiz? Murat Söylemez. Peki, Murat Söylemez kim? TRT'nin muhabiri. Siz cevabınızda ne diyorsunuz? "TRT muhabirimiz değil." diyorsunuz. Peki, buradaki yayında ne diyor? "TRT Haber canlı yayını, Murat Söylemez, TRT Haber Muhabiri."

Bunu geçtim, peki, Bayburt Valiliğinin bir "tweet"i var; ne diyor? "Doğu Anadolu İleri Erzurum TRT Haber Müdürü Erdal Karabacak ve Bayburt TRT Haber Muhabiri Murat Söylemez, Valimiz Sayın Mustafa Eldivan'ı makamında ziyaret etti." Bu nasıl iş? Şimdi, bu nasıl TRT muhabiri değil? Hadi, "Kısıtlı aldık." diyorsunuz, "Kısıtlı faydalandık." diyorsunuz verdiğiniz cevaplarda -başım üstüne- adamı tutup Valiliğe götürmüşsünüz ya. Bu adam ülkedeki muhalif vatandaşları ölümlerle tehdit edebiliyor ve TRT'de de muhabirlik yapabiliyor aynı zamanda. Sayın vekillerim, ya, sizin hiç aklınız alıyor mu bu işi? Ve adamdaki özgüven tavan "Siz anladınız onu. 'Off the record.'" diyor. Biz anladık, biz anladık da TRT Genel Müdüründen en alt kadrosuna kadar kimse anlamamış. Sonra da toplantıya geliyoruz, Özgür Özel'e yapılan saldırıyı kınıyoruz. Ya, kamu kurumu olan TRT'nin muhabiri muhalif vatandaşları öldürmekle tehdit ederse dangalağın biri de çıkar Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanına vurarak susturabileceğini zanneder.

Sayın Genel Müdürüm, bu konuda bu arkadaşına ne yaptığınızı sormayacağım, bu arkadaşına ne yaptığınızı önemli değil; bu arkadaşını oraya göreve getirenlere ne yaptınız, bize onu söyleyin. Nasıl çalışmaya devam edebildi bu mantıkla bu adam? İşine geldiğinde TRT montunu giysin, alsın eline mikrofonu, çıksın; işimize gelmediğinde "TRT çalışanı değil." ben bunu kabul etmiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım bitmedi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam ediyor mu?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Evet.

Bu ve bunun gibi olumsuz durumların önüne geçmek için işte, bu norm kadronun ne kadar önemli olduğunu anladık; değil mi? Çünkü sınav, liyakat, girişine bakıyorsunuz; hem ihtiyaç var hem kadro yok hem ihtiyaç var hem kadro yok ama özel hukuka tabi personelin sayısı almış başını gitmiş. Ne kadar maaş aldığını soruyoruz, bilmiyoruz; neye göre maaş aldığını soruyoruz, onu da bilmiyoruz. Alt komisyonda, kurum içinde kadro karşılığı personel olarak çalışırken -burası da farklı bir konu, buraya da dikkatinizi çekip lütfen cevap istiyorum Sayın Genel Müdürüm- özel hukuk hükümlerine tabi personel statüsüne geçen beş yılda kaç kişi var dedim. Sonra, dedim ki: Kadro karşılığı çalışırken özel hukuk hükümlerine tabi personel statüsüne geçip tekrar kadro karşılığı statüsüne geçen kaç kişi var? 24 kişi var. Yahu, anlayan bana anlatsın, neden bir çalışan kadro karşılığı personelken özel hukuka tabi personel olmak istiyor, sonra ne oluyorsa vazgeçiyor, "Beni tekrar kadro karşılığı sözleşmeli personel yapın." diyor, bunun mantığı ne? Madem, kadro karşılığı olmak iyiydi, özel hukuka tabi personel niye oldu bu arkadaş? İşe alınmasına gerek yoktu zaten. Maaşları fazla değilse bu adamlar niye özel hukuka tabi yapıldı? Sonra başka bir yere geçmesi gerektiği için mi sözleşmeliye döndü? Bu 24 arkadaşın önce kadrolu iken özel hukuka tabi, sonra tekrar kadrolu olmasının samimi bir cevabını istiyorum sizden. Bir de özel hukukun hükümlerine tabi olup yönetici kadrolarında bulunan kaç kişi var? Bunu sizden rica ediyorum. Yine, özel hukuk hükümlerine tabi personelin işe alım süreci yönergelerinin tarafımla paylaşılmasını istiyorum kriterlerinizi öğrenme adına.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Tahtasız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, personel norm kadrolarının düzenlenmesiyle ilgili 2 no.lu Öneri üzerine söz aldım. Kurumda son olarak 8.859 kişi çalışıyor. TRT'nin kuruluş zamanlarından itibaren bu Kurum bir okul görevi görmüştür. "TRT dili" diye bir kavram oluştu, TRT spikerleri, TRT muhabirleri diksiyonlarıyla iyi bir örnek oluşturdular. Yalnız, gelinen noktada biz -az önce Ali Vekilim de bahsetti- TRT'de edepsiz ve hadsiz bir dil kullanmaktan çekinmeyenleri gördük. En son sınavınızı da 2016 yılında yapmışsınız Sayın Genel Müdür, o sınavda da birçok şaibe var. Şimdi, şaibeli sınavlardan sonra sınavları da iptal ettiniz, artık sınav da yok, özel hukuka tabi olarak, siyasi referanslar doğrultusunda istediğiniz kişiyi alıp istediğiniz kişiyi işten çıkarıyorsunuz. TRT'ye yapılan alımlarda da liyakat göz ardı edilip siyasi ilişkiler ön plana çıkınca sonuçta bu oluyor. Sayın Genel Müdür, "edepsiz ve hadsiz" dediğim kişinin kim olduğunu siz anlamışsınızdır. Bu arkadaş -gerçi yalanladınız "TRT'de böyle bir kişi çalışmıyor." diye ama böyle bir kişinin çalıştığını Ali arkadaşımız da anlattı- Hakan Fidan'ın paylaşımının altında yazıyor: "Hakan Başkan, Rusya'da Putin'e muhalif kim varsa kazara veya eceliyle öte tarafı boyladı, Putin hepsine başsağlığı da diledi. Reize 'diktatör' diyenler ülkemizde cirit atıyor, bilmem anlatabildim mi? Biz sizin yanınızdayız 'of the record'..." bir de gülümseme atıyor bu arkadaş. Şimdi, sosyal medyada "TRT çalışanı değil." diyorsunuz, bir ara diyorsunuz ama burada kendisinin resimleri var. Bu TRT kapüşonunu nereden çaldı, bilmiyoruz; eğer TRT'de çalışmıyorsa böyle TRT spikeri gibi hareket etmesine kim göz yumdu, onu da biz bilemiyoruz. Kendisinin yine sosyal medya hesabında dokuz yıl yedi aydır TRT'de çalıştığıyla alakalı da bir paylaşımı var. Yine, Bayburt Valiliği "TRT Haber Müdürü Erdal Karabacak ve Bayburt TRT Haber Muhabiri Murat Söylemez Valiliğimizi ziyaret etti." diyor. Bayburt'taki bir kar yağışını yayınlarken yine TRT ekranlarında boy gösteriyor. Şimdi, bizim buradan sizlere sormak istediğimiz bu. Madem bu arkadaş TRT'de çalışmıyor ama TRT kurumunu itibarsızlaştırıyor, TRT adına yalan işlerde bulunuyor, siz bu arkadaş hakkında suç duyurusunda bulundunuz mu? Bu hadsize TRT olarak haddini bildirmeniz gerektiğini düşünüyoruz. Halkı kin ve nefrete teşvik ettiği için, TRT markasını da zarara uğrattığı için acilen suç duyurusunda bulunmadıysanız lütfen suç duyurusunda bulunun. "Murat Söylemez" isimli kişi TRT'de hangi yönetim zamanında, hangi sınavla, hangi süreyle çalıştırılmıştır? Bunu öğrenmek istiyoruz. Bu şahıs hangi yıllarda hangi sözleşmeye tabi olarak görev yaptı? Bu kişiye çalıştığı süre zarfında TRT kasasından ne kadar ödeme yapılmıştır?

Sayın Genel Müdür, personel alımlarıyla ilgili bir de bazı sorularımız olacak. Yine, TRT Genel Müdür Yardımcısı -kendisi de herhâlde burada- Mustafa Malkoç, Kocaeli Çayırova Belediyesinde Başkan Yardımcısı olarak görev yapmış ve eski Gebze AK PARTİ İlçe Gençlik Kolları Kurucu Başkan Yardımcılığı da yapmış mıdır? Biz yaptığını biliyoruz ama yine de kendisine soralım. Bu görevi sırasında mevcut Belediye Başkanının akrabası olan Aysun Melek Çolak'ın TRT'ye alınmasında katkısı var mıdır? Burada, kendisi bu kişiye referans olup torpil yapmış mıdır? Önce Konaklama Müdürü, sonrasında da Daire Başkan Yardımcısı olarak bu kişiyi atamış mıdır? Bu işe alım ve görevde yükselme sizin bilginiz dâhilinde mi olmuştur? TRT alımları bu şekilde torpille tepeden inme olarak mı yapılmaktadır? Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Malkoç tarafından TRT'ye alınan ve hızla görevde yükselen Aysun Çolak'ın babası Metin Çolak'a TRT'nin İstanbul'da yürüttüğü inşaat işi verilmiş midir yani TRT'ye ait bir inşaat işi de verilmiş midir babasına? TRT'nin Sinema Tırı projesi olan Spectrum isimli firmanın Genel Müdür Yardımcısının Mustafa Malkoç'la yakınlığı var mıdır, bu işi almasında bir etkisi olmuş mudur? Yine Genel Müdür Yardımcınız Mustafa Malkoç'un TRT İstanbul Bölge Müdürü İbrahim Bulut'un, TRT Satın Alma Daire Başkanı Mustafa Hıraç'ın atanmalarında da etkisi olmuş mudur? Kurumdaki üst düzey isimleri Genel Müdür olarak siz mi atıyorsunuz yoksa bu işleri Genel Müdür Yardımcılarınıza mı hallettiyorsunuz? TRT İstanbul Bölge Müdürlüğüne İbrahim Bulut'un atanmasının ardından doğrudan temin veya farklı ihale yöntemleriyle kaç iş yaptırılmıştır ve yapılan bu işler için ne kadar ödeme yapılmıştır? İş verilen firmaların İstanbul Bölge Müdürünüz veya Genel Müdür Yardımcılarınızla bir yakınlıkları var mıdır? Bunları yazılı ya da sözlü, Mustafa Malkoç da burada, isterse cevaplayabilir, biz de dinlemiş oluruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Tahtasız.

Buyurun Sayın Türkmenoğlu.

KAYHAN TÜRKMENOĞLU (Van) - Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; ben de özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet diliyorum. Bu vesileyle de Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yapılan çirkin saldırıyı da kınıyorum.

Şimdi, bizde bir söz var, derler ki: "Yiğidi öldürün, hakkını yemeyin." Ben çok iyi hatırlarım, 90'lı yıllarda -Başkanımız da bilir- Türkiye'de bir TRT vardı ve bu TRT'nin içerisinde 5 bine yakın çalışan vardı; toplamda 5 bine yakın 98-99 yıllarında çalışan vardı ve sadece bir kanalımız vardı, TRT vardı. Bunun yanı sıra özel sektördeki kanallar 700-800 çalışanıyla rating rekorları kırarken TRT'miz o günlerde görev zararı üzerinden dünya kadar spekülâtlörlere ve spekülasyonlara sebebiyet veriyordu. Şimdi, bugün TRT bir okul, TRT bir yuva; hakikaten, TRT'nin içerisinden çıkmış birçok başarı hikâyeleri var ve bu hikâyeleri yazan kahramanlar da var. İçerisinden birkaç arkadaşımızın yanlış ifadesi, yanlış söylemleri buradaki bu büyük pastayı, büyük projeyi bence perdelememeli. Bugün 8.800'e yakın çalışan personelin her birisinin ayrı ayrı mutlaka özelliği vardır ki biz şu anda TRT'yi Avrupa'ya gittiğimizde, Asya'ya gittiğimizde, Afrika'ya gittiğimizde ben televizyonları açtığımda mutlaka ya TRT Avaz'ı görürüm ya TRT Arap'ı görürüm ya TRT haber kanallarını görürüm. Yani bu şunu anlatıyor: TRT 1964 yılında kurulmuş ama bugün geldiğimiz noktada 17 televizyonu olan, efendime söyleyeyim, 17 tane radyo kanalı olan, 9 tane uluslararası dijital haber yayıncılığı olan bir kurumumuz. Bu Kurumumuzun içerisinde herkese büyük bir hizmet düşmüş ve bu hizmetleri de gerekli şekilde ifa etmişlerdir. İçlerinde bazı şeyleri, biz o büyük perdeyi görüp de ufak meselelerle büyük TRT gibi bir kurumun, camiamızın personellerini ve personel alım sistemini burada tabii ki uygun bir şekilde eleştirebiliriz ama benim sadece gördüğüm şey, TRT kurumunda çalışanından tutun, işçisinden ta, rejisörüne kadar, Yönetim Kuruluna kadar çalışanların hepsi takdire şayandır. Hepsini tebrik ediyoruz, hepsini kutluyorum.

Bu vesileyle de TRT'nin bütçesini şimdiden tebrik ediyorum. Genel Müdürümüzü ve heyetini de kutluyorum. İyi ki TRT var, iyi ki bu ekip var, TRT bizim Türkiye'de değil dünyada gururumuzdur. Türk Hava Yolları nasıl gururumuzsa bugün TRT de gururumuzdur, bunu yurt dışına çıktığımızda her platformda görüyoruz. Eleştirelim ama hakkını da yemeyelim diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Türkmenoğlu.

Sayın Polat, buyurun.

MAHİR POLAT (İzmir) - Evet, Sayın Başkan, arkadaşlarımız bu özel hukuk hükümlerine bağlı personelleri anlattı ama 2018'den beri uygulanıyor bu. Kurumun neredeyse yüzde 50'sine yakını bu personellerden oluşmaya başladı.

Şimdi, burada ben arkadaşlarımızın değinmediği bir konuya değineyim. Buradaki yöneticilere baktığımızda, Genel Müdür Yardımcılarından 5'i, Başkanların 8'i, Genel Sekreter ve Müdürlerin 91'i ve daha onlarca üst düzey yöneticinin tamamı bu şekilde istihdam edilmiş ve bu kadrolara atanmışlar. Bizler liyakat vurgusu yaptığımızda tepki gösteriyorsunuz ama bu ülkede onlarca insan alanlarından, iletişim fakültelerinden mezun oluyor, devlette işe girmek için KPSS sınavlarına giriyor ve atanamadıkları için hayatına son veren gençlerimiz bile -maalesef üzülererek söylüyorum- mevcutken sizin bu özel hukuk statüsünde, iki dudağınızın arasında binlerce insanı istihdam etmeniz maalesef kabul edilebilir bir şey değil. Sayıştay da zaten bunu kabul etmemiş, sizi her yıl uyarmış, "Bununla ilgili bir düzenleme yapın, görevde yükselmelerle ilgili bir düzenleme yapın." demiş. Maalesef bugüne kadar böyle bir şey yapmamışsınız. Ben bu bağlamda size birkaç tane soru yöneltmek istiyorum: İşe alımlarda özel hukuk hükümlerine tabi personel statüsünün uygulanmasının gerekçesi nedir? TRT hizmetlerinin tanımı ve bu hizmetlere atanacak personel yönetmeliğinde değişiklik yapılmamasının nedeni nedir? Bu değişiklikler 2018 yılından bu yana neden düzenlenmemektedir? İşin amaç ve tanımına dayalı norm kadro çalışması neden yapılmamaktadır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkürler Sayın Polat.

Evet, Sayıştayın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sayın Başkanım, bu konu izlenmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2022 yılının 3 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 3:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, yanıt için buyurun.

TRT SPİKERİ CANAN YENER REÇBER - Diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi için gerekli dikkat ve özen gösterilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen...

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım, vallahi hızınıza yetişemiyoruz. Orayı çok hızlı geçeceğiz, çok kısa ama yirmişer, otuzar saniye.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Düğmeye basmadığımız için, biz de burada, ekranda görmediğimizden dolayı hızlı bir şekilde...

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Vallahi bilerek hızlı okuyorum ki şey olmasın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Estağfurullah.

Buyurun Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Hemen isterseniz, başka kimsenin söyleyeceği bir şey yoksa arka arkaya ikisini söyleyeyim ben, kayda geçsin, alacağımızı alalım diye söylüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun, devam edin Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Yayın program maliyetlerinin daha gerçekçi şekilde belirlenebilmesi için Kurumun faaliyet yapısına uygun maliyet muhasebe sistemine ihtiyaç bulunması. Kurumunuz alt komisyonunda bu konuyla ilgili sorduğum soruya "2026 yılı içerisinde yeni sistem üzerinden operasyonlarımızı gerçekleştirmeyi hedeflemekteyiz." dedi. Ancak burada HAVELSAN'la bir iş birliğiniz vardı, yaklaşık üç seneye yakın, pandemiden ötürü bir şey göstererek gecikme yaşandı ve o sözleşme havada kaldı yani o sözleşmenin gereği ne oldu bilmiyoruz. HAVELSAN, nihayetinde yine bizim kurumumuz ama neden tamamlanamadı? Şimdi, bu süreci iç dinamiklerimizle mi çözüyoruz yoksa dışarıdan başka bir kurumla, başka bir firmayla mı çözüyoruz? Bu süreçle ilgili HAVELSAN'la neyi yapamadık, yeni süreçte HAVELSAN'la yapamadığımız neyi yapacağız, onu öğrenmek istiyorum.

Diğerine geçeyim mi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Geneli üzerinde söz mü alacaksınız?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - 7.4.2'yle ilgili söz istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, buyurun, devam edin.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Burada da Kurumun indirim konusu yapamadığı KDV tutarlarının önemli boyutlara ulaşmış olması ve Kurum üzerinde finansman yükü oluşturması, yıllardır süregelen bir sıkıntı bu kurum için, her Sayıştay raporumuzda var. Bunun tek bir çözümü var yani bütün Sayıştay raporlarını okudum TRT'yle ilgili. "Bu raporlardan ne çıkardınız?" dersiniz, burada ilk çıkaracağım sonuç: Faaliyet gelirlerimizin artırılması gerekiyor Sayın Genel Müdürüm. Asli faaliyet gelirlerimiz artırılmadığı sürece, bandrol gelirlerinden gelenleri harcadığımız sürece KDV sorununu çözemeyeceğiz. Yani en başındaki ilk konuya gidiyoruz aslında ister istemez.

Bir de Kurum "Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili mercilerle görüşmeler yürütülerek konu hakkında çözüm üretilmeye çalışılmaktadır." cevabını vermiş. Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer mercilerle yapılan görüşme nasıl gidiyor? Görüşmelerin içeriği ne? Buna nasıl bir çözüm bulmayı düşünüyorsunuz? Çözüm önerileri nelerdir? Bunları detaylıca öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Gökçek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkanım, ben de geneli üzerinde konuşayım, genelindeki süreden kısalım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Şimdi, yalnız, sizin arkadaşlarınızın bazılarının mazeretleri var, çıkmak istiyorlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O yüzden en azından buna geçeyim, sonra hemen geneline geçelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, sadece bu öneriye bağlı kalmak üzere, gündeme bağlı kalmak üzere...

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Şimdi, burada yayın program maliyetlerinin daha gerçekçi belirlenmesiyle ilgili bir bulgu bu. Şimdi, bulguya bakıyoruz, bulguda yani verilen yanıtta doğru düzgün bir rakam yok. O nedenle rakamı vermek işi de bize düşüyor tabii. Şimdi, burada aslında bulgunun dikkat çekmeye çalıştığı ana nokta şu: 2020 yılında Kurum dışından temin edilen yapım ve programlar için ödenen toplam para 521 milyon liraymış. 2021 yılında yani siz göreve geldikten sonra bu tutar yüzde 65 oranında artmış ve 861 milyon lira olmuş. Daha sonra yüzde 49 oranında artmış, 2022'de 1 milyar 280 milyon lira olmuş. Sonra da yüzde 91 oranında artmış ve 2 milyar 443 milyon lira olmuş. Şimdi, diyeceksiniz ki "Enflasyon var." E, enflasyonun sorumluları da burada, onlar onun cevabını verir. Kurum dışından temin edilen haber ve haber program giderlerinde de artış var; bundaki artış çok çarpıcı. Bakın, başlığı tekrar söylüyorum: Kurum dışından temin edilen haber ve haber program giderleri. 2020 yılına göre bu önce yüzde 16 artmış, 2021-2022 yılları arasındaysa yüzde 116 artmış, 2022'den 2023'e geçilirken de yüzde 67 artmış. Ve can alıcı kısma geliyoruz: TV ve radyo programları için Kurum dışı şahıslardan yapılan muhtelif hizmet alımları. 2020 yılından 2021 yılına geçilirken yüzde 22'lik bir artış var, sonra ne olduysa 2021'den 2022 yılına geçilirken TV ve radyo

programcılığı için kurum dışı şahıslardan yapılan muhtelif hizmet alımlarının artış oranı yüzde 116 olmuş. 2022'den 2023 yılına geçerken de bu Kurum dışı şahıslardan yapılan muhtelif hizmet alımlarının oranı yüzde 172 artmış. Şimdi, hep böyle yüzde 200'ler, 250'ler; Sayın Genel Müdür rakamlar veriyordu, burada acayip bir artış var. Ben de şöyle baktım, dedim ki bu yıllar arasında acaba dolarda ne kadar artış var? Ha, olur da yanıtınız böyle dolara, dövizde endeksli olacaksa onunla ilgili ben baştan oranı da vereyim: 2022 ile 2023 yılları arasında dolardaki artış oranı yüzde 42 ama sizin Kurum dışı şahıslardan yaptığınız muhtelif hizmet alımlarının artış oranı yüzde 172. Dolayısıyla, ben 2024 yılı verilerini sizden istiyorum. Bu konuyla ilgili de açıklama bekliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Yavuzylmaz.

Evet, önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Ben, şimdi geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Buyurun Sayın Kaya.

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, Kıymetli Komisyon üyeleri, değerli TRT yöneticileri ve bürokratlar; öncelikle geçtiğimiz günlerde hayatını kaybeden Meclis Başkan Vekili Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Yüce Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e yapılan alçakça saldırıyı da şiddetle kınıyorum. Bu menfur saldırının arkasındaki karanlık ellerin de en kısa sürede açığa çıkarılmasını temenni ediyorum.

Eğer mevzu bahis TRT ise aslında tüm meseleyi tek bir hususa indirgemek mümkün: "TRT gerçekten bir devlet kanalı mı ya da kamu yayıncısı mı, yoksa Hükümetin kanalı mı?" diye sorarak başlamalıyız tüm konuşmalara. TRT'nin yasayla tanımlanan tarafsızlık ve çoğulculuk ilkelerinden uzaklaştığını anlamak için sadece Kurumdaki Yönetim Kurulu atamalarının doğrudan siyasi iradenin kontrolünde gerçekleştiğini düşünmek yeterli aslında. Bu yapı, editöryal bağımsızlığı ortadan kaldırarak TRT'nin asli işlevini Hükümete şirin görünme çabasına dönüştürüyor. Örneğin, seçim dönemlerinde RTÜK raporlarına yansıyan veriler TRT Haber'in Cumhuriyet'e ayırdığı süreyi Millet İttifakı'ndan 10 kat fazla tuttuğunu ortaya koymuştu; muhalefet liderlerinin grup konuşmaları ise sıkça sansürleniyor, yayınlanmıyor veya özet geçiliyor. Oxford Üniversitesi Reuters Enstitüsünün Dijital Haberler Raporu, kamu yayıncısı statüsündeki bir kanal için kabul edilemez bir güven düşüşü olduğuna da işaret ediyor. 2023'te güven oranı yüzde 48 olan TRT için bu oran 2024'te yüzde 45'e geriledi. Sadece bir yılda en çok güven kaybı yaşayan Kurumdan bahsediyoruz ve üstelik bu Kurum sözde kamu yayıncısı. Düşünsenize, NOW habere duyulan güven oranı yüzde 60, Cumhuriyet'e duyulan güven yüzde 54 iken TRT'ye duyulan güven yüzde 45. Allah var, yüzde 35 güven duyulan A Haber'den ve yüzde 36 güven duyulan ATV'den iyi durumda ama onlar gibi olmak konusunda daha hızlıca ilerliyor TRT. Bir kurum olarak TRT'de ve onun çalışanlarının bir kısmında Hükümete şirin görünme çabası adına yok yok resmen. Mesela, TRT World'ün Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı tarafından yabancı Hükümet temsilcisi olarak FARA kaydına alınması bağımsız yayın iddialarını çürütmüyor mu sizce de? Tarafsızlık algısını tesis etmiş olsa neden ona ajan muamelesi yapsınlar? Bayburt Muhabiri Murat Söylemez'in muhaliflere suikast iması yaptığı paylaşım Kurumun etik zaafını gözler önüne sermiyor mu sizce de? TRT'de işe girme ya da terfi kriterleri arasında, Dışişleri Bakanına "Hakan Başkan." demek ve "Sesi yüksek çıkanları öte tarafa yollamalı." demek var da bizim mi haberimiz yok? Sayıştay denetimleri, TRT yöneticilerine sağlanan haksız menfaatleri ve usulsüz ödemeleri raporlamış, mali hesaplardaki gölgeli yapıyı ortaya koymuştu. TRT'nin görev tanımına AKP'ye şirin görünen yapımcıları, ajanları finanse etme görevi eklendi de bizim mi haberimiz yok? TRT'de yapılan işe alım sınavlarında yüksek puan alan adaylar yerine siyasi yakınlığı veya bağlantısı olan düşük puanlı adayların tercih edilmesi liyakat ilkesinin zedelenmesine yol açmıyor mu sizce de? Bir zamanlar haberciliğin, yayıncılığın okulu olarak anılan Kurum, yandaşları işe yerleştirme hâline mi geldi acaba?

TRT'ye asli görevinin kamu yayıncılığı olduğunu bir kez daha hatırlatmak istiyorum ve eğer TRT gerçekten bir kamu yayıncısı olduğunu iddia ediyorsa ona bir davetim var: Vatandaşlarımızın yarısından çoğu Sayın Ekrem İmamoğlu'nun yargılanma süreciyle ilgili şeffaf bilgilendirme beklentisi içinde. O zaman, TRT buyursun da tüm dava sürecini canlı yayınlasın. Böylece, gerçek yayıncılık misyonlarını muhalefet ayağında da gösterebilirler; aksi hâlde, kamu yayıncılığı iddiası yalnızca bir maskeden ibaret kalacaktır.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Buyurun Sayın Tahtasız.

Tabii, Sayın Polat'ta sıra ama Sayın Polat izin verdi

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, Sayın Genel Müdür ve TRT çalışanları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamu adına radyo ve televizyon yayınlarını gerçekleştirmek amacıyla ve özel yasayla özerk bir kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulan TRT'nin 61'inci kuruluş yıl dönümü bu ayın başında kutlandı. Bu vesileyle, TRT'nin 61'inci kuruluş yıl dönümünü kutluyor, bir dönem TRT Genel Müdürlüğü görevinde bulunan eski Dışişleri Bakanımız Sayın İsmail Cem'i, TRT'nin TRT olmasında emeği geçen ve bugün aramızdan ayrılan tüm çalışanları saygı ve rahmetle anıyorum.

1 Mayıs 1964 tarihinde kurulan TRT, tek televizyonlu dönemden başlayarak bugünlere geldi ve 17 televizyon sayısına ulaştı. Bunu ve TRT'yi gerçekten önemsiyoruz ancak TRT'nin kuruluş amacı doğrultusunda kamu yararına tarafsız ve bağımsız yayıncılık yapması gerektiğini her fırsatta vurguluyoruz. Biz, TRT'nin devletin televizyonu olduğunun bilincindeyiz; TRT yöneticilerinin de Hükümetin yayın organı değil, devletin televizyonu olduğunu unutmamaları gerekiyor. Hele ki izlese de izlemese de, sevse de sevmese de TRT'nin vatandaştan kesilen milyarlık bandrol gelirleriyle ayakta durduğunu düşünürsek tüm görüş ve düşüncelere eşit mesafede olması gerektiği çok açık ve nettir. Kamu kaynaklarını kullanan TRT de hiçbir partiye hizmet etmeden kamu yayıncılığı yapmalıdır; TRT kimsenin babasının çiftliği değildir, iktidarın çiftliği hele hiç değildir. Milletın parasıyla kamu yayıncılığı yapması gereken bu köklü Kurumun bugün bir siyasi partinin operasyon kanalına dönüştürülmesini kabul etmiyoruz. TRT diğer özel kanallar gibi artık kendi ayakları üzerinde durmalı, halkın cebinden elini çekmelidir. Elini halkın cebinden çekmiyorsa da tarafsız yayıncılık yapmalıdır. Her düşüncedeki insandan vergi toplayıp yalnızca iktidarın düşüncesini savunan, iktidarın propaganda aracı hâline gelen yayın politikasından derhâl vazgeçmeli, iktidarın dümen suyuna girmiş bir yayın politikası

ilediğiniz sürece halkımızın size verdiği vergileri helal etmediğini ben de buradan bir kez daha sizlere söylüyorum. Bu yayın politikasıyla farklı düşüncedeki insanların ahını alıyorsunuz, TRT'yi itibarsızlaştırıyorsunuz. Sayın Genel Müdür, bu tarafsızlığı sağlayamadığınız sürece sizleri eleştirmeye devam edeceğiz. Devletin televizyonu olduğunuzu, aldığınız maaşların bu halkın cebinden çıkan paralardan oluştuğunu ve boğazınıza giren her kör kuruşta 86 milyonun hakkı olduğunu bilmelisiniz ve bunu unutmadan yayıncılık yapmalısınız.

Bu ayrımcılığı öyle bir noktaya getirdiniz ki bu ülkenin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e yönelik övücü sözleri kesme cüretini de gösterdiniz. Türkiye Büyük Millet Meclisinde; Endonezya Cumhurbaşkanı geçen ay Meclise geldi ve bir konuşma yaptı, konuşmasında Atatürk'ten övgüyle bahsetti ama TRT bu kısmı vermedi. Bu söylediğim cümleler Endonezya Cumhurbaşkanı'na ait; Atatürk'le ilgili sözlerini yayınlamadınız, ben bunları tutanaklara geçsin diye tekrarlamak istiyorum: "Türkiye tarihinin bir hayranıyım, öğreniyorum, çalışıyorum, sizin tarihiniz bana ilham veriyor. Gerçekten bir ikonum vardı, hayranlık duyduğum biri vardı, benim kahramanım, benim ikonum Mustafa Kemal Atatürk'tü. Fatih Sultan Mehmet de idol ve kahramanlarından biriydi." Bu kısmı maalesef TRT ekranlarında ve yandaş kanallarda göremedik. Sayın Genel Müdür, sizin Atatürk'le, cumhuriyetle ve Cumhuriyet Halk Partisiyle bir sorunuz mu var, derdiniz mi var; bunu öğrenmek istiyoruz. TRT'nin montaj stüdyolarında AKP Genel Merkezinden isimler mi çalışmaktadır ki istediğinizi kesip istediğinizi dakikalarca yayınlıyorsunuz. Bütün bunlarda sizin bir dahliniz var mı, yoksa talimatla mı yapıyorsunuz; bunları merak ediyoruz.

Sayın Genel Müdür, sizden önce 17 genel müdür değişti; gidenlerin hepsi yaptıkları ve yapamadıklarıyla anılıyor. Temennim iyi bir şekilde anılmanız, gittiğiniz vakit arkanızdan "Adaletli bir yöneticiydi." dedirtmenizdir, her siyasi düşünceye ve her kimliğe eşit mesafede davranmanızdır.

Örneğin, adalet demişken İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız ve Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu haksız ve hukuksuz yere tutuklandı. Ben bu süreçte TRT'nin tavrını merak ediyorum. Onunla ilgili bazı sorularım olacak: Sayın Ekrem İmamoğlu'nun tutuklandığı 23 Mart tarihinden bugüne kadar TRT ekranlarında ne kadar süreyle yayın yapıldı? Bu yayınların kaç olumlu, kaç olumsuz yayındı? Sayın Ekrem İmamoğlu'nun gözaltı süreci ve tutuklanmasının ardından Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel tarafından İstanbul'da, Samsun'da, Yozgat'ta, Konya'da çok sayıda miting yapıldı, özellikle Saraçhane mitingleri bir hafta sürdü. TRT ekranlarında bu mitinglerin kaç canlı olarak yayımlandı? Canlı yayınların süresi neydi? Yine, bu mitinglere haberlerde toplam kaç dakika yer verdiniz? Yine, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'in de Sayın Ekrem İmamoğlu'nun duruşmalarının TRT ekranlarından canlı olarak yayınlanması talebi var. TRT yönetimi olarak bu duruşmaları canlı olarak yayınlıyacak mısınız? Bu konudaki görüş ve fikirlerinizi sözlü olarak ifade ederseniz memnun olurum.

TRT bu süreçte her zamanki gibi tarafsızlığını koruyamadı ve işi daha da ileri boyuta taşıdı, Sayın Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğuna itiraz eden, partimizin boykot çağrısına da destek veren Aybüke Pusat, Furkan Andıç, Boran Kuzum gibi isimler TRT dizlerinden çıkarıldı. Genel Müdür olarak bu çıkarmalarda "Milletimizi temsil eden TRT'nin projelerinde yer alan kişilerin bir siyasi kampanyanın parçası olması asla kabul edilemez." demişsiniz. Gerçekten tarafsız olduğunuza inansaydık bu açıklamanıza ikna olabilirdik ama öyle olmadığını siz de biliyorsunuz. 2017 yılı referandumu öncesinde eski futbolcu Rıdvan Dilmen tarafından başlatılan "Ben de varım, 'Evet.' diyorum." kampanyası vardı. Bu kampanyaya Rıdvan Dilmen, Arda Turan, Ersin Düzen gibi isimlerin yanı sıra bazı sanatçılar da destek vermişti ama o süreçte TRT'den aynı tavrı göremedik. Bu kişilerin birçoğu "Ben de varım." kampanyasından sonra TRT ekranlarında boy göstermeye devam ediyor. AK PARTİ lehine ise TRT için sorun yok, konu CHP ise işten çıkarma sebebi. İşte, sizin adalet anlayışınız bu. Yani Cumhuriyet Halk Partisine karşı bir sert tutumunuz var. Yani bunu neye bağlıyorsunuz? Bu saraydan gelen bir talimat mı yoksa sizin yönetim olarak bir...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Tahtasız, lütfen temiz bir dil kullanmaya davet ediyorum.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Çok temiz aslında, sadece soru soruyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürümüzü ve çalışanlarımızı itham altında... Lütfen konuşmanızı...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - O zaman şöyle soralım: Aybüke Pusat'ın Teşkilat dizisinden çıkarılmasından sonra Ahmet Hakan Coşkun köşesinde bir yazı yazdı. Ahmet Hakan, Aybüke Pusat'ın aylık 2 milyon liralık ücretinden olduğunu yazdı. Sayın Genel Müdür, alt komisyon toplantısında ben ve diğer arkadaşlarım bazı sorular yönelttik. Bu sorulardan biri de TRT'nin dizlere ödediği bölüm başı ücretlerdi. Daha önceki KİT Komisyonu toplantısında da bu soru defalarca soruldu. Siz de defalarca "ticari sır, açıklayamayız." dediniz. Ticari sır oluyor, TRT yayınlamıyor, bize vermiyor ama Ahmet Hakan bu rakamı nereden öğreniyor? Biz onu merak ediyoruz.

Şimdi, TRT 2022 yılında dış yapımlara 3 milyar 422 milyon 884 bin TL harcamış, 2023 yılında bu gider yüzde 79 artışla 6 milyar 130 milyon 494 bin liraya yükselmiş. Gelirinin yüzde 86'sı halktan kesilen vergilerden oluşan TRT, elde ettiği bu gelirin yüzde 54'ünü dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetlere aktarıyor. Dış yapımlara bu kadar büyük paralar harcanıyor ama sizler bu paranın hesabını vermekten imtina ediyorsunuz. Alt komisyonunda 2024 yılı dış yapımlara harcanan parayı sormuştum, açıklamadınız, o nedenle de şimdi tekrar soruyorum: 2024 yılında dış yapımlara harcanan tutar ne kadar olmuştur? Dış yapımlara ödenen tutarın toplam giderler içerisindeki payı ne olmuştur? TRT'de yayınlanan dizilerden hangi diziyeye bölüm başı ne kadar ücret ödenmektedir, tablo hâlinde paylaşırsanız iyi olur.

Aybüke Pusat, Ahmet Hakan'ın yazdığı gibi aylık 2 milyon TL ücret mi almaktaydı? TRT'nin 2024 yılı kâr veya zararı ne olmuştur? TRT'nin 2024 yılı bandrol geliri ne kadar gerçekleşmiştir? TRT'nin 2024 yılı reklam ve ilan geliri ne kadar olmuştur? 2023 ve 2024 yılı tanıtım, reklam ve misafir ağırlama giderleri yüzdesel olarak değil rakamsal olarak ne kadar olmuştur? İstanbul Ayazağa'da kiralanın binanın kirası için 2024 yılında ne kadar ödeme yapılmıştır? Alt Komisyonunda Osman Öcalan'ın TRT ekranlarında yer almasıyla ilgili sorduğum soruya "TRT tarafından inceleme raporu düzenlenmiştir." yanıtını vermişsiniz. Bahse konu inceleme raporunu tarafımızla paylaşırsanız bu raporun içeriğini öğrenmek istiyoruz.

AK PARTİ tarafından son genel seçimler öncesinde Cumhuriyet Halk Partisi PKK'yla birliktymiş gibi yayınlanan videonun TRT stüdyolarında montajlandığı iddia edildi. Bu alçakça hazırlanmış video TRT stüdyolarında mı hazırlandı? Tekrar bu soruyu soruyorum. Son olarak, TRT tarafından hangi görevdekilere makam aracı tahsisi yapılmaktadır? Bugün itibarıyla TRT'de kullanılan makam aracı sayısı kaçtır? Bu araçların marka ve modelleriyle birlikte yıllık maliyeti ne kadardır?

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Tahtasız.

Sayın Polat, buyurun.

MAHİR POLAT (İzmir) - Sayın Başkanım, TRT'nin değerli yöneticileri, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayıştayın değerli denetçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Esasa girmeden önce bir konuyu kayda geçirmek isterim: Kamu yayıncılığı yapan devlet televizyonlarının temel amaçlarından bir tanesi de uluslararası nüfuz alanlarının oluşturulmasına katkı sunmasıydı. Benim geçtiğimiz yıl alt komisyonda da dile getirdiğim bir konu vardı, burada dile getireyim: Geçtiğimiz yıl Türkiye'yi, Parlamentomuzu ziyaret eden And Dağları Parlamentosu heyetindeydim. Başkanı TRT'nin kendilerine, hem Peru'ya hem And Dağları Parlamentosuna destek vermesi girişiminde, talebinde bulunmuştu. Komisyon Başkanlarımız hem Tuba Vural Çokal hem de Ali Şahin TRT'den maalesef bir yetkiliye ulaşamamıştı. Bu demek oluyor ki TRT'nin siyasetçilerin telefonlarına ya da siyasetçilere iktidar partisi de olsa yeterince değer vermediğini görüyoruz. Bu konuyu kayda geçirmek için söyledim.

Değerli arkadaşlar, öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisi, kamu kaynaklarının nasıl kullanıldığını denetlemeye yetkisi olan üst organdır. Dolayısıyla biz milletvekillerinin bu görevi yürütürken sorduğu sorulara ticari sır kapsamında diye cevap verilerse yönetimlerin de şeffaflıktan uzak olur. KİT'ler de tabii oldukları pozisyonlar gereği kamuoyuna bilgi ve hesap vermeye mecburdurlar. Bu kuruluşların ticari faaliyetleri ve rekabet içerisinde olmaları harcamalarının, gelirlerinin ve giderlerinin denetlenmesine engel değildir; aksi, bu, hukukun ve demokrasinin şeffaflığının gereğidir. Dolayısıyla bizim size sorduğumuz hiçbir soruya sizin burada ticari sır kapsamında diyerek cevaptan kaçınmanız doğru bir yaklaşım değildir. Mesela, alt komisyonda ben sorduğumda ticari sır kapsamında dediğiniz araç kiralama konusu var. Bunu sordum, "Ticari sır kapsamında." dediniz. Burada üst Komisyonda tekrar sormak istiyorum: 2021 yılında 10 milyon 274 bin Türk lirası olan araç kiralama giderleri, 2022 yılında 21 milyon 773 bin TL, 2023 yılında ne olmuşsa birdenbire hayatın akışına ve enflasyon değerlerine aykırı bir şekilde 78 milyon 649 bin TL olmuş. Bu kaleme ödenen rakamların bu denli artışı dikkatimizi çekti ve sorduk, siz bize "ticari sır" dediniz. Bu kabul edilemez, bu bağlamda tekrar sorularımızı yineliyoruz: Araç kiralamaya yapılan ödemelerin ciddi oranlarda artma nedenleri nelerdir? 2024 yılı sonu itibarıyla araç kiralaması için ödenen tutar ne kadardır? 2020 ve 2025 yılları arasında ihalelere giren firmalar, ihaleleri hangi firmalar almıştır? Yeterli rekabet koşulları oluşturulmuş mudur?

Bir diğer değinmek istediğim konuya tarafsızlık konusu. Bunu alt komisyonda da değerlendirdik, siz maalesef bize "editöryal bağımsızlık" dediniz. Oysaki Anayasa tarafından TRT'nin bağımsızlığı hükme alınmış; TRT yayın politikası, son yıllarda yanlış yayın yapması, tüm kesimlerin görüşlerine aynı oranda yer vermemesi, hatta bazı kesimlerin görüşlerine hiç yer vermemesi kamuoyunda sık sık eleştiri konusu olmaktadır. TRT, ekranlarında genellikle tek tip düşünce görüşü yansıtan yayınlar ve içerikler oluşturmaktadır. Bunlar diziler, yayınlar, haber programlarında maalesef oluyor ve sizin sanki yeni bir nesil yapısalcılık mantığıyla yaratmaya çalıştığınızı gösteriyor. Fakat şunu belirtmek isterim ki bu dünya lebiderya, özellikle internet dünyasında gençleri bir kalıba dökmeniz maalesef mümkün değil. Bunun yerine herkese, her düşünceye eşit mesafede yayınlarla toplumu yeni dünyaya hazırlamanız gerektiğini söylüyorum.

Daha önce size bu konudan bahsetmiştim, Oxford Üniversitesinin Reuters Enstitüsü tarafından hazırlanan 2024 Dijital Haber Raporu'nda TRT Haber'in yüzde 37 "Güvenmiyorum." ile en az güvenilir 4'üncü kanal olduğunu belirtmiştim. Sayın Genel Müdüre bunun çok makbul bir açıklama olmadığını, araştırma olmadığını, hangi verilere dayanılarak yapıldığını bilmediğini, dolayısıyla itibar etmeyeceğini beyan etmişti bana.

Ben ise bugün bir veriyle değil birkaç konuyla bu durumun güvenilmez olduğunu anlatmaya çalışacağım, bir operasyon üzerinden iki farklı olayda TRT'nin yalan haberciliğini ortaya koymaya çalışacağım. Birincisi, 21 Mart günü yaptığınız haberde aynı görseli önce "Murat Ongun'un sağkolu Emrah Bağdatlı'nın evinde yakalanan paralar" diye servis ettiniz, görüntü burada; sonrasında ise "Murat Ongun'un evinde yakalanan paralar" diye aynı görseli sundunuz, bunu TRT Haber kanallarında sundunuz. Sonrasında bir baktık ki aslında bu paralar Demirören Haber Ajansı'nda ve NTV'de "Ali Nuhoğlu'nun evinde yakalanan paralar" yani TRT'ye yakışmayan bir yaklaşımla bir algı yaratılmaya çalışılıyor.

İkincisi ise bu konunun, Ekrem İmamoğlu'nun sevk edildiği mahkemece tutuklandığı bilgisi. Ekrem İmamoğlu henüz tutuklanmadan önce, saatler önce, sabah 10.08'de TRT Haber X paylaşımında tutuklandığını yazdı. Arkasından, 10.14'te TRT Haber canlı yayınından öğrendik, "Ekrem İmamoğlu tutuklandı." dendi. Oysaki mahkeme devam ediyordu, içeride Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilimiz Murat Emir ve milletvekili arkadaşlarımız vardı, açıklamalar yaptılar, "Henüz bir karar verilmedi." dendi, hatta ve hatta davanın savcısı da basın yayın organlarına WhatsApp hattı üzerinden "Dava devam ediyor, böyle bir uygulama yok." dedi.

Bunların hepsini üst üste koyduğumuzda TRT bu haberlere nereden ulaşıyor? TRT, sanki mahkeme kararlarını birileri kulaklarına üflüyor saatler öncesinden, mahkeme devam ederken tutukluluk kararına hükmediyor gibi ortaya çıkıyor, bu da TRT'nin yalan haber dizisini ortaya koyuyor. Bu konu, maalesef, TRT'de hakkı ve katkısı olan tüm vatandaşları da bizi de üzüyor.

Bu noktada size sormak isterim, yalan olduğu ve taraflı yapıldığı su götürmez bir gerçek olan bu haberleri yapan TRT, herhangi bir yerden ya da bir kimseden talimat almış mıdır? TRT'nin aynı görseli iki farklı haber yaparak yanıltıcı ve manipülatif yayın yapmasının amacı nedir? TRT Haber, verilecek bir karar iki saat önceden, mahkeme kararını tam iki saat önceden nasıl ve ne şekilde elde etmiş ve bunu hem X platformundan duyurmuş hem de canlı yayında ifşa etmiştir? TRT Haber'e kamuoyunu yanıltıcı haber yapması için kimler baskı yapmaktadır ya da böyle bir baskı yoksa o haberleri yapan kişiler hakkında TRT bir soruşturma açmış mıdır, açmışsa soruşturma hangi aşamadadır?

Diğer bir hususa TRT'nin bandrol ve elektrik enerjisi payı gelirleri, biz bunu alt komisyonda söyledik, TRT'nin böyle bir gelirden yoksun tutulmasını isteyen muhalefetmiş gibi algılandı; hayır efendim, kamu kaynaklarını kamu yayıncısı kullanabilir elbette ki, kamu finansmanıyla yayıncılık faaliyetlerini sürdürmesi normal bir konudur. Bizim bu noktada eleştiri konusu yaptığımız durum, radyo ve televizyon yayınları alanında öz gelirlerini artıracak faaliyette bulunmak iken TRT'nin öz gelirlerinin neden kamusal katkı gelirlerinin çok altında kalmış olmasıdır. Bugün denetim yaptığımız 2021 ve 2022 yılları üzerinden konuyu

değerlendirecek olursak, 2021 yılında 4 milyar 698 milyon Türk lirası kamu finansmanına karşılık 884 milyon Türk lirası öz gelir; 2022 yılında 8 milyar 150 milyon TL kamu finansmanı karşılığında ise 1 milyar 682 milyon TL öz gelir elde ettiğinizi görüyoruz. Kıyas olması açısından 2023 yılında ise 18 milyar 244 milyon TL kamusal finansmana rağmen 2 milyar 888 milyon Türk lirası öz gelir elde edilmiştir. Burada vurgulamak istediğim konu, her geçen yıl kamu finansmanı tutarı artarken aynı oranda öz gelir artışı yok. Geçmiş yıllarda TRT'nin reklam satışlarını yapan bir firmanın soruşturmaya muhatap olması sonucunda RTÜK'ten istenen reklam gelirleri en yüksek 8 firmanın içerisinde olmadığı da kayıtlara geçmiştir. TRT'nin kamu yayıncısı olması ticari olarak yüksek gelir elde etmesine engel değildir. Ciddi bir tecrübe, personel ve kamu imkânlarıyla -az önce vekilimiz de söyledi, bir okul gibi tecrübe ve personel kaynakları var- donatılmış olan Kurumun onlarca kanal, radyo ve bunlara eklenen dijital mecrası varken öz gelirlerinin bu anlamda çok düşük olması sadece bizleri değil, siz Kurum yetkililerini de düşündürmeli. Özel sektör yayın kuruluşları daha kısıtlı ve sınırlı imkânlarla bu süreçleri yönetip bir de üzerinde ciddi kârlar elde ederken TRT'nin "kamu yayıncısı" tanımının arkasına sığınmasının doğru olmadığını vurgulamak istiyorum. Zira kullandığınız bu mali kaynak, işçinin, emekçinin, memurun maaş artışlarından, dul ve yetimlerin işsizlerinden kesilerek sizlere aktarılan kaynaklar. Bu bağlamda TRT'nin öz gelirlerinin artırılması noktasında maliyetleri ve giderleri azaltmak için bir çalışma yürütülüyor mu? Yürütülüyorsa bunlar nelerdir? Yürütülüyorsa nedeni nedir? TRT yayınladığı bir dizi süresinde kaç reklam vermektedir? Bu reklamlar toplamda kaç dakikadır? Bu reklamlardan elde edilen ortalama gelir ne kadardır? Yerel seçimler sonrası Maliye Bakanlığının uygulamaya koyduğu Kamuda Tasarruf Tedbirleri kapsamında TRT'de hangi tedbirler uygulanmaya konulmuştur? Bu tedbirler kapsamında ne kadar tasarruf sağlanmıştır?

Bir diğer husus ise değerli arkadaşlar, geçtiğimiz aylarda gündeme gelen oyunculuk ajansları konusu. Bu konu gündem olunca sizin mahalleden tv100 yazarı Fuat Uğur "Biraz da TRT'de oyunculuk ajanslarını konuşalım" başlıklı bir yazı kaleme aldı. Bu bizim cenahtan, bizim mahalleden bir yazar değil, aksine AK PARTİ'ye daha yakın bir yazar. Bu yazıda gördük ki bu durum sadece özel TV kanallarında ve özel platformlarda değil, bu durumu haber yapan TRT'de de yaşanıyor. Köşe yazısında TRT'nin kamu televizyonu olmasına rağmen elindeki parasal gücü kallavi bütçeli tarihî dizilere aktardığını, buraya oyuncu sağlayan Talento Menajerlik ve RDS iletişim ve onlarla hareket eden yapımcıların TRT'ye üs kurduğunu, kendi istedikleri kişilere avantaj sağlayacak şekilde bu piyasayı domine ettiklerini ifade etti. Yani biz, oyuncu sağlayan, cast ajanslık yapan bir başka arkadaşımızı "Burada tekel oluşturuyor." diye ya da "Başka faaliyetlerde bulunuyor." diye içeri attık. Talento Menajerlik ve RDS'yle ilgili sizin cenahtan gelen eleştirisi. Bu iki firma yöneticisinden habersiz TRT'de kuş uçmadığı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Polat, toparlayalım.

MAHİR POLAT (İzmir) - Efendim, toparlayacağım; bulgularda çok az konuşmuştum, birazcık daha.

Bu durumun TRT Genel Müdürüne de intikal ettiğini, hatta sorunu çözeceğinizi ama özel kalem müdürünüzü de aramasına rağmen sorunun çözülmediğini belirtiyor. Dahası, bu sayede yapımcı şirketler komisyon oranlarıyla oynayarak haksız kazanç elde ederken bu sebeplerden ötürü bölüm maliyetlerinin de 15-20 milyon TL'ye mal olduğunu, hep aynı isimlere rol verildiği iddiasını köşesine taşıdı. Bir önceki toplantımızda TRT'nin dış yapımlara ayırdığı bütçenin 6 milyar 130 milyon TL olduğuna değinmiş ve bu sayede bazı gruplara kaynak transferi yapıp yapılmadığını sormuştum ve Sayın Genel Müdürün kendisi, TRT kaynaklarını bazı gruplara peşkeş çekmek olarak sorumu yanlış anlamış ve tepki göstermişti. Şimdi anlıyoruz ki o gün tam da bu sebepten bir...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Aynı şeyi söylüyorsunuz, bugün de aynı şeyi söylüyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, dinleyelim.

MAHİR POLAT (İzmir) - Tam da bu sebepten, bir suçluluk psikolojisiyle olsa gerek böyle tepki vermişti. Bu bağlamda...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Şimdi alacaksınız cevabınızı.

OKAN KONURALP (Ankara) - Parmak sallama ya! Hocam, o parmağı kime salladın sen?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Parmak sallamadım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, konuşmacıyı dinleyelim.

OKAN KONURALP (Ankara) - Başkan, sen o parmağı kime salladın? Sen kime salladın o parmağı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen...

ORHAN SÜMER (Adana) - Sayın Genel Müdür, yakışmıyor yani yakışmıyor.

OKAN KONURALP (Ankara) - Kime salladın o parmağı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Konuralp, lütfen...

OKAN KONURALP (Ankara) - O parmağı kime salladın? Sallama bir daha, bir daha parmağını sallama!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Konuralp, lütfen...

ORHAN SÜMER (Adana) - Sayın Genel Müdür, yanlış bir hareket; burada her kurumun genel müdürü geliyor, böyle bir şey hiç...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Hayır...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, size söz verdiğimde teker teker bütün yanıtları vereceksiniz, biz de dinleyeceğiz.

Buyurun.

MAHİR POLAT (İzmir) - Şimdi, Sayın Genel Müdür, benim adım Mahir Polat, Türkiye Cumhuriyeti'nin İzmir Milletvekiliyim.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Biliyorum.

MAHİR POLAT (İzmir) - Herhangi bir parmak sallamaya boyun eğecek bir yapım da yok, bizim fitratımızda da yok. Çok kibar bir şekilde ifade ediyorum. Kamu adına denetleme yapıyoruz. Siz de kamu adına orada oturuyorsunuz, maaşlarınızı da hepimizin cebinden çıkan rakamlarla alıyorsunuz. Ben sorumluluğumu biliyorum, siz de bilerek davranırsanız sevinirim.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Düzeltiyim o zaman, parmak sallamadım.

ORHAN SÜMER (Adana) - Sayın Genel Müdürüm, cevap vereceksiniz az sonra yani böyle şey yapmaya gerek yok.

MAHİR POLAT (İzmir) - Değerli arkadaşlar, bu bağlamda Teşkilat, Gönül Dağı, Mehmed: Fetihler Sultanı, Kudüs Fatih Selahaddin Eyyubi, Kod Adı Kırlangıç, Diriliş Ertuğrul, Payitaht Abdülhamid dizilerinin bölüm başı maliyetleri ne kadardır? Toplamda bu dizilere bugün itibarıyla ne kadar ödeme yapılmıştır? Konunun size intikal etmesinden sonra Kurumunuz tarafından başlatılan bir inceleme veya soruşturma var mıdır, varsa ne aşamada, yoksa neden başlatılmamıştır? Konuyla ilgili Rekabet Kurumunun başlattığı bir inceleme var mıdır? Bu konuyla ilgili TRT'den bilgi veya evrak talebi olmuş mudur? Bahsi geçen Talento Menajerlik ile RDS İletişim, TRT'nin hangi dizilerinin yapımını veya castını yapmıştır? Ayrı ayrı belirtilmek üzere bu iki firmanın son beş yılda TRT'den sağladığı kazanç ne kadardır?

Diğer bir konu ise TRT'nin gelirlerinin faiz ve menkul kıymetler hesaplarında değerlendirilmesi. TRT her yıl artan bandrol gelirleriyle önemli miktarda finansal fazlalık oluşturuyor ve bu fazlalık faiz getirili mevduat hesaplarında, devlet tahvillerinde ve diğer menkul kıymetlerde değerlendiriliyor. Kurumun 2021 yılı itibarıyla mevduat ve tahvillerinde 2 milyar 800 milyon, 2022 yılı itibarıyla mevduat ve tahvillerde 4 milyar 527 milyon TL'si bulunmaktaydı, 2023 yılında ise rakam 11 milyar 300 milyon TL olarak kayıtlara geçmiş durumda. Bu rakamın büyüklüğünün daha iyi anlaşılması adına TRT'nin 2023 bütçesinin yarısı kadar. Ayrıca, bu paranın faiz getirisi de 1,5 milyar TL. Vatandaşın ödediği vergiler kamu kurumlarına bütçe olması gerekirken faiz ve menkul kıymetlerde değerlendiriliyor. Çalışanın, emeklinin, öğrencinin tabletinden, cep telefonundan alınan bandrol ücretleri, Kurumun gelir fazlasına rağmen bu ücretlerde indirimle gidilerek vatandaşın cebini rahatlatmak ve enflasyonla mücadeleye katkı sunmak yerine faizde değerlendiriliyor. Hazine ve Maliye Bakanlığının kaynak arayışında olduğu şu günlerde bu kadar ciddi bir tutarın TRT kasasında faizde olması anlaşılır gibi değil. Bu bağlamda TRT'nin kasasında bulunan 11,3 milyar TL tutarı kamu hizmetleri için kullanılacak mı, yoksa yatırım araçlarında tutulmaya devam mı edecek? TRT'nin 2024 yılı sonunda faiz ve menkul kıymetler hesabındaki tutar ne kadardır? Ayrıca, bu tutardan elde edilen faiz geliri ne kadardır? TRT neden reklam, yayın ve ürün satış gelirleriyle kendisini finanse edememektedir?

Bunlara ek ve son olarak -yine alt komisyonda sormuştum- TRT'nin dijital platformu "tabii" RTÜK'ün sitesindeki verilere baktığımızda 7 Mayıs 2023'ten bugüne RTÜK'ten yayın lisansı almadan faaliyet göstermekte. Sayın Genel Müdür "Bu konuda başvuru yapmak gerektiğini bilmiyordum, gerekiyorsa yaparım, neden yapmayayım?" demişti; demiştiniz, o günkü benim kayıtlarımda da mevcut Sayın Genel Müdürüm. Lisans alınmadığı için RTÜK'e abone başına ödenmesi gereken paylar da ödenmemektedir. TRT kârını artırırken RTÜK ise TRT eliyle gelirden mahrum bırakıldı. Bu başvuru yapılmış mıdır, yapılmadıysa nedeni nedir?

Diğer bir konu da TRT'nin, mobil uygulamalarında, kullanıcı verilerine erişim ve analiz yapmak için İsrail menşeli "AppsFlyer" isimli bir platform kullandığını... Genel Müdür ise "Evet, 2022 yılında bu firmayla anlaşılmiş ve çalışıyordu. Biz İsrail olaylarının gündeme geldiği günlerde hemen bu konuya baktık ve çalışmayı sonlandırdık." demişti. Şimdi kullanılan platformun adı nedir? Hangi ülkeye aittir? Bu uygulamayla hangi verileri ne amaçla toplanmaktadır? Toplanan veriler hangi ülkede depolanmaktadır? Bu uygulama için yıllık ne kadar ücret ödenmektedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Polat.

Buyurun Sayın Sarıgül.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Mustafa Savaş Başkanım, konuşmanın başında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e yapılan saldırıyla ilgili değerlendirmenize çok teşekkür ediyorum. Bu sizin demokrasi anlayışınızın ne kadar önemli olduğunu gösterir. Ben bir kez daha çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sırrı Süreyya Önder Meclis Başkan Vekilimizi saygıyla, sevgiyle, rahmetle anıyorum, mekânı cennet olsun.

TRT bizim için son derece önemli bir kuruluş ve değerli bir kuruluş, cumhuriyetimizin en önemli hafızası. Beş gün önce 61'inci yılını kutladık. TRT, tiyatrolarıyla, dizileriyle, geçmiş yıllarda parti liderlerinin katıldığı açık oturumlarla hepimizin hafızasında. Mekânları cennet olsun, Bülent Ecevitlerin, Erbakan Hocamızın, Sayın Alpaslan Türkeşlerin, Süleyman Demirellerin, Özalların, Erdal İnönülerin oradaki röportajları son derece değerli ve kıymetliydi.

Ben bir kere TRT'mizin yaptığı çalışmalardan, gerçekten gurur duyduğumuz çalışmalardan bahsetmek istiyorum. Özellikle Şampiyonlar Ligi ve UEFA maçlarının yayınlanması son derece değerlidir. Binlerce insan evine Digitürk alamazken, kahvelerde izlerken artık evinde bu maçları izliyor; bunlar son derece kıymetlidir. Atalarımızın, dedelerimizin, ecdadımızın filmlerinin yapılmasını son derece önemsiyorum ve bunlara devam edilmesini de arzu ediyorum. Bir ülkeyi yıkmak isteyen hasetler, fesatlar, münafıklar ve şer güçler çoluğumuzun çocuğumuzun ahlaki değerlerini yok etmeye çalışırlar. O nedenle TRT'nin yıllar önce böylesine önemli filmlere değer vermesini önemli buluyorum. Yurt dışına gittiğimiz zaman TRT World'ü kıymetli buluyorum, çalışmalarını çok değerli buluyorum ve yurt dışında da çok izlendiğini görüyorum ancak bir şeyi ifade etmek isterim: TRT bir kamu hizmeti yayıncısıdır, kullandığı kamu kaynağının kamu hizmeti yayıncılığı ilkelerine de uygun olması lazım. TRT'mizin daha objektif olmasını arzu ederim. TRT'miz geçmişte de hep tartışıldı. Özellikle, İsmail Cem TRT Genel Müdürüydü; göreve gelmesi, görevden ayrılması çok tartışıldı ama bu dönem biraz daha fazla tartışılıyor. Sayın Genel Müdürümüzün hassas olmasını çok rica ediyorum. Haklı olarak, tabii, insanız, bazen tansiyonumuz yükselebilir ama Sayın Genel Müdürümüzün Sayın Mustafa Savaş Bey'e ve Sayın Mustafa Sarıgül'e şöyle bir bakması lazım; ikimiz de devlet memurluğundan geliyoruz, devlet memurluğunun birçok kademelerinde görev aldık. Devlet memurluğu görevi farklı bir şey, siyaset farklı bir şey. O siyasi kararların... Milletvekili arkadaşlarımız en iyi şekilde onların cevaplarını verirler ama genel müdürlük makamında daha da objektif olmamız gerektiğine inanıyorum. Özellikle de geçmiş döneme TRT yönetimi, TRT Yönetim Kurulu üyeleri bakarlarsa; Süleyman Demirel, Bülent Ecevit ve Erbakan Hoca dönemlerine bakarlarsa o dönemdeki yayınlarda nasıl bir politika izleniyordu, nasıl bir değerlendirme yapıyordu, o değerlendirmeyle girsek ben TRT'nin tartışılmasını gerçekten doğru bulmam, TRT'nin imajının bozulmasını doğru bulmam. İsterim ki Türkiye'deki bütün siyasi partiler TRT'ye en güzel şekilde güvensinler. Şunu bilmenizi ben çok arzu ederim: TRT'yle seçim kazanılmış olsaydı son seçimi de yerel yönetimlerdeki o başarıyı da Cumhuriyet Halk Partisinin

elde etmemesi lazımdı. O nedenle şunu da arzu ederim: İktidarıyla muhalefetiyle siyaset bir araya gelmeli, bu tip tartışmalara son vermek için TRT Kanunu'nu yeni baştan gözden geçirmek lazım. TRT yönetimini keşke Grup Başkan Vekilleri bir araya gelse de Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir uzlaşmayla belirleyebilsek. Keşke TRT'de de TRT yönetiminde de gruplarda olduğu gibi, komisyonlarda olduğu gibi partilerden arkadaşlarımız bulunabilse. TRT'ye bu hâliyle "milletin TRT'si" demek mümkün değil. Yaptığımız kamuoyu yoklamalarında TRT'nin objektif olmadığı gözüküyor. Şunu arzu ederim ben: Hükümetler değişse bile TRT'nin çizgisinin değişmemesi lazım. Bugün iktidar olanlar yarın muhalefette olur ama tarafsız bir TRT herkese lazım olur diye düşünüyorum.

Sayın Mustafa Savaş Başkanım, sizin vasitanızla TRT yönetiminden de şöyle bir ricamız var: TRT'ye bakıyoruz, can Erzincan'daki Karanlık Kanyon'u göremiyoruz, Munzur Dağları'nı göremiyoruz, Ergani Dağı'nı göremiyoruz; tulum peynirimizi, balımızı, cevizimizi, tuzumuzu, ayçiçeğimizi, fasulyemizi, can Erzincan'ın ürünlerini TRT'de göremiyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Burada da göremiyoruz Sayın Sarıgül.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Peki efendim. O zaman diyelim ki Sayın Başkanım, sevdiğiniz, seveniniz bol olsun, bir yanı Erzincanlı olsun, TRT'ye yağın yağmurdan Erzincan'a da düşsün.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum Sayın Sarıgül.

Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de sözlerime başlarken Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Önder'e Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum. Tabii, burada tüm arkadaşlar size de teşekkür ederiz, Sayın Genel Başkanımıza yapılan çirkin saldırıyı nefretle kınıyoruz. Tabii, bunu sadece Sayın Genel Başkanımıza değil, tüm Cumhuriyet Halk Partisine ve Türkiye'de yaşayan tüm halklara yapılmış sayıyoruz. Bu anlamda tekrar lanetlediğimi bildirim.

Evet, Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, TRT'nin Değerli Genel Müdürü, bürokratları, Sayıştayın temsilcileri, basın emekçilerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki TRT çok önemli bir kurumumuz. Keşke onu denetlerken... Buradaki yaptığımız eleştiriler de şahsınızla ilgili değil; gördüğümüz, Kurumun bize söylediği, Sayıştayın bize belirlediği konulardan yola çıkarak eleştirilerimizi yapıyoruz. Hiç kimseye, buraya gelen hiçbir kurumun genel müdürüyle ve yönetim kuruluyla da şahsi bir şeyimiz olmaz, özel bir kinimiz olmaz.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca özerk olması gerekirken kamu kaynaklarıyla finanse edilen ve tarafsız yayın yapma yükümlülüğü bulunan bir kamu yayın kuruluşumuz. Ancak son yıllarda, özellikle Sayıştayın 2022 yılına ait denetim raporu ışığında değerlendirildiğinde TRT'nin bu görevinden ve kamu yayıncılığı ilkesinden giderek uzaklaştığını açıkça görüyoruz. Sayıştay raporuna göre TRT'nin bütçe disiplinine uymadığı, mali denetim ve şeffaflık ilkelerinden saptığı çok sayıda tespit var. Raporda dikkat çeken hususlardan biri de yurt dışı temsilciliklerinin mevzuata aykırı bir şekilde kurulması ve yönetilmesidir. Özellikle bu temsilciliklerin faaliyetlerinin büyük ölçüde belirsiz olduğu, muhasebeleştirme işlemlerinin eksik yapıldığı ve hesap verilebilirlikten uzak bir anlayışla yürütüldüğü anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra TRT'nin bazı yapım hizmetlerinde kamu ihaleleri mevzuatına uymaksızın özel firmalarla doğrudan ilişki kurduğu ve milyonlarca liralık harcamaların usulsüz biçimde gerçekleştirildiği Sayıştay tarafından tespit edilmiştir. Özellikle dış yapımların büyük bir bölümü için açık, şeffaf ve rekabete dayalı bir ihale süreci işletilmemesi kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmadığına dair ciddi bir endişe yaratmaktadır. TRT'nin bu mali ve idari düzensizliklerinin yalnızca muhasebe ya da finansman açısından değil, aynı zamanda yayın politikası açısından da sorgulanması gerekir. Zira TRT'nin yayın içerikleri son yıllarda giderek daha partizan bir çizgiye kaymış, özellikle seçim dönemlerinde tarafsızlık ilkesini açıkça ihlal eden yayınlar yapıyor. Muhalefet partilerine yer verilmeyen ya da olumsuz çerçevede sunulan yayınlar iktidar lehine yürütülen geniş propaganda içerikleriyle birlikte TRT'yi kamu hizmeti yayıncılığından çıkarıp bir iktidar aracına dönüştürmüştür son dönemde.

TRT'nin gelir kaynaklarına bakıldığında önemli bir miktarda kamu kaynağına eriştiği bilinmektedir. Bu yönüyle TRT yalnızca bir yayın organı değil, vatandaşın doğrudan finanse ettiği bir kamusal kurum hâline gelmiştir. Ancak bu kamusal fonların partizan yayıncılığa ve hesap verilemeyen harcamalara yönlendirilmesi hem hukuken hem de etik açıdan ciddi sorunlar oluşturmaktadır.

Sayıştay raporunun gösterdiği üzere TRT'nin harcama ve yönetim politikalarında ciddi eksiklikler var. Bu eksiklikler kurumsal bağımsızlık ve yayın tarafsızlığı ilkelerinin çiğnenmesiyle birleştiğinde "kamu yayıncılığı" kavramının iinin boşaltıldığını ortaya koymaktadır.

Türkiye'de yaşanan çok spesifik bir olayda bile tepkisini dile getirdiği için TRT dizilerinde rol alan sanatçılar işlerinden kovulabiliyorsa TRT'nin tarafsızlığından asla bahsedilemez.

Yine merak ettiğim, özellikle son dönemlerde TRT'nin haber kanalları... Yani kanalın işi haber yayıncılığı yapmak. 16 milyon İstanbulun Belediye Başkanı gözaltına alınıyor, daha sonra tutuklanıyor. Bu durumu protesto etmek için son seçimin 1'inci partisi partimiz mitingler düzenliyor, milyonlar sokağa çıkıyor, TRT haber yapmıyor, mitingler yayınlanmıyor, bir tek kelime bile geçmiyor konularda. Çok merak ediyorum, Cumhuriyet Halk Partisinin daha ne yapması lazım ki TRT kanallarında haber olsun? Yani üzülerken bahsetmek istiyorum, geçen hafta 61'inci kuruluş yıl dönümünü kutlayan TRT'ye bugün içinde bulunduğu duruş, bu kadar yanlı haber yapmak aslında yakışmamaktadır, Genel Müdürümüzün de tensiplerine sunuyorum. Orası tek kişilik hırsların yansımasını ekrana verecek bir kanal değil, 86 milyonun kanalındır.

Son olarak, ben de gerçekten çok merak ediyorum, birçok ilde de söylendi. TRT'nin dijital platformu Tabii'de yayınlanan "Gassal" dizisinin reklam için tüm Türkiye'ye "Ölünce beni kim yıkayacak?" yazısını astırdınız. Buradan hatırlatmak ve atıfta bulunmak istiyorum: Peki, milletin parasıyla bu kadar reklam yaptıktan sonra bu tutuma devam ederseniz ölünce bunun hesabını kim verecek? Bunun unutulmaması gerektiğini ve tarafsızlık ilkesini bir kez daha hatırlatarak bazı sorularım olacak Sayın Genel Müdürüm, bunlara da yazılı cevap verirseniz teşekkür ederim.

Bir: TRT'nin son üç senede yurt dışına ihraç ettiği diziler hangileridir? Ne kadar gelir elde edilmiştir? Diziler için kurulan platolardan söz konusu hangi diziler için toplam kaç plato kurulmuştur? Kurulan platoların ayrı ayrı maliyetleri ne kadardır? Başka

dizi projeleri için günlük kiralama bedeli var mıdır? Şu ana kadar TRT haricinde kaç dizi projesinde bu platolar kullanılmış, ne kadar gelir elde edilmiştir? TRT iç yapımlarını ekrana taşıdığı belirten dönem dizileri için oyuncuların ayrı ayrı bölüm başı ücretleri ne kadardır? Bu konuyla ilgili -kamuoyuna yansıyan- afaki rakamlar konuşuluyor, yapım şirketlerine fahiş fiyatlar ödendiği konuşuluyor ancak konuya net bir cevap verilmiyor. Yine, cevap alamadığımız bir soru da FETÖ operasyonları sonrasında Kurumda kaç kişi ihraç edilmiştir, kaç kişi geri dönüş yapmıştır. TRT'de sınavsız ve mülakatsız şekilde işe alım yapıldığı iddiaları doğru mudur? İddia doğruysa işe alım kıstasları nelerdir? Son üç sene içerisinde sabah, öğle, akşam haberleri olmak üzere üç haber kuşağı saatinde ayrı ayrı tüm siyasi partilere ayrılan süreler ne kadardır? Son beş sene içerisinde TRT'de programa katılmak için yazılı dilekçe başvurusu yapmasına rağmen programlara çağırılmamış muhalefet partisi lideri, milletvekili ya da mensubu var mıdır? TRT programlarına katılma kriterleri nelerdir? Son üç senede TRT'nin bandrol gelirleri ne kadardır? TRT Yönetim Kurulu üyelerinin siyasi parti liderlerini eleştiren, hakarete varan siyasi paylaşımlarını ne şekilde değerlendiriyorsunuz? Ayrıca, muhalefet partilerini destekleyen ya da iktidar politikalarını eleştiren söylem ve sosyal medya paylaşımlarında bulunan sanatçıların ve çalışanlarının TRT dizilerinden ve Kurumdan kovulduğunu bildiğimize göre, TRT'de çalışmak için nereden ve ne şekilde bir icazet almak gerekir diyor, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI MEVLÜT KARAKAYA - Sayın Sümer, teşekkür ediyoruz.

Sayın Akalın, buyurun.

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli hazırun, TRT, ülkemiz ve Türk milleti için çok önemli ve değerli bir kurumdur. Yine, hepimizin bildiği gibi, kamu kaynaklarıyla finanse edilen, anayasal güvence altında kamu hizmeti yayıncılığı yapmakla yükümlü olan TRT hakkında son dönemde kamuoyunda çok ciddi iddialar dile getirilmektedir. Bu iddiaların bir bölümü yerel basına, sosyal medyaya ve ulusal medyadaki yorum köşelerine de yansımaktadır. Konu sadece siyasi muhalefet tarafından değil iktidar çevrelerinden de dile getirilen bir rahatsızlık konusu hâline gelmiştir. Burada amacımız iddiaları gündeme taşıyarak bir karalama kampanyası yürütmek değil, kamu kaynaklarının şeffaf, adil ve etkili kullanılıp kullanılmadığını sorgulamak, kamu vicdanında oluşan rahatsızlıkları dile getirmektir. Şimdi kamuoyundaki iddialar üzerine değerlendirmeler yapıp daha sonra da sorularımı yöneltmek istiyorum.

TRT'nin bazı diziler için henüz yayınlanmamış, hatta çekilmemiş bölümler üzerinden 10 ve daha fazla sayıda bölüm için peşin ödeme yaptığı, bu erken ödemeler sayesinde bazı yapımcıların kişisel sermaye kullanmadan tamamen TRT kaynaklarıyla dizi ya da film çekip ciddi kârlar elde ettiği ileri sürülmektedir. Ayrıca, plato desteği adı altında yapılan bazı ödemelerin TRT'ye ait olan ve normalde kiralanması gereken çekim alanları için bu alanları kullanan yapımcılara geri ödeme olarak yapıldığı iddia edilmektedir. Bu uygulamanın usulsüz kaynak aktarımına dönüşmüş olabileceği kamuoyunda tartışılmaktadır. TRT'de görev yapan bir personelin kapalı sosyal medya hesabındaki bir paylaşımı gerekçe gösterilerek bir gün içinde savunması alınıp ertesi gün Kurumla ilişkisi kesilmiştir. Öte yandan, reşit olmayan ve özel gereksinimli bir bireye yönelik cinsel saldırı suçlamasıyla tutuklanan başka bir personel hakkında kurum içi herhangi bir idari işlem yapılmadığı ifade edilmektedir. Bu durum suç isnadında bulunulan değil eleştiride bulunan personelin daha hızlı cezalandırıldığı gibi bir algıya yol açmıştır. Geçtiğimiz yıl vefat eden genç bir TRT personelinin ağır epilepsi hastalığına rağmen şehir dışı görevlere gönderildiği, yalnız başına konaklamak zorunda bırakıldığı ve bu süreçte hayatını kaybettiği ifade edilmektedir. Resmî sağlık raporlarına rağmen yapılan bu görevlendirmelerin kurumsal ihmal ve mobbing sonucu gerçekleştiği yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Bu vefatla ilgili Kurum içinde herhangi bir idari veya disiplin soruşturması yapıp yapılmadığıysa kamuoyuna açıklanmamıştır. Kamu tasarruf tedbirlerinin açıklandığı bir dönemde TRT'de onlarca makam aracı tahsis edildiği, bazı yöneticilere birden fazla araç tahsisi yapıldığı, hatta resmî görevi bulunmayan kişilerce de bu araçların kullanıldığı yönünde iddialar vardır. Araçların, özel işler için, hafta sonları şehirler arası ziyaretler veya futbol maçları için kullanıldığı, bu kişilere harcırah da ödendiği ileri sürülmektedir. Bu araçların kira, yakıt ve bakım maliyetlerinin toplamının yılda 1 milyar liraya yaklaştığı ifade edilmektedir.

Yine, TRT'nin yayıncı kuruluş sıfatıyla temin ettiği bazı spor karşılaşması biletlerinin Kurum içinden bazı kişiler tarafından karaborsada satışa sunulduğu iddia edilmiştir. Kurumsal e-posta adresleri üzerinden yürütüldüğü öne sürülen bu faaliyetlerle ilgili soruşturma açılıp açılmadığı, açıldıysa hangi sonuçlara ulaşıldığı kamuoyuyla paylaşılmamıştır. Ayrıca, bu görevde bulunan bazı isimlerin, liyakatten uzak şekilde önceki siyasi bağlantılarla atandığı iddiaları da Kurumun kurumsal yapısını zedelemektedir. TRT'nin 2020 yılında bir kamu iştiraki olan HAVELSAN'la yürüttüğü yazılım geliştirme projesi için milyonlarca lira harcadığı, ancak yazılımın hiç kullanılmadığı, şimdiyse aynı iş için özel bir firmayla 350 milyon liraya yakın bir bedelle yeni bir anlaşma yapıldığı ifade edilmektedir. Mevcut kamu zararı iddiaları hakkında herhangi bir soruşturma başlatılıp başlatılmadığı, bu süreci yönetenlerin hesap verip vermediği belirsizliğini korumaktadır.

Bu çerçevede, sorulara kamuoyunun vicdanını rahatlatacak açıklıkla yanıt verilmesini talep ediyorum. Ayrıca, bu iddialar doğru değilse aşağıda sıralayacağım soruların doğru şekilde cevaplandırılmasını da bekliyorum.

Şimdi, buradan sorularımı net bir şekilde yöneltmek istiyorum: TRT tarafından yayınlanan kaç diziyeye, kaç bölüm için erken ödeme yapılmıştır, toplam ödeme tutarı nedir? Plato desteği adı altında yapılan ödemeler hangi kriterlerle belirlenmiştir? TRT'ye ait platoları kullanan yapımcı şirketlerden kira alınmakta mıdır? TRT'yle ilişkisi kesilen personel için hangi hukuki dayanak kullanılmıştır? Sosyal medya paylaşımı, işten çıkarma gerekçesi olarak kabul edilmiş midir? Cinsel saldırı suçlamasıyla tutuklanan TRT personeli hakkında neden idari işlem başlatılmamıştır? Şehir dışı görevlendirme sonrası hayatını kaybeden personelin ölümünde sorumluluğu bulunan yöneticiler hakkında bir soruşturma açılmış mıdır? TRT envanterinde kaç makam aracı bulunmaktadır, bu araçlar hangi görevdekilere tahsis edilmiştir? Araçların yıllık kira, yakıt ve bakım maliyeti nedir? Görev dışı, şehir dışı kullanımlar tespit edilmiş midir? Bu kişilere zimmet veya disiplin cezası uygulanmış mıdır? Spor karşılaşmaları biletlerinin karaborsaya düştüğü iddiaları araştırılmış mıdır, sorumlular hakkında işlem yapılmış mıdır? TRT'nin 2020 yılında kamu iştiraki HAVELSAN'a yaptırdığı ve kullanılmayan yazılım projesi için neden özel bir firmayla yeniden anlaşma yapılmıştır? Yeni projeye ne kadar ödeme yapılmıştır, eski projenin kamu zararına yol açıp açmadığı araştırılmış mıdır?

Son olarak, Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan 21 Şubat'ta, 3755 sayılı, TRT'nin Ulus ve Harbiye'de bulunan binalarına yapılan harcamalarıyla ilgili bir soru önergesi vermiştir. Bu önerge herhangi bir şekilde cevaplandırılmamıştır. Bu durumu tekrar buradan hatırlatmak ve sorunun takibinde olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI MEVLÜT KARAKAYA - Teşekkür ediyorum Sayın Akalın.

Sayın Konuralp, mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun efendim.

OKAN KONURALP (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Sobacı, aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanı olması nedeniyle Sayın Albayrak; ben sizleri de katarak hoş geldiniz diyeyim. Aynı zamanda, Yönetim Kurulumuzun değerli üyeleri ve TRT'nin değerli çalışanları; hoş geldiniz.

Ben de kimimizin ağabeyi, kimimizin arkadaşı, kimimizin dostu ama hepimizin Sevgili Başkanı olan Sırrı Süreyya Önder'in vefatı nedeniyle üzüntülerimi paylaştığımı ve kendisine Allah'tan rahmet, ailesine de başsağlığı dileklerimi ilettiğimi ifade etmek isterim. Aynı zamanda, Sayın Genel Başkanımıza, Sayın Önder'in cenazesinin hemen sonrasında yapılan alçakça saldırıyı da lanetlediğimi ve reddettiğimizi de diğer arkadaşlarım gibi, diğer partilerin mensupları ve kıymetli arkadaşlarım gibi vurgulamak isterim.

Sevgili arkadaşlar, yani TRT kurulduğu tarih itibarıyla neredeyse tarafsızlık ya da özerklik tartışmalarının hep konusu oldu ama özellikle 1980 öncesinde zaman zaman, ama 1980 sonrasında da neredeyse her zaman bu tarafsızlık, özerklik tartışmalarının ana konularından biri olarak TRT hep gündeme geldi. 1980 sonrasında -her zaman diyorum, sizin de Kurumun tarihi açısından mutlaka bildiğiniz bir durumdur- Sayın rahmetli Özal'da cisimleşmiş olan İcraatın İçinden programı. Bu programda cisimleşmiş olan yayıncılık anlayışının Türk siyasi hayatının merkezine girmesiyle birlikte, TRT özellikle 1980 tarihinden itibaren, 1980 sonrasından itibaren mevcut siyasi iktidarın bir propaganda aygıtı olarak muhalefetin eleştirdiği, o dönemin mevcut siyasi iktidarının da kendini bir şekilde koruduğu bir kurum olarak varlığını günümüze kadar sürdürdü. Fakat kabul etmek gerekir ki TRT çok uzun zamandır bir başka tartışma konusunun da gündemi ne yazık ki. Dediğim gibi, 1980 sonrasında sürekli olarak bir tarafsız yayıncılığın konusu olan TRT, çok uzun süredir -hadi, bir süredir diyeyim ama bence çok uzun süredir- sadece tarafsız yayıncılığın bir tartışması değil, aynı zamanda dezenformasyon üreten, yalan haber üreten, zaman zaman itibar suikastı yapan, iftira da atan bir kamu kuruluşuna da dönüşmüş durumda ve bu noktada aslında sizler...

DURMUŞ ALİ KESKİNKİLİÇ (Karabük) - Üstadım, bakın, tutanaklara geçiyor bunlar. Bunu ispat etmeniz lazım. İftira atmak...

MAHİR POLAT (İzmir) - Başkanım, sen devam eder misin.

OKAN KONURALP (Ankara) - Hocam, sen ne diyorsun? Bakın, o zaman şöyle söyleyeyim, tekrara girmeksizin...

DURMUŞ ALİ KESKİNKİLİÇ (Karabük) - Yani iftira atıyorsunuz ama, olur mu?

OKAN KONURALP (Ankara) - Bir dakika...

DURMUŞ ALİ KESKİNKİLİÇ (Karabük) - İtibarsızlaştırıyorsunuz.

OKAN KONURALP (Ankara) - Tamam, bir dakika...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Konuralp, devam edin.

OKAN KONURALP (Ankara) - Tekrara girmeksizin, arkadaşlarımızın ifadelerine de katılarak, yeni bir örneklem vermeye gerek duymaksızın bu konudaki ifadelerimi ifade ediyorum.

DURMUŞ ALİ KESKİNKİLİÇ (Karabük) - Ama olur mu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Karşılıklı konuşmalım lütfen.

Sayın Konuralp, devam edin, devam edin...

Sayın Keskinliğiç...

OKAN KONURALP (Ankara) - Niye sözümü kesiyorsunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin Sayın Konuralp, buyurun.

OKAN KONURALP (Ankara) - Az önce arkadaşlarımın da ifade ettiği gibi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Komisyonumuza misafir olarak geldiniz, evet, buyurun.

OKAN KONURALP (Ankara) - Evet, ben de bir gazeteci olarak, eskir bir Radyo Televizyon Üst Kurulu üyesi olarak bu konuda fikirlerimi ifade ediyorum ve Sayın Milletvekili arkadaşımızın da bu konuda rahatsızlık duymasını...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Konuralp, burası teknik bir Komisyon, her fırsatta bunu dile getiriyoruz.

OKAN KONURALP (Ankara) - Evet.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teknik bir şekilde eleştirilerimizi yapalım.

OKAN KONURALP (Ankara) - Tamam, yapıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Eleştirilerimizi şahsileştirmeden, kurumla ilgili...

OKAN KONURALP (Ankara) - O zaman, az önceki konuşmama şöyle bir dipnotla devam edeyim: Cumhuriyet Halk Partisinden değerli milletvekili arkadaşlarımızın ifade ettiği örneklerde olduğu gibi, örneğin, Sayın Polat'ın az önce ifade ettiği gibi, özellikle son dönemde yaşanan İstanbul merkezli operasyonlarda TRT'nin yayıncılık anlayışında ifade ettiği gibi diyerek devam edeyim.

Hâliyle, belki de buradaki temel nokta, evet, siz TRT'nin Genel Müdürünüz ve Sayın Albayrak da Yönetim Kurulu üyesi ama evet, mevzuatlar gereği, mevcut kanun, yönetmelik, tüzükler gereği sizin burada olmanız bir sakınca değil, işin gereği böyle ama aslında muhatap burada biraz da İletişim Başkanlığı. Sadece İletişim Başkanlığıyla ilişkili bir kurum olduğumuz için değil, aynı zamanda bir nevi İletişim Başkanlığının bir propaganda aygıtına da dönüşmüş olan bir TRT'yi yaşıyoruz ve buna yönelik eleştirilerimizi ifade etmeye çalışıyoruz. Çünkü İletişim Başkanlığı neyi nasıl arzuluyorsa, nasıl bir dezenformasyon iklimi yaratmaya çalışıyorsa bunun en önemli söylemcisi olarak, yayıncısı olarak TRT'nin öne çıktığını üzümlere ifade etmek istiyorum ve bu gerçekliğin de altını çizmek istiyorum.

Bakın, dediğim gibi, TRT -az önce Sayın Deniz Vekilimin de ifade ettiği gibi- bu ülkenin her bir vatandaşının almış olduğu, edinmiş olduğu telefondan, televizyondan ya da bir başka bir iletişim aygıtından ödediği vergilerle de ağırlıklı olarak bütçelendiriliyor fakat aynı zamanda sadece kendi bütçesini kendisi üretiyor olsa bile TRT ve TRT'nin bütçesinin büyük bir kısmı vatandaşlarımızın vergilerinden elde edilen gelire kuruluysa olsa bile, öte yandan bir de ahlaki bir durum da var arkadaşlar, meslek etiği açısından da baktığımızda bir durum var, bakmamız gereken de bir durum var ve arkadaşlar, inanın, iyi gelmiyor, kimseye iyi gelmiyor. Yarın bir gün iktidar değiştiğinde AK PARTİ'li değerli milletvekili arkadaşlarımıza da iyi gelmeyecek. Bakın, burada hepimizin içine sinen, hepimizin asgari düzeyde de olsa "Evet." diyebileceği bir mutabakatla sağlanan bir yayıncılık çizgisine TRT'yi taşımak zorundayız; bu, sürdürülebilir değil.

Bakın, bizim burada ortaya koyduğumuz iddiaların, tezlerin, doğruların, her birinin toplamı yarın bir gün başka bir hayat kurulduğunda size de iyi gelmediği zaman, inanın biz de mutlu olmayız bundan. Hâliyle, TRT'nin yayınlarına baktığınızda, bu yayınların medyanın, basının, gazeteciliğin evrensel ilkelerine, fikir ve ifade özgürlüğünün, masumiyet karinesinin, siyaset yapma özgürlüğünün, sanatsal özgürlüklerin evrensel ilkelerine uyduğunu düşünüyorsanız tamam, diyecek bir şey yok ama ben inanıyorum ki her birinizin, örneğin, uzun yıllar yurt dışında son derece saygın sanat kurumlarında yöneticilik yapmış, bunun üzerine akademik tezler, makaleler de üretmiş, aynı zamanda Türkiye'nin sanat tarihinin, sanat birikimlerinin de bir parçası olmuş Sayın Albayrak, -elbette yanıt vermek zorunda değilsiniz, bir bağlayıcılık olarak söylemiyorum ama- vicdanen baktığınızda gerçekten bu TRT'nin yayınlarının -hadi, diğer özel kuruluşlardan bağımsız, ayrı tutalım- gazeteciliğin evrensel ilkelerine uygun olduğuna inanıyor musunuz, bunlar sizi hiç rahatsız etmiyor mu? Etmeli arkadaşlar, bakın, şundan etmeli: Bir "Devran döner." hikâyesi üzerinden cümlelerimi kurmak istemiyorum ama bu, toplumun...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama Sayın Konuralp, baştan itibaren sürekli onun üzerine kurguluyorsunuz yani üstü kapalı bir tehdit var konuşmanızda ama farkında değilsiniz herhâlde.

OKAN KONURALP (Ankara) - Ya, tehdit değil, tam tersine diyorum ki...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama lütfen...

"Devran döner, tekrar siz de buna maruz kalırsınız."

OKAN KONURALP (Ankara) - Ya, bu sizi rahatsız eder diyorum, hepimizi rahatsız eder.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama bakın, tehdit...

OKAN KONURALP (Ankara) - Ya, niye tehdit olsun?

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Tehdit değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun, devam edin Sayın Konuralp.

OKAN KONURALP (Ankara) - Sayın Başkan, bakın, bu Komisyondaki bütün milletvekili arkadaşlar benim üslubumun Genel Kurulda da...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sizi tanıyoruz, kendinizi tanıtmayın lütfen.

OKAN KONURALP (Ankara) - Dolayısıyla, ben kimseyi tehdit... Haşa...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen devam edin.

OKAN KONURALP (Ankara) - Lütfen siz de beni bu şekilde itham etmeyin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, sizi tanıyoruz Sayın Konuralp.

Buyurun, devam edin.

OKAN KONURALP (Ankara) - Ben yalnızca şunu söylüyorum: Arkadaşlar, ne olursa olsun hepimizin asgari müştereklerde mutabakat kalacağı, içine sineceği bir yayıncılığa doğru evrilmediğimiz müddetçe bu hiçbirimize iyi gelmiyor diyorum, gelmez.

Dolayısıyla da ben bir an önce bu yanıştan dönülmesi gerektiğini, yanıştan dönmenin hepimize iyi geleceğini ifade ediyor, cümlelerimi bu şekilde tamamlamak istiyorum. Ama Sayın Başkan, lütfen, sizden ricamdır, bu "tehdit" sözünüzü tutanaklardan çıkarın ya da düzeltin.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Zaten "Gün olur, devran döner." haksızlığa uğramış kişilerin gün gelip haklarını alacaklarını anlatan söz...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Size söz vermedim Sayın Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, öncelikle söz verdiğiniz için teşekkür ederim.

Yine, Sayın Genel Başkanımıza yönelik kabul edilemez saldırıya yönelik sizin ve diğer milletvekillerinin net tavrı ve dayanışması için de -tabii Sayın Genel Müdürünün de aynı şekilde- teşekkür ediyorum. Ben de gazeteci olarak ilk defa tanıdığım sevgili Sırrı Süreyya Önder'in ölümünden duyduğum üzüntüyü ifade etmek isterim. Ailesi, sanat camiası, siyaset camiası; hepimizin başı sağ olsun diyorum.

Aslında çok değinildi ancak bir kez daha değinilmesine ihtiyaç olduğu kanaatindeyim. 19 Mart 2025 sabahında İstanbul Büyükşehir Belediyesine yönelik başlatılan soruşturmanın ardından medya hizmet sağlayıcı kuruluşların bu konuya yoğunlaştığı, haber bültenleri ve canlı yayınlarla süreci aktarmaya çalıştıkları görülmektedir. 6112 sayılı Kanun'un "Yayın Hizmeti İlkeleri" başlıklı 8'inci maddesinin (1)'inci fıkrası "Medya hizmet sağlayıcılar, yayın hizmetlerini kamusal sorumluluk anlayışıyla bu fıkra yer alan ilkelere uygun olarak sunarlar." şeklinde belirlenmiş ve hizmet sağlayıcı kuruluşların uymakla yükümlü oldukları yayın ilkeleri bentler hâlinde sıralanmıştır. Bunlardan (1)'inci fıkradaki ilkelerden biri de "Suçlu olduğu yargı kararı ile kesinleşmedikçe hiç kimse suçlu ilân edilemez veya suçluymuş gibi gösterilemez; yargıya intikal eden konularda yargılama süresince, haber niteliği dışında yargılama sürecini ve tarafsızlığını etkiler nitelikte olamaz." şeklindeki (i) bendidir. Geçtiğimiz yıllarda, son iki yılda bu bent gerekçe gösterilerek çeşitli yayın kuruluşlarına değişik konularda, örneğin Sinan Ateş suikastıyla ilgili olarak Ülkü Ocakları Genel Başkanının başvurusu üzerine, sonrasında Bolu Kartalkaya'daki yangın faciasıyla ilgili yorum ve haberlerde bakanların masumiyet

karinesinin ve dolayısıyla (i) bendinin ihlal edildiği gerekçesiyle çeşitli kanallara yaptırım uygulanmıştır. Söz konusu yayın ilkesinin özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar kadar kamu yayıncısı olan ve vatandaşlarımızın vergileriyle fonlanan Türkiye Radyo Televizyon Kurumu için de geçerli olduğuna kuşku yoktur. Ancak TRT Haber'in yayınları incelendiğinde "Suçlu olduğu yargı kararıyla kesinleşmedikçe hiç kimse suçlu ilan edilemez." ilkesi konusunda gereken hassasiyetin gösterilmediği, haber bültenlerinde kullanılan ifadeler ve alt yazılarla kişilerin suçlu ilan edildiği ve masumiyet karinesinin çok kez ihlal edildiği görülmektedir. Örneğin, TRT Haber'in 20/3/2025 tarihli yirmi dört saatlik yayını incelendiğinde, haber ve yorum programlarında İBB soruşturmasıyla ilgili 78 ayrı başlık altında yaklaşık on bir saat altı dakika yayın yapıldığı, bu yayınlarda "Para trafiği nasıl takip edildi?" "Rüşvet çarkı mı kurdular?" "İBB yolsuzluk soruşturmasında yeni görüntüler." "Şüphelilerin evinden balya balya para çıktı." "İşte ele geçirilen paralar." gibi suçlayıcı başlık ve alt yazılar kullanılmıştır. Bir programda sunucu ile program konduğu arasında... Sunucu: "Yavaş yavaş detaylar ortaya çıkıyor, AVM'den istenen para miktarı 5 milyon euro. Ne dersiniz, daha yeni ayrıntılar gelir mi?" Konuk: "Bunlar yeni ortaya çıkan ayrıntılar, sonuç itibarıyla zaten çetevari yaklaşım, mafyatik yaklaşım olduğunu gördük, bildik, söylüyoruz, mafyatik yapılanma içerisinde olanlar cezasını çekecekler. Çete mensubu olarak çok uzun yıllar hapsede olmaları gerektiğini biliyoruz." şeklinde ifadeler kullanılmıştır. Söz konusu ifadelerin haber verme ile basın ve ifade özgürlüğü sınırlarını aştığı açıktır. Sunucunun da program konusunun masumiyet karinesini ihlal eden sözlerine müdahale etmediği görülmektedir.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Sayın Vekilim, 17-25 Aralık soruşturmasıyla mı ilgili bu okuduğunuz?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Hayır, 20/3/2025, son süreçte.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Haklarında yargı kararı olmayan kişileri suçlu ilan eden ve hatta cezaevinde kalacakları süreye ilişkin tahminleri yayınlamanın kamu yayıncısı sorumluluğuyla bağdaşmadığı açıktır. Ayrıca, soruşturmada gizlilik kararı olmasına karşın soruşturma kapsamında servis edilen, elde edilen birçok görüntü de defalarca TRT Haber ekranlarına taşınmış ve kamu yayıncısı tarafından gizlilik kararı ihlal edilmiştir. Halkın vergileriyle fonlanan kamu yayıncısı konumundaki TRT'nin, yayınlarında tarafsız ve hukuka saygılı olması zorunludur. 2954 sayılı TRT Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde "Bu Kanunun amacı, radyo ve televizyon ile tüm medya araçlarından yapılan yayınların düzenlenmesine ve özerkliği ve tarafsızlığı Anayasada hükme bağlanan Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna ilişkin esas ve usulleri belirlemektir." "Yayın Esasları" başlıklı 5'inci maddenin (k) bendinde "Haberlerin toplanması, seçilmesi ve yayınlanmasında tarafsızlık, doğruluk ve çabukluk ilkeleri ile çağdaş habercilik teknik ve metotlarına bağlı olmak." ilkesine yer verilerek yayınlarda tarafsızlık esasına bağlı kalınması gerekliliği hüküm altına alınmıştır. Ancak, işte, bahsettiğimiz gibi, bu tek yönlü, taraf tutan yayın yapılmaması, doğruluğundan emin olmayan iddiaların yayımlanmaması, kişilerin şeref ve haysiyetlerine saygılı olunması ilkeleri maalesef hiçe sayılmıştır. TRT Haber'de yine aynı şekilde, RTÜK üyesi Tuncay Keser'in yaptığı incelemede 29 Mart-6 Nisan 2005 döneminde sadece TRT Haber'de dört saat on üç dakika yirmi beş saniye süren haberlerde tek taraflı yayınlara soruşturmanın gizliliğini ihlal edici içeriklere yer verilmiş, sistematik olarak hukuk çiğnenmiştir.

Yani demek istediğim odur ki Sayın Genel Müdür, değerli milletvekilleri: TRT haberlerinde 19 Marttan bu yana bir linç sürmektedir. Soruşturma gizli ama birilerinin servis ettiği görüntüler, iddialar TRT tarafından hiç sorgulanmadan yayına sürülmektedir, ekran mahkemesinde ceza miktarı belirlenmektedir. Kamu yayıncısının hukuku bu kadar çiğnediği bir dönem hiçbir zaman olmamıştır. Doğal olarak baktığımızda -sayın milletvekilleri de söylediler- kamu yayıncılığı görevini yerine getirmeyen TRT'nin kamu kaynaklarıyla finansmanını tartışmak zorundayız. Pek çok ülkede evet, kamu yayıncılığı söz konusudur ve kamu yayıncılığı yapan kuruluşlar reklam ve diğer faaliyet gelirlerinin yanında ruhsat ve bandrol ücretleri gibi çeşitli vergi benzeri gelirlerle kamu kaynakları kullanarak finanse edilmektedir. Kamu kaynaklarıyla finansmandaki temel yaklaşım bu kurumların kamusal yayıncılık ilkelerine uygun olarak kamunun doğru haber alma ihtiyaçlarını bağımsız ve tarafsız olarak sunmalarıdır. Türkiye'de de kamu yayıncılığı yaptığı varsayımıyla sadece 2023 yılında TRT'ye 18 milyar liranın üzerine zorunlu vergi benzeri bir unsur olan bandrol ücreti ödedik. Sadece seçmenler değil yani AK PARTİ'lisi CHP'lisi demiyorum, seçmen olmayan çocuklarımız bile kullandığı bilgisayarında, iPad'inde, telefonunda TRT'yi finanse etmektedir, 86 milyon finanse etmekteyiz. Peki, 2954 sayılı TRT Kanunu'nun 5'inci maddesinde yer alan ilkeler ne? Ülkenin kurucu değerlerine sahip çıkmak; haberlerin toplanması, seçilmesi, yayınlanmasında tarafsızlık, doğruluk ilkelerine bağlı kalmak; kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu ilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak; tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak; bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç çevresinin, düşüncesinin menfaatlerine alet olmamak şeklindeki yayın ilkelerine bu TRT uymakta mıdır?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Çakırözer, toparlayalım.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Bitiriyorum.

Kamuoyundaki hâkim inanış -sadece biz değil- TRT'nin kamu yayıncılığı ilkelerine riayet etmediği yönündedir. Gelirlerinin onda 9'u vergi benzeri kamu kaynaklarından oluşan TRT'nin kamu yayıncılığı ilkelerinden sapması veya ilkelerin tam tersi yönünde faaliyet göstermesi durumunda ödediğimiz TRT vergilerinin hesabını sormak hepimizin hakkıdır. Sadece 19 Mart sonrasındaki süreç değil, biliyorsunuz değerli arkadaşlarım, maalesef, TRT iktidarın televizyonuna dönüşmüş durumda; Tayyip Erdoğan'ın, AK PARTİ'nin radyo televizyonuna dönüşmüş durumda.

İşte, bir örnek vereyim, biz her seçim dönemi söylüyoruz bunu ama durum değişmiyor: 31 Mart yerel seçimlerinde AK PARTİ Genel Başkanı Erdoğan'a iki bin beş yüz doksan iki dakika süre ayıran TRT, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Özgür Özel'e sadece kırk üç dakika ayırdı. 3 büyük şehirdeki AK PARTİ adaylarına yirmi dört saat içinde toplam yetmiş üç dakika yer verirken muhalefet adayları Ekrem İmamoğlu, Mansur Yavaş ve Cemil Tugay'a sıfır dakika yani hiç yer vermedi, sıfır dakika saniye yer verildi. Seçimde, depremde muhalefete, onun görüşlerine yer vermiyorsunuz. Yetmiyor, montaj videolar yayınlanıyor, siz de TRT olarak bu utanca ortak oluyorsunuz. TRT'nin geliri 86 milyonun vergisinden oluşuyor, çalışanların maaşını, aynı şekilde, bandrol vergileri, elektrik fatura bedelleriyle tüm millet ödüyor; sadece AK PARTİ'li, MHP'liiler ödemiyor, CHP'lisi, İYİ Partilisi, Saadetlisi, DEM'lisi, partili partisiz 86 milyon ödüyor; maalesef, siz onların sesini duymuyor, duyurmuyorsunuz.

Burada tekrar Sayın Genel Başkanımızın çağırısını hatırlatmak istiyoruz: Bu TRT sadece sarayın, AK PARTİ'nin TRT'si değil milletin TRT'si. Madem bu konuda... Biz iddialıyız, sizlerin de eğer işte, başsavcılığın haber ajansı olmadıysa eğer TRT, Sayın Ekrem İmamoğlu'nun yargılamaları TRT'den yapılınsın, millet kanaatini bu konuda versin, milletin TRT'si ayırımı ve partizan yayınlarıyla dezenformasyonu, iftirayı yayan suç yayınlarına artık son versin diyoruz. Objektif, kanununda yazan, anayasasında yazan hususlara geri dönsün istiyoruz.

Mesela, bir başka örnek notlarımız arasına, Meclis kürsüsünden de...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toparlayalım Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Son sözlerim Sayın Başkanım, sabrınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama "Son sözlerim." diyorsunuz, devam ediyorsunuz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Çok teşekkür ediyorum, bitiriyorum.

Mesela, Türkiye ayakta milyonlar, hukuksuzluklara karşı meydanlarda, dünya basını manşetlere çekmiş dakikalarca gösteriyor ama bakıyorsunuz, TRT'de Saraçhane mitinglerinden, 100 bin, 500 bin, 1 milyon kişinin katıldığı mitinglerden görüntü yok. Benzer şekilde Maltepe'de 2 milyon yurttaş katılıyor, yirmi yılda 12 milyar dolar toplayan TRT, bir saniye dahi göstermiyor Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'i. Tekrar tekrar hatırlatıyoruz, kimin parası? Hepimizin bütçesi ama milletin duygularına, milletin ifadesine, milletin tepkisine bir tek saniye yer vermiyor. O nedenle, bir kez daha bir kez daha kanunda yazan, Anayasa'da yazan ilkeleri TRT'yi uymaya davet ediyoruz.

Az önce sayın milletvekillerimizden biri ifade etti, benzer şekilde yine bir TRT çalışanının dışarıya kapalı olan sosyal medya hesabında yaptığı bir paylaşım nedeniyle işinden çıkarılması, benzer şekilde yine oyuncuların, senaristlerin fikirleri nedeniyle, ifade özgürlüklerini kullanmaları nedeniyle yine dizilerden ya da TRT'nin programlarından çıkarılıyor olması da Türkiye'de demokrasi ilkesiyle, hukukun üstünlüğü ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Çok teşekkür ediyorum Mustafa Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum Sayın Çakırözer.

Buyurun Sayın Akbulut.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, çok saygıdeğer bürokratlar; ben de öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet diliyorum, mekânı cennet olsun; ülkemize yapmış olduğu hizmetler inşallah bir ömür boyu unutulmasın diyorum.

Yine Cumhuriyet Halk Partimizin Sayın Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e anma töreni sonrası yapılan hadsizliği, terbiyesizliği tüm Türkiye'ye yapılmış olarak kabul ediyorum; sadece Genel Başkanımıza değil, siyaset kurumuna yapılmış olarak kabul ediyorum. Türkiye Cumhuriyeti'ndeki siyasetçiler ne inek hırsızlarından ne evlat katillerinden herhangi bir şekilde korkup geri adım atacak değillerdir. Sadece Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı olarak değil, tüm siyasetçiler olarak bunun kınanması gerektiğini düşünüyorum, kınayan tüm siyasetçilere de ayrıyeten teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, saygıdeğer bürokratlar; Kurumun gelir tablolarına baktığımız zaman, 2021, 2022 ve 2023'ün kârlılıkla kapandığını, 1 milyar 396 milyon 2021'de, 2 milyar 453 milyon 2022'de, yine denetleme kapsamında olmamasına rağmen 2023'e de baktığımızda 7 milyar 692 milyon olduğunu görüyoruz kârlılığın. Burada dikkatinizi çekmek istediğim konu, yine her zamanki gibi net satışlar ile satışların maliyeti arasındaki oran. Yani satışların maliyeti ile net satışları böldüğümüzde bir oran karşımıza çıkıyor. Bu oranın 2021, 2022, 2023 yılları incelendiğinde yani enflasyonun yükseldiği ortamda düşmesinin bir başarı olarak kabullenmemiz gerektiği söyleniyorken bunun da nasıl yapıldığını kıymetli yöneticilerin Komisyonumuza anlatması gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, sayın bürokratlar, saygıdeğer Sayıştay denetçileri; sizlerin de dikkatini çekmesini isterim, 2021'de 5 milyar 582 milyon net satış, 2 milyar 503 milyon satışların maliyeti var. Bir oranlama yaptığımız zaman yüzde 44 bandında yapıyor yani satışların maliyetinin net satışlara oranı yüzde 44 bandında yapıyor. Bu orana 2022'de baktığımızda 4 milyar 291 milyon maliyet var, 9 milyar 832 milyon net satışlar var. Bunu oranladığımız zaman yüzde 43 çıkıyor; bir azalma var, 44'ten 43'e düşüyor. 2023'e geldiğimizde, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; satışların çok yükseldiğini, 21 milyar 133 milyona çıktığını ama aynı oranda satışların maliyetinin yükselmediğini görüyoruz, 7 milyar 561 milyon yani yüzde 35'e düşüyor bu oran. Enflasyon bir yandan artıyor, bütün gider kalemleri artıyor yüzdesel anlamda baktığımızda ama bu oran düşüyor. Burada Kurumumuz ya herhangi bir hizmeti ya da malı bedavaya alıp yani ücretsiz alıp paraya döndürmüş durumdadır veyahut da 2020-2021'de kurumsal olarak yönetsel bir zafiyet oluşmuş, satışların maliyeti daha fazla yüksek çıkmıştır. Burada siz Kıymetli Genel Müdürün ve Yönetim Kurulunun Komisyonumuza bir açıklama yapmak durumunda olduğunu düşünüyorum. Çünkü neden? Bir yıl önce de sadece dolar kuruna baktığımız zaman yüzde 42 artış varken bu satışların maliyeti nasıl azalmıştır? Az önce söylediğim gibi, bedavaya alınan bir mal ya da hizmet var ve bu, paraya dönüştürüldüyse bununla alakalı söyleyeceğim çok bir şey yoktur, o konuda bilgilendirme yapmanızı istiyoruz.

Yine, 2023 yılında basına da yansımış, üç günlük yurt dışı gezisi için -bir personeliniz olması gerekiyor ya da yöneticiniz- bir buçuk milyon lira ödeme yapıldığı raporlarda geçiyor. Genel yönetim giderlerine baktım bu rakam böyle yüksek olunca yani bir kişiye üç günlük gezide bir buçuk milyon lira ödeyen bir kurumun demek ki genel yönetim giderlerinin çok yüksek olması gerekir diye düşünüyorum. Genel yönetim giderlerine baktığımızda 2022'de 2 milyar 948 milyon yani hepimizin vergileriyle oluşturulan kurum bütçesinde genel yönetim giderleri olarak -yine söylüyorum- 2022 yılında 2 milyar 948 milyon harcama yapmıştır, saygıdeğer hazırun. Bu rakam, 2023'te 6 milyar 644'lere çıkmıştır. Bununla alakalı yine Kıymetli Yönetim Kurulunun Komisyona bir açıklama borcu bulunmaktadır. Yoksa bu üç günlük geziyle, düşünmek bile istemiyorum, bir buçuk milyon para harcadıysanız daha fazla kim bilir neler vardır ki bu rakamlara ancak ulaşılabilirsin diye söylüyorum. Bu gezi değil de görevlendirme ise de onu da kuruma bildirmenizi sizlerden rica edeceğiz.

Yine, birçok konuşmacı söylediği için notlarımda vardı ama çok az değineceğim. 2021'de 38; 2022'de 13; 2023'te 27 açıktan atama var. Bu açıktan atamaların hangi pozisyonlara atandığı ve açıktan atama yapmanın sebebinin ne olduğunu yine Komisyona bilgilendirme yaparsanız sevineceğim.

Yine, en son olarak, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, kıymetli hazırım; burayı dikkatinize sunmak istiyorum: Geçen hafta Silivri'de Cumhurbaşkanlığı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu'nu ziyaret ettim, bire bir görüşme yaptık. Görüşmemize başlar başlamaz ilk söylediği cümle "Uzun süredir izlemiyordum, TRT'yi bir izleyeyim, açtım, baktım, on dakika kadar zor izleyebildim. Sebebi de şu: İstanbul Büyükşehir Belediyesinden ayrıcalık bekleyen ve bugün bir tanık olan bu dosyada bir kişinin iftiralarla dolu bir açıklamasını TRT on dakika boyunca yayımlandı. Yani tabii ben bu kadarını görebildim" diyor. Ekrem İmamoğlu hakkında bu iftiralarla alakalı yayınladığınız ne kadar itiraf metni varsa -Genel Müdürümüz burada, Yönetim Kurulu da burada- avukatları aracılığıyla Ekrem İmamoğlu'nun da ifadelerinin yayımlanmasını sizlerden rica edeceğiz çünkü birçoğunun yalan olduğunu, birçoğunun iftira olduğunu bize anlatıyor, kamuoyu da bilsin istiyoruz.

Yine, Sayın Genel Başkan Özgür Özel'in çağrısı var. Tanık ifadelerine, iftiralara bu kadar yer ayıran TRT'den davaya da sahip çıkmasını, davayı da canlı yayınlamasını rica ediyoruz. Biz, adayımız suçluysa tüm kamuoyu görsün istiyoruz. Siz, iddialarınızda, o yalancı tanıkların ifadelerinin arkasında duruyorsanız onun da yayımlanması konusunda gerekli girişimleri yapmanızı sizlerden bekliyoruz diyorum.

Kıymetli Başkanım, değerli milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum ve son söz olarak -yine Deniz Başkanımız hatırlatma yaptı- biz Cumhurbaşkanlığı adayımıza güveniyoruz. İftiralarınızı yayınladığınız müddetçe kendisine avukatları aracılığıyla o iftiralara cevap verecek süreyi tanımanızı sizlerden rica ediyoruz, bu hassasiyeti göstermenizi rica ediyoruz. Aksi takdirde az önce, bizden önce konuşan milletvekilleri gibi, gün gelir devran dönerler yanlış anlarsınız, üstünüze alınırsınız ama gerçekten de gün gelir devran döner. Bizler bu suçlamalara "Hodri meydan!" diyoruz.

Hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Akbulut.

Buyurun Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle hem alt komisyonlarda hem de burada beraber çalıştığımız milletvekillerimiz bilirler, ben teknik konuşmayı severim ama burada geneli üzerinde siyasi, teknik bir Komisyonda siyasi bir konuşma yapmak zorunda olduğum için hepinizden özür diliyorum hem de TRT ekranlarında sürekli sansüre ve âdeta iftiraya uğrayan bir partinin milletvekili olduğum için de en azından burada yüce Meclis çatısı altında süre kısıtından azade bir şekilde kendimi ifade etmek istiyorum çünkü...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Pazarlık yapmayalım baştan, lütfen devam edin Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Sayın Başkanım, TRT'nin art niyetli yayıncılık anlayışı on dakikaya sığacak kadar değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Süremiz on dakika, süremiz on dakika, on dakika, lütfen devam edin.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Bu ülkenin tüm yurttaşlarından toplanan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Daha geride birçok arkadaşımız var, konuşacak.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Sayın Başkanım, bu ülkenin tüm yurttaşlarından toplanan vergilerle finanse edilen, anayasal görevi gereği kamu yararını gözeterek yayın yapması gereken altmış bir yıllık bir kuruluşun bahsediyoruz. Altmış bir yıldır sizleri izleyen milyonların âdeta tam manasıyla gözü kulağı oldunuz. Ama üzülmeye gerek yok ki siz gözü kulağı olduğunuz bu insanlara, 86 milyona taraflı yayıncılık anlayışınızla âdeta ihanet ediyorsunuz. Özgür, tarafsız, herkesi kucaklayan bir yayıncılık anlayışından günden güne uzaklaşıyorsunuz. Oysaki eğitim gibi, sağlık gibi sizin sunduğunuz hizmet de bir kamu hizmetidir ve tarafsızlık ilkesine sıkı sıkıya bağlılık gerektirir. Bugün geline nokta TRT ne bağımsız bir yayıncılık yapıyor ne de kamu yararını gözetiyor. Bakın, göz ardı ettiğiniz çok önemli bir gerçek var: TRT bir ortak kültür mirasıdır ve sizden sonra da gelecek kuşaklara bu mirası en az hasarla bırakmakla hepimiz mükellefiz. TRT bu ülkenin belleğidir, siz bu belleğe ihanet edemezsiniz. Anayasa Madde 133 sizi tarafsızlıkla yükümlü kılar ve yayın esaslarınızı düzenleyen 2954 sayılı TRT Kanunu'nun 5'inci maddesinde farklı bentlerde aynen şu ifadeler yer alır: "(k) bendi: Haberlerin toplanması, seçilmesi ve yayımlanmasında tarafsızlık, doğruluk ve çabukluk ilkeleri ile çağdaş habercilik teknik ve metotlarına bağlı olmak. (m) bendi: Kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu bilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak; tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç ve düşüncenin menfaatlerine alet olmamak." ve "(j) bendi: Kişilerin özel hayatlarına, şeref ve haysiyetlerine saygılı olmak ve dürüstlük anlayışına bağlı kalmak." deniliyor. Ama bu kavramların TRT'nin şu anki yayın politikasından misliyle uzak olduğunu görüyoruz. Siz bizzat Anayasa'yı, kanunları çiğniyorsunuz arkadaşlar ve bu hukuk tanımazlığınızı da alt editöryal bağımsızlık kılıfına uydurmaya çalışıyorsunuz. Muhalefete kör bu tutumunuzla, iktidarın tek yanlı yayıncısı olmanızda arzunuz ve ısrarınızla editöryal olarak bağımsız olmadığınızı, saraya biat ettiğinizi aslında siz kanıtıyorsunuz.

Şimdi 2023 üzerinden konuşacak olursak bakalım, tekniğe gelelim: Toplam geliriniz 23 milyar 250 milyon, bunun içinde 18 milyar 250 milyon lirası bandrol geliri. Yani sizin kendi faaliyetlerinizden elde ettiğiniz gelir 2 milyar 882 milyon lira. Düşünün ki Kurumun faiz geliri bütün faaliyet gelirinin yarısı kadar, paranın çalıştığı 2 katı çalışıyor bu kadar insan, o kadar söyleyeyim. Giderlere bakıyoruz: 7 milyar 787 milyon lira dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetlere aktarılmış. Bir yandan da toplam giderinizin içerisinde yüzde 50,1 paya sahip dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetlere karşılık tam 8.859 personel çalışıyor. Bütün işi dışarıya yaptırmaya çalışıyorsunuz, 9 bin personel çalışıyor ve bu kadar parayla, bu kadar insanla paranın kazandığının 2 katı kadar para kazanıyorsunuz. 2 milyar 192 bin lira ilan ve reklam gelirimiz var, zaten sadece Kurum dışı yaptırılan programlara 2 milyar 443 milyon vermişiz. Yani ciğeri kedi yediyse kedi nerede, yemediyse ciğer nerede? Siz dışarıya yaptırdığınız programlarla başa baş olacak kadar reklam dahi alamamışsınız. Şimdi neden tek tek "Hangi yapıma, hangi yapımcıya ne kadar para verdiniz?" diye sorduğumuzu anlıyor musunuz? Tek tek sorduğumuzda "Sır, ticari sır..." Çünkü toplama baktığımızda dışarıya yaptırdığımız ürünlere verdiğimiz para kadar reklam almamışız. Nasıl sormayacağız biz bu soruyu, bu soruyu sormayacaksa hangi soruyu soracağız?

Yine, özel hukuka tabi personelimiz 2023'te 3.870 iken 2025'te 4.150 olmuş yani dışarıdan alınan, kiralanan yapımlara ödenen paralar yıldan yıla artıyor hem özel hukuka tabi personel sayısı artıyor hem gider artıyor. O zaman bu özel hukuka tabi personeli niye alıyoruz? Bana verdiğiniz cevapta 2021 ve 2023 yıllarını kıyaslayarak faaliyet gelirlerinizde yüzde 226 oranında

artışa vurgu yapmışsınız Sayın Genel Müdürüm, doğru ama aynı yıllarda dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetlerin maliyet giderlerini kıyasladığımızda da 226 oranına yüzde 234'lük bir artış gelmiş yani attığımız taş ürküttüğümüz kurbağaya değmemiş.

Değerli arkadaşlar, TRT hepimizin TRT'si, hepimizin TRT'si olmak zorunda, bu anayasal bir gerçeklik. Yirmi üç yıldır tek başına iktidarda olan bir partinin güdümünde yayıncılık yapmaktan bir an evvel vazgeçmelisiniz. Aksi takdirde, TRT'nin vatandaşların gözündeki saygınlığı bir kenara, uluslararası camiadaki saygınlığına da halel getirmiş olursunuz. Ancak çok üzülerek söylüyorum ki bugün gelinen noktada TRT, artık, haber yapmıyor, talimat alıyor; kamuoyunu bilgilendirmiyor, manipüle ediyor; muhalefetin görüşlerine ya hiç yer vermiyor ya da yalnızca itibarsızlaştırmak için yer veriyor; âdeta dezenformasyon yaratma merkezi gibi çalışıyor. Gerek TRT gerekse TRT Haber, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız ve Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu'nu karalamak adına çirkin bir ihtirasa kapılmış durumda. Yaşanan hukuksuz sürece ilişkin tek yanlı, kişilerin hak ve özgürlüklerini ihlal eden, haklarında yargı kararı olmayan kişileri suçlu ilan eden bir yayıncılık yapmakta ısrar ediyorsunuz. "Suçlu olduğu yargı kararıyla kesinleşmedikçe hiç kimse suçlu ilan edilemez." ilkesini yok sayıyorsunuz. Haber bültenlerinizde kullanılan ifadeler ve alt yazılarla, kişileri suçlu ilan etmekte, masumiyet karinesini defalarca ihlal etmekte hiç sıkıntı görmüyorsunuz.

TRT Haber'in 20/3/2025 tarihli yirmi dört saatlik yayını incelendiğinde, haber ve yorum programlarında İBB soruşturmasıyla ilgili 78 ayrı başlık altında yaklaşık on bir saat altı dakika yayın yapıldığı görülüyor. Bu yayınlarda "Para trafiği nasıl takip edildi?" "İBB'de rüşvet çarkı mı kurdular?" "İBB yolsuzluk soruşturmasında yeni görüntüler." "Şüphelilerin evinden balya balya para çıktı." "İşte, ele geçirilen paralar." "İmamoğlu'nun şirketlerine para aktardılar." gibi suçlayıcı başlık ve alt yazılar kullanılıyor. On bir saat altı dakika, yazık günah arkadaşlar, İBB'de yapılan operasyonda bütün gözaltına alınanların evlerinden ele geçirilen parayı, altını topladığımızda Devlet Hava Meydanları İşletmesindeki bir daire başkanının evinden çıkan kadar para etmiyor; 2 milyon dolar, 26 kilo altın çıktı adamın evinden ya.

Peki, TRT Haber'in internet sitesine girip "İBB" yazınca ne çıkıyor bakın, "Soruşturma... Soruşturma... Soruşturma..."

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Gökçek, biraz daha sakin...

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Dezenformasyon, mücadele merkezi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Biraz daha böyle, sakin bir...

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - İnşallah Başkanım, inşallah.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen, evet, biraz daha sakin konuşalım. Yüksek sesle konuşunca konuşmanız çok daha etkili olmuyor.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Arkada durayım biraz o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Artık nerede durursanız durun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Başkanım, müdahale etmeyin, insicamını bozuyorsunuz.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım, konuşmamın neresinde duracağına karışmayın da en azından sandalyeyi ben ayarlayayım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ya, lütfen ama biraz sakin olun.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım, siz de buyurun.

"İBB" yazınca sadece "Soruşturma..." çıkıyor. Habercilik değil mi, habercilik? Tamam, peki, "Devlet Hava Meydanları" yazınca TRT'de ne çıkıyor? 100 kişinin, 200 kişinin evinden çıkan paradan daha çok para bir kurumun çalışanından, daire başkanından çıkmış; TRT Haber'in haberi yok. Devlet Hava Meydanlarındaki yolsuzluğu burada gelip kendi kurum Müdürleri, Genel Müdürleri söyledi ya. Genel Müdürünün kendisinin söylediği haberi TRT Haber görmüyor. Aynı gün yayınlanan "Satır Başı" isimli programda "İBB'de para çarkı nasıl işledi?" alt yazıyla yapılan yayında -yine hatırlatmak istiyorum, vekillerimiz söyledi-sunucu "Bunlar yeni ortaya çıkan ayrıntılar, bunun gibi birçok dosyanın olduğunu biliyoruz. Sonuç itibarıyla zaten burada çetevari yaklaşım, mafyatik yaklaşım olduğunu gördük, bildik ve söylüyoruz. Mafyatik yapılanma içerisinde olanlar cezalarını çekecekler. Çete mensubu olarak çok uzun yıllar hapiste olmaları gerektiğini biliyoruz." dedi. Bu nasıl soruşturma gizliliği ya! Bir kere, sen nereden biliyorsun? Biliyorsun, bunu nasıl açıklıyorsun? "Soruşturma gizliliği" diye bir şeyden haberi yok mu TRT'nin? Aynı gün Gece Bakışı programındaki alt yazılara bakın: "İş insanlarından zorla para toplandığı..." "Rüşvetle gayrimenkul elde ettiler. Birçok iş yerinden rüşvet talep ettiler." diye gidiyor da gidiyor. Bu kadar soruşturma kararı ve yine soruşturmada gizlilik kararı olmasına rağmen on saniyelik video dakikalarca, dakikalarca TRT ekranlarında gösteriliyor.

Şunu herkes çok iyi biliyor: Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu'na yönelik yargı süreci yalnızca hukuki değil, açık bir siyasi mühendislik projesidir. AKP'lilerin bile -özür diliyorum, AK PARTİ'liler diyeceğim öyle istediğiniz için- bu, AK PARTİ'lilerin bile tenhada birbirine söyleyip kalabalıkta itiraf edemediği bir gerçektir. Sizin muhalefete kör yayıncılığınız halkı kutuplaştırıp tahrik etmekte, kin ve düşmanlığa itmektir. Bırakın artık bu dili. Bu, editoryal bağımsızlık falan değil; bu, yalan habercilik; bu, toplumun bir kesimini dışlamak, yok saymakta ısrar etmektir.

Alt komisyon toplantısında sormuştum, yanıt alamadım, ısrarla yine soruyorum: 2024 yılında CHP'li belediyelerin etkinliklerinin kaçına yer verdiniz? AKP'li belediyelerin etkinliklerinin kaçına yer verdiniz? Alt komisyonda sorduğum bu soruya ne cevap verdiniz? "TRT, Cumhurbaşkanı veya bir siyasi parti açıklama ve faaliyetlerini yayınladıktan sonra bunu dengelemek amacıyla karşı görüşleri almak için çaba harcamak ve yayımlamak zorunda değildir." Ya, ben kamu kurumundan bahsediyorum, belediyeden bahsediyorum, siyasi parti lideri nereden çıktı? Kamu kurumu.

Aranızda Anne Kart uygulamasını bilmeyen var mı? Hepiniz biliyorsunuzdur, en azından vatandaş biliyor. TRT Haber'e "Anne Kart" yazıyorsunuz, ne yazıyor? "Aradığınız kriterlere uygun sonuç bulunamadı." Bunun siyasetle ne alakası var? Yuvamız İstanbul'u, kreşleri bilmeyen var mı? Yazdığınızda sıfır "Aradığınız kriterlere uygun sonuç bulunamadı." Kent lokantasını duymayan var mı? Yok. Ama kent lokantasını yazdığınızda TRT Haber'de "Aradığınız kriterlere uygun sonuç bulunamadı." Ben bundan bahsediyorum, siyasi partiden bahsetmiyorum.

Oraya da gelirse, 2024 yılında CHP'li kaç siyasetçiyi ekranlarınızda konuk aldınız? En son ne zaman bir CHP'liyi ekranlarınıza çıkardınız, 2024'ü geçiyorum. Erdoğan'ın her konuşması canlı yayınlanıyor, her söylediği cümle, anında TRT'nin

sosyal medya hesaplarından paylaşıyor. AK PARTİ mitingleri, toplantıları canlı veriliyor. Grup konuşması dışında Sayın Özgür Özel'in hangi konuşmasını canlı yayınladınız? 17 Mart 2024 tarihli TRT Haber'de çıkan başlık şöyle Sayın Başkanım: "Özgür Özel terörle anılan TTB Başkanıyla görüştü." Bu haberin içeriğinde ne TTB hakkında bir bilgi var ne görüşmenin içeriğiyle ilgili bilgi var; başlık at, üstünde kalsın. Böyle şey olur mu ya! Bu itibar suikastı değildir de nedir? Ben buna itibar suikastı dediğimde "Neden teknik konuşmuyorsunuz?" diyemezsiniz.

TRT'nin yayınlarında ne işsizlik var ne yoksulluk var ne enflasyon var, daha bir yayında görmedim işsizliğin, enflasyonun olduğunu. Halkın derdine değil, sarayın gündemine kulak veriyor TRT, kamusal bilgiye değil, siyasal imaja hizmet ediyor TRT. Yani, sırf bir oyuncu toplumun hassasiyetleriyle bir paylaşım yaptı ve boykot paylaşımında bulundu diye apar topar diziden çıkardılar ya. Yani burada, kısaca, TRT halkın parasıyla halkı susturuyor.

TRT ekranlarında yer alabilmek için 31 Mart gecesinde olduğu gibi, seçimlerde birinci parti olmamız gerekiyorsa onu da olacağız arkadaşlar, çok yakın ama o zamana kadar zaman kaybetmeyelim. Siz yapılan hizmetleri topluma vermeye devam edin.

Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel açık çağrıda bulundu. Gördüğüm kadarıyla TRT çalışanları da yargı süreçlerine çok meraklılar ve soruşturma gizliliği falan gibi çok öyle herhangi bir hassasiyetleri olmadıklarını da görüyorum. Gelin diyoruz, hodri meydan; Ekrem İmamoğlu'na kurulan kumpas davalarını TRT ekranlarından canlı yayınlayın, millet de gerçeği görsün. Bu çağrı sadece bir siyasi meydan okuma da değil, bu çağrı halkın parasıyla finanse edilen ekranların halka iade edilmesi talebidir.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Ya, Ali...

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Biz bu talepten vazgeçmeyeceğiz Süleyman Ağabey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Gökçek, toparlayalım. Bakın, hep mükerrer oldu ama.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - TRT, yeniden halkın olacak.

Başkanım, bunların hiçbirisi mükerrer olmadı ama bağlamından koparmak olur.

Son olarak, yine, işin teknik tarafını yapmadan duramıyorum, birkaç soru yöneltip bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Nihayet.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım, yalnız, bu soruları ben alt komisyonda yönelttim. Şunu belirtiyim yani uzatmak istemezdim ama alt komisyonda sorduğum bu sorulara cevap alamadım. Aslında ben bunu şahsıma değil, Komisyonumuza ve Başkanımız olarak size de yapılmış bir saygısızlık olarak görüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun, devam edin.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Bu soruların cevabı da gelmezse yine bu sefer size başvurmak zorunda kalacağım Başkanım.

Şimdi, sitemizde en son 2023 faaliyet raporu var. Ben mi göremedim, hâlâ öyle mi? Girdik 2025 senesine, 2024 yılının raporu hâlâ neden yayınlanmadı bilmiyorum. Yayınlandıysa burada söyleyebilirsiniz Sayın Genel Müdürüm, ben bulamadım.

Bize gelen son dosyada 2003 gelir giderlerinden bahsediliyor. Alt komisyonda sorduğum bütün sorulara "şubat ayında belli olacağı için" dendi, cevap alamadık. Ben oradaki bütün sorularımı tekrar edeceğim. Bunu bilgi edinme yoluyla da şubat ayından sonra CİMER'e de yazdım ama yine alamadım. Bu yüzden 2024 yılı bütçemizin detayını öğrenmek istiyorum. Mevcut konuşmanızda, şu an yapacağınız konuşmada genel olarak verirseniz sevinirim, yazılı olarak ayrı rica ediyorum detayları.

2024 yılı satış gelirlerimiz ne kadardır? 2024 yılı reklam gelirimiz ne kadardır? 2025 için yüzde 17 gibi bir hedeften bahsetmiştik. 2024'te bu hedefe ne kadar yaklaştık? Onu öğrenmek istiyorum. 2024 yılı giderlerimiz nedir? Bunun ne kadarını dış yapımlar oluşturmuştur? Şimdi, alt komisyonda ben dış yapımların maliyetini sorduğumda, fiyat avantajımızı kaybederiz gibi bir savunmayla geldiniz ama görüyoruz ki dış yapımlar reklam parası kadar para kazandırmıyor, kendi gideri kadar para kazandırmıyor Sayın Genel Müdürüm.

Burada Sayıştaya da bir soru sormak istiyorum: Bizimle paylaşılmayan bu sır niteliğindeki veya fiyat avantajımızı kaybedeceğimiz söylenerek paylaşılmayan bilgileri Sayıştay görebiliyor mu? Orada yapımların siz ne kadara yapıldığını görebiliyor musunuz? Bunu da merak ediyorum, soruyorum.

"2024 yılının on bir aylık mizanına göre kamusal katkı gelirinin dışında kalan gelirlerin toplam gelire oranı yüzde 30,59." demiştiniz Sayın Genel Müdürüm. Artık 2024 kesinleşmiştir diye düşünüyorum, bunu merak ediyorum.

Bütçelerde yaşanan sapmalara alt komisyon toplantısında dikkat çekmiştik. Siz verdiğiniz cevapta yine, 2024 için gelirlerde yüzde 3, giderlerde yüzde 4 sapma beklediğinizi söylemişsiniz ancak bu beklentiyi ilk yaptığımız bütçeye göre mi yoksa revize bütçeye göre mi bu sapmaları bekliyoruz? Bunu da yine burada tek bir kelimeyle cevaplırsanız sevinirim.

TRT World News UK'nin bağımsız denetim raporlarını sizlerden talep ediyorum.

Ankara Radyosu restorasyon projesi ve İstanbul Harbiye restorasyon projesinde son durumumuz nedir? Yaşadığımız son deprem bunun bir kez daha önemini hatırlatmıştır diye düşünüyorum.

Sayısal Arşiv Ses Sistemleri projesinin 2025 yılın ilk çeyreğinde biteceğini, tamamlanmasını öngörüydünüz. Bu sürecimiz tamamlandı mı, onu merak ediyorum.

Son olarak alt komisyonda alım yöntemlerinizin detayını talep etmiştim sizden ancak soruma yine cevap alamadım. Tekrar soruyorum: TRT Satınalma Yönetmeliği'yle alım usulleri; ilanlı alım, belirlenen firmalardan teklif isteme usulüyle alım, doğrudan alım ve kapsam dışı alım olarak belirlenmiştir. Ben, her biriyle ilgili yapılan bu alımların son beş yıllık mali boyutunun detaylı bir analizini talep ediyorum. Hangi alım yöntemiyle ne kadarlık alım yapılmıştır?

Sabrınız için tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Gökçek.

Bu arada Uşak Milletvekilimiz Sayın Karaoba Komisyonumuza hoş geldiniz.

Buyurun, Sayın Karaman.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Sayın Başkan, KİT Komisyonumuzun değerli üyeleri, TRT Yönetim Kurulu Başkanı, üyeleri, TRT Genel Müdürü, yöneticileri, Sayıştayın değerli denetçileri, diğer kurum ve kuruluşların temsilcileri; hepinizi sevgi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum. Toplantımıza hoş geldiniz.

Vefatı dolayısıyla Meclis Başkan Vekili Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yapılan saldırıyı da şiddetle kınıyorum.

Sayın Genel Müdürüm, Komisyonumuza sunduğunuz kapsamlı ve nitelikli brifing için teşekkür ederim, beş gün önce kutladığınız 61'inci yılınızı da tebrik ediyorum. 17 televizyon ve 17 radyo kanalıyla ülkemize hizmet eden TRT, milletimizin sesini hem yurt içinde hem de dünyada duyuran çok kıymetli bir kuruluştur. Bu özverili çalışmalarınız için TRT Genel Müdürü Sayın Mehmet Zahid Sobacı ve Yönetim Kurulu Başkanı başta olmak üzere tüm TRT ailesini tebrik ediyor, teşekkürlerimi sunuyorum. Bu 17 kanalın her biri ülkemizin kültürel, sosyal ve ekonomik gelişimine önemli katkılar sunmaktadır. Öncelikle sahadan bize ulaşan konulara gösterdiğiniz hassasiyet için Genel Müdürümüz ve ekibine özellikle teşekkür ediyorum. Ayrıca, Asya Pasifik Yayın Birliği Başkanlığınızı tebrik ediyor, bu önemli görevde başarılar diliyorum.

TRT'nin 17 kanalından özellikle iki tanesini ayrıca vurgulamak istiyorum: Birincisi TRT World; hakikaten 15 Temmuz hain darbe girişimi sırasında Başbakanlıkta Başbakan Danışmanı olarak görev yapıyordum, o karanlık günlerde TRT World'ün ne kadar hayati bir rol oynadığını bire bir gördüm. Ülkemizin dört bir yanı kriz altındayken gelişmeleri dünyaya açık ve şeffaf biçimde aktarmanız gerçekten takdire şayandı. Bu nedenle TRT World'ün daha da güçlenmesini, imkânlarının artırılmasını çok önemsiyorum.

İkincisi TRT Çocuk; ailece gönül rahatlığıyla izlediğimiz, çocuklarımızın kişisel ve sosyal gelişimine katkı sunan bu kanal için TRT ekibine teşekkür ediyorum. Değerlerimize uygun içeriklerle çocuklarımızı geleceğe hazırlayan bu kanalın daha da geliştirilmesini arzu ediyorum.

İnsanlık vicdanını derinden yaralayan Gazze katliamını tarafsız ve cesur yayıncılıkla dünyaya duyuran TRT'yi yürekten tebrik ediyorum. Bu süreçte görev yapan tüm TRT çalışanlarına şükranlarımı sunuyorum. Ahlaki ve insani değerlere duyarlı medya ve yayıncılık teknolojileri alanında yetkin profesyoneller yetiştirmek için gösterdiğiniz çabaları önemsiyorum. Bu kapsamda TRT Akademisinin kurulması yönündeki çalışmanızı takdir ediyorum.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın ruhuna uygun şekilde çocuklara yönelik yayınlarının artırılmasını, bu şenliği sürekli gündemde tutarak TRT'yi ve ülkemizi, çocuklarımıza daha çok sevdirecek programlara öncelik vermenizi arzu ediyorum. Ayrıca, sinema ve belgesel yapımlarına verdiğiniz önem takdire şayan, bu alandaki çalışmaların daha da güçlenerek devam etmesini temenni ediyorum.

Evet, Anadolu'nun özelliklerini TRT'de daha çok görmek istiyoruz. Özellikle seçim bölgem Erzincan'da bulunan dünyanın 2'nci büyük kanyonu Karanlık Kanyon'u, Girlevik Şelalesi'ni, Ergan Dağı'nı, kayak tesislerini, Otlukbeli Kırmızı Gölü gibi turistik yerlerle ilgili programları daha da artırmanızı istiyorum. Yani turizmin geliştirilmesi için TRT'den destek bekliyoruz.

Alt komisyonda da gündeme gelen bazı başlıkları burada tekrar kısaca değinmek istiyorum: Bandrol gelirleriyle ilgili olarak şu an itibarıyla kaç dava açılmış ve bu davalara konu olan toplam gelir miktarı nedir? Barter işlemlerle ilgili yürürlükte bir yönetmelik var mıdır? Varsa bir örneğini paylaşmanızı rica ediyorum.

Hepinize tekrar teşekkür ediyor, TRT camiasına başarılar diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Sayın Keskinkiliç, buyurun.

DURMUŞ ALİ KESKİNKİLİÇ (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun kıymetli çalışanları; bugün dünyaya baktığımızda "büyük 5'li" dediğimiz bir medya tekelıyla karşı karşıyayız. Özellikle "yeni medya" dediğimiz, yeni medyanın oluşturduğu bir tekel söz konusu bu dünyada. Bu tekel bize belli şeyleri dayatıyor, belli bir kültürü, belli alışkanlıkları, belli düşünce tarzlarını, belli algıları bize dayatmaya devam ediyor. "Dünya 5'ten büyüktür." dediğimiz gibi TRT de aslında bu yeni medyanın oluşturduğu 5 büyüğe bir cevap veriyor, diyor ki: TRT, dünya insanlığına merhameti, adaleti ve geniş bir kültürü, anlayışı, açıklığı ifade ediyor. TRT'nin oluşturduğu bu dünyadaki ağ, milyarlarca insana ulaştırdığı birikim gerçekten bizim açımızdan son derece kıymetli. Ben TRT'ye bakarken, bu 5'li yapıya, 5 büyük yapıya, mazlumların sesi olarak bakıyorum, dünyadaki merhametin bir sesi olarak bakıyorum. TRT'ye bugün baktığımızda Türkiye'nin "soft power"ıdır yani Türkiye'nin yumuşak gücüdür, ben buradan bakıyorum TRT'ye, TRT'ye bakarken de böyle bakmamız gerekiyor. TRT gerçekten Türkiye'nin büyük bir gücüdür. Milyarlarca insana Türkiye'nin Türk kültürünü, Türkiye'nin anlayışını, Türkiye'nin insanlığa bakışını ve Türkiye'nin dünyaya bakışını ifade eden bir kuruluş hâlinde çalışmaktadır ve buna devam etmektedir. Özellikle son yıllarda yaptığı atılımlar, gençlerimize, onların algılarına yönelik olarak geliştirdiği özellikle dijital medya uygulamalarıyla genç kesimin üzerinde de ciddi bir etki oluşturmuştur, ben buradan bakıyorum TRT'ye. Bugün çocuklarımıza, kendi kültürümüzü anlatan, kendi değerlerimizi aktarabilen yapımlarla seslenebiliyoruz. Bakın, şu anda Türkiye'de oynayan filmler ve diziler Güney Amerika'dan Afrika'ya kadar, Orta Asya'dan Avrupa'nın içlerine kadar Türkiye için büyük bir hayran kitlesi oluşturmuştur, buradan bakın, bütün bu değerleri, bu ölçümleri rahatlıkla görebiliyoruz. Türk dilinin yaygınlaşması, Türkçenin yaygınlaşması açısından da TRT'nin inanılmaz bir etkinliği vardır, TRT'ye buradan bakmak lazım.

Yani, evet, birtakım eleştirilerimiz olabilir, uygulamalarla ilgili birtakım eksikliklerimiz olabilir ama Türkiye'nin bulunduğu bu coğrafyada Türkiye'nin dışında böyle büyük bir iletişim gücüne sahip başka bir ülke var mı? Veya bu dünyadaki mazlum coğrafyada Türkiye'nin elindeki bu iletişim gücünün dışında başka bir güç var mı? 41 dilde yayın yapabilen, 17 televizyonu, 17 radyosu olan başka bir güç var mı? Dünya insanlığı, dünya mazlumları, dünyada adaletsizliğe uğrayanlar, Gazze'de katledilenler seslerini nereden duyurdular? TRT'nin dışında bir yerden ses çıktı mı?

ORHAN SÜMER (Adana) - CHP'nin dışında hepsine katılıyorum, bizim de sesimizi duymuyorsunuz.

DURMUŞ ALİ KESKİNKİLİÇ (Karabük) - Bütün bunlara baktığımızda, bu millî kuruluşun önemine buradan bakmak gerekiyor.

ORHAN SÜMER (Adana) - CHP'nin sesi hiç duyulmuyor TRT'de.

MAHİR POLAT (İzmir) - İsrarla ticareti kesin dedik.

DURMUŞ ALİ KESKİNKİLİÇ (Karabük) - Rahatsız olmayın söylediklerimden, ben mazlumların sesi olduğumu söylüyorum TRT'nin, dünyadaki insanlığın vicdanı olduğunu söylüyorum, buradan bakmak lazım.

MAHİR POLAT (İzmir) - Yok, hiç rahatsız olmuyoruz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bizim de sesimiz olsun.

DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) - TRT'yle ilgili benim bakış açım budur. Ben buradan insanlık adına, TRT'de çalışanlara teşekkür ediyorum; mazlumların sesi oldunuz, insanlığın vicdanı oldunuz, Allah hepinizden razı olsun. O Gazze'den yayın yapabildiniz, oradaki katliamı dünyaya gösterebildiniz, oradaki çocukların nasıl katledildiğini gösterdiniz, oradaki insanların nasıl bir zulme uğradığını, mahrum olduğunu gösterdiniz. Bunların hepsini gösterebilmek büyük bir cesaret işidir. Bu yeni medya tekelinin karşısında durabildiniz, bu yeni medya tekelinin, bu 5'li medya tekelinin dünyaya dayattığı algıya karşı durabildiniz. Bu büyük bir başarıdır, bu her şeye değer, milyarlara değer, o bandrol ücretlerine de değer, topladığımız her paraya değer, daha da fazlasına değer.

MAHİR POLAT (İzmir) - Faizleri değerlendirmeye de değer değil mi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Polat, dinleyelim, siz dakikalarca konuştunuz. Lütfen...

DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) - Ben bunların hepsini büyük bir değer olarak görüyorum ve ben teşekkür ediyorum.

Ben burada son olarak da şunu söylemek istiyorum: Özellikle TRT World'un yayınlarında Türk sanayisinin, özellikle Türk savunma sanayisinin biraz daha ön plana çıkmasını arzu ediyorum Sayın Genel Müdürüm yani yayın yaptığı kitle açısından Türk sanayisine, turizmine büyük katkı veriyorsunuz ama Türk sanayisinin gücünün de bu coğrafyada görülmesi gerektiği kanaatindeyim, Türk savunma sanayisinin de görülmesi kanaatindeyim. Türkiye'nin yaptığı dev eserleri ben başka belgesel kanallarında izliyorum, TRT'de de bunları görmek istiyorum.

Bunun yanında, bir teşekkür daha etmek istiyorum. Özellikle TRT Belgesel benim güzel Safranbolu'mun belgesellerini yayınlamıştır, Yenice'deki ormancılarımı yayınlamıştır, Eskipazar'daki Hadrianapolis'le ilgili yayınlar yapmıştır ama TRT Belgesel'de bunları daha da çok görmek arzusundayım.

Çok teşekkür ediyorum.

Hepinize minnet ve şükranlarımı sunuyorum, iyi ki varsınız arkadaşlar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Keskinliği.

Buyurun Sayın Bozgeyik.

BÜNYAMİN BOZGEYİK (Gaziantep) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sözlerime başlamadan önce, yakın zamanda kaybettiğimiz Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder Beyefendi'ye Cenab-ı Allah'tan rahmet, sevenlerine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum. Yine, akabinde menfur bir saldırıya maruz kalan Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e geçmiş olsun dileklerimi buradan iletiyorum ve bu saldırıyı nefretle kınadığımızı belirtmek istiyorum.

Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, Sayıştayımızın değerli temsilcileri, Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun Kıymetli Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdürü ve değerli ekibi; hepinizi saygıyla, hürmetle, muhabbetle selamlıyor ve kıymetli kurumumuza Meclisimize hoş geldiniz diyorum.

Türkiye Radyo Televizyon kurumunun 2021 ve 2022 yıllarına ait hesap ve işlemleri kapsamında söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, geçmişten bugüne büyük bir özveriyle çalışan, kamu hizmeti anlayışıyla hareket eden tüm TRT emekçilerine en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

TRT, yalnızca bir yayın kuruluşu değil, milletimizin sesi, tarihimizin ve kültürümüzün taşıyıcısı, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzu dünyaya aktaran güçlü bir iletişim platformudur. Türkiye Radyo Televizyon kurumumuz kamuoyunu doğru, tarafsız ve hızlı bir şekilde bilgilendirmeyi esas alırken aynı zamanda kültürel değerlerimizi yaşatmak, gelecek nesillere aktarmak ve toplumsal hafızamızı diri tutmak gibi hayati sorumlulukları da üstlenmektedir. Bugün TRT, dünyanın 7 kıtasında 17 televizyon kanalı, 17 radyo istasyonu ve 41 dil ve lehçede yayın yapan dijital platformlarıyla sadece ülkemizin değil gönül coğrafyamızın da sesi olmayı başarmış köklü bir kamu yayıncısıdır. Uluslararası yayın organları olan TRT World ve TRT Arabi aracılığıyla Türkiye'nin sesini dünyaya duyururken TRT 1, TRT Haber, TRT Belgesel, TRT Türk, TRT Avaz, TRT Kurdî gibi kanallarıyla her yaş grubuna ve farklı ilgi alanlarına hitap eden kaliteli içerikler sunmaktadır. Çocuklara yönelik özgün yapımlarıyla öne çıkan TRT Çocuk sadece eğlendirmekle kalmayıp eğitici ve değer odaklı yayınlarıyla gelecek nesillerin gelişimine katkı sağlamaktadır. Gençlere ve spor tutkunlarına hitap eden TRT Spor ve özellikle genç sporcuları odağına alan, amatör spor branşlarını ekranlara taşıyan, benim de Spor Toto Teşkilat Başkanlığı dönemimde kurulmasına âcizane katkı sağladığım TRT Spor Yıldız kanalı bu alanda önemli bir boşluğu doldurmuştur. Ayrıca, tüm dünyayı etkisine alan pandemi döneminde çocuklarımızın eğitiminin aksamaması için kurulan TRT EBA'yla 18 milyonun üzerinde öğrencimize uzaktan eğitim verilmiştir. TRT, çok yönlü yayıncılık anlayışıyla hem bilgi hem de kültür alanında güçlü bir köprü olmaya devam etmektedir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın "Kendi hikâyemizi kendimiz anlatmalıyız." ifadesi TRT'nin yayıncılık vizyonunu şekillendiren temel bir ilke olmuştur. Kurum bu anlayışla hareket ederek yerli yapımları desteklemiş, uluslararası standartlarda içerikler üretmek Türkiye'nin dijital ve kültürel diplomasi alanındaki etkisini güçlendirmiştir. Elbette böylesine büyük, köklü ve çok yönlü bir kamu hizmeti yayıncısı olan TRT'nin faaliyet alanlarında zaman zaman teknik ya da idari iyileştirme ihtiyaçlarının doğması son derece doğaldır. Sayıştay ve KİT Alt Komisyonu raporlarında yer alan bazı bulgular da bu çerçevede değerlendirilmelidir. Taşınmaz yönetimi, sözleşme süreçleri ve muhasebe uygulamalarına ilişkin öneriler kurum tarafından titizlikle ele alınmış, ilgili birimlerin koordinasyonuyla gerekli düzenlemeler süratle uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda, Sayıştay ve Kit Alt Komisyon bulgularına dair bazı önemli değerlendirmeleri de sizlerle paylaşmak isterim. Öncelikle gelirlerin artışı ve giderlerin kontrollü bir biçimde yönetilmesi dikkat çekici bir başarıdır. 2021 ve 2022 yıllarında kurum, gelir fazlası vererek mali anlamda istikrarlı bir yapı sergilemiştir. Sayıştay denetimlerinde herhangi bir usulsüz harcama ya da zimmete ilişkin ağır mali bir bulguya rastlanmamış olması da TRT'nin şeffaf ve sorumlu mali yönetim anlayışını göstermektedir. Öte yandan, bazı yapısal iyileştirme alanlarına da işaret edilmiştir. Sayıştay raporunda bazı varlıklar için amortisman ayrılmadığı belirtilmişse de kurum, bu varlıkların kamu hizmeti kapsamında özel düzenlemelere tabi olduğunu ifade ederek gerekli açıklamayı yapmıştır. Kadro planlamasıyla ilgili olarak bazı pozisyonlarda personel fazlası ya da eksikliği bulunduğu yönünde öneriler yer almıştır, bu konuda da kurumun gerekli adımları atarak daha

verimli bir insan kaynağı yapısına ulaşacağına inanıyoruz. Ayrıca bazı yayın kanallarımızda içerik tekrar oranlarının yüksek olduğu yönünde bir tespit yapılmış, TRT ise özgün içerik üretimini artırmaya yönelik plan ve projelerini ortaya koymuştur.

Tüm bu değerlendirmeler, TRT'nin denetim süreçlerine yaklaşımını ortaya koymaktadır. Kurum, bu süreci yalnızca bir kontrol aracı olarak değil aynı zamanda gelişim, kalite artışı ve kurumsal olgunluk açısından bir fırsat olarak görmektedir.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, çok kıymetli değerli katılımcılar; bugün dünya, özellikle iletişim ve medya alanında tarihi bir kırılmanın eşliğindedir. Bilginin tekelleştirildiği, hakikatin sistematik biçimde bastırıldığı ve küresel güç odaklarının yön verdiği tek sesli bir medya düzeni evrensel vicdanı tehdit etmektedir. Bu küresel medya kuşatması içinde hakikati savunmak yalnızca gazetecilik değil aynı zamanda insani bir sorumluluk hâline gelmiştir. İşte tam da bu noktada TRT, özellikle Filistin meselesinde sergilediği cesur, ilkeli ve vicdanlı yayıncılık anlayışıyla öne çıkmakta, Gazze'nin çığılığını, Kudüs'ün direnişini dünya kamuoyuna duyurarak insanlığın vicdanına seslenmektedir. TRT'nin bu kararlı duruşu sadece bir yayıncılık başarısı değil aynı zamanda zulme karşı hakikatin, sessizliğe karşı adaletin sesi olmuştur. Bu duruş, Türkiye'nin mazlumdan yana, insanı merkeze alan, vicdan temelli dış politikasının da güçlü bir yansımasıdır. Mazlumların sesi, dünya liderimiz Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde şekillenen bu yaklaşım yalnızca diplomatik bir tercih değil aynı zamanda dünya vicdanına yapılan güçlü bir çağrıdır. TRT, bu çağrının en etkili taşıyıcılarından biri olarak hakikatin ve adaletin yanında yer almaya devam etmektedir. TRT, sahip olduğu teknolojik altyapı, nitelikli insan kaynağı, yapay zekâ destekli yayın sistemleri, dijital arşivleme teknolojileri, interaktif medya uygulamaları ve güçlü yayın politikasıyla geleceğin yayıncılığına yön vermeye hazır bir kurumdur. O sebeplerdir ki TRT dijitalleşme yatırımlarına öncelik vermiş, TRT Arşiv, TRT Dinle ve TRT İzle gibi platformlar üzerinde erişim artırılmış, yeni stüdyolarında modernizasyon ve HD dönüşümler hızlandırılmıştır.

Kıymetli Komisyon üyeleri, Değerli Başkanım; AK PARTİ olarak bizler de Türkiye Yüzyılı vizyonunun temel taşlarından biri olan güçlü ve etkili iletişim anlayışını benimseyerek bu vizyonun iletişim boyutunu hayata geçirme yolunda, bu sürecin mimarı olan Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu liderlik ve vizyon doğrultusunda halkımızla aramızdaki bağı daha da güçlendirerek doğru bilgiye erişimi yaygınlaştırmak ve millî meselelerde ortak bir bilinç oluşturmak amacıyla çalışmalarımıza kararlılıkla devam ediyoruz. Türkiye Yüzyılı, sadece ekonomik ya da teknolojik atılımlarla değil, aynı zamanda millî değerlerimize sahip çıkan, toplumsal birlikteliği pekiştiren güçlü bir iletişim altyapısıyla da Türkiye'nin her alanda olduğu gibi iletişim alanında da örnek gösterilen bir ülke olması anlayışını temsil etmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle, TRT'nin 2021 ve 2022 yılı hesap ve işlemlerine ilişkin değerlendirmelerin hayırlı olmasını diliyorum, Kurumun başarılarının artarak devam etmesini temenni ediyor, kıymetli hazirunu saygı ve hürmetle selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Bozgeyik.

Buyurun Sayın Zabun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Kıymetli Başkanım, Değerli Komisyon üyelerimiz, Değerli TRT Genel Müdürümüz ve yönetimi ile Sayıştay...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Pardon...

Sayın Zabun'dan sonra son 2 konuşmacımız kaldı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - 3...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İşte ama Sayın Yavuzylmaz, son konuşmacı olmak için mi bunu yapıyorsunuz her seferinde?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yo, bekliyorum belki arkadaşlarımdan konuşacak olanlar vardır diye.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

Buyurun Sayın Zabun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi, öncelikle bu denetim Komisyonunun önüne gelen bu raporların hazırlanmasında emeği geçen bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Yani biraz rahatsızlığım var, o yüzden çok fazla uzatmayacağım. Kısa birkaç konuya değinerek konuşmamı tamamlamak istiyorum.

Öncelikle, Sayın Deniz Yavuzylmaz'a bir özür borcum var, bunu ifade etmem lazım. Konuşurken sözünü kestim ama özellikle usule ilişkin olduğu için müdahale etmek gerektiğini düşündüm.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Rica ederim.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ama buna rağmen kesmemek daha doğrusuydu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani konuşmayı zenginleştirecekse böyle karşılıklı konuşmakta da zaman zaman fayda var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Karşılıklı konuşmayalım lütfen Sayın Yavuzylmaz.

Devam edin Sayın Zabun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Özellikle buna rağmen kesmemem gerekirdi, işin sonunda cevap vermek daha doğru olurdu ama...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Komisyon Başkanımız gerçi arkadan konuşmayı yeğliyor ama...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - "Arkadan konuşuyor." ne demek?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani denetim açısından.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yani, lütfen... "Arkadan konuşuyor." derken farklı bir anlama...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Düzeltiyorum...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Düzeltin lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kurum genel müdürleri konuşurken...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen ama ya... Lütfen, rica ediyorum Sayın Yavuzylmaz.

Yani toplamda...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - ...genelde müdahale edip "Siz yazılı bir şekilde cevap verirsiniz." diyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Zabun, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben bunun arkadan konuşmayı teşvik ettiği yönünde söyledim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin Sayın Zabun, devam edin, lütfen.

Buyurun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Evet, şimdi, birincisi bu. Yani ama tabii, diğer bulgu ve önerileri görüşürken genel konuların gündeme getirilmiş olmasını usule aykırı bulduğum için müdahale etmek zorunda kaldım.

İkinci konu, özellikle geçtiğimiz gün vefat eden Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet diliyorum. Nezaketli ve kibar bir insandı. Ben kolay kolay Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Türk siyasi hayatının kendisini unutabileceği kanaatinde değilim, bunu paylaşmak isterim.

Yine, aynı şekilde, o cenaze töreninin arkasından saldırıya uğrayan Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e dönük saldırıyı da şiddetle kınadığımı ifade etmek istiyorum. Yani Sayın Yavuzylmaz her ne kadar burada özellikle bu konuyla ilgili kınama talep ettiyse de o istemese de zaten biz kınardık çünkü bu saldırı, doğrudan doğruya, Sayın Özgür Özel'in üstünde, bütün Türk siyasetine yapılmış bir saldırdır, asla kabul edebileceğimiz bir şey değildir. Bizim, Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'le herhangi bir sorunumuz yoktur. Kongresinde Genel Başkan olarak seçilmiş ve aksi söz konusu oluncaya kadar yani yeniden bir kongrede başka bir başkan seçilene kadar Genel Başkan olarak bizim hiçbir sorunumuz yoktur. Sayın Yavuzylmaz sorunu olan birisini arıyorsa bence kendi çevresine bakmalıdır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Çevreme bakıyorum, sizi görüyorum zaten. Karşıma bakıyorum, görüyorum.

FATMA AKSAL (Edirne) - Ama hakaret yani...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Niye hakaret?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen dinleyin Sayın Yavuzylmaz, lütfen...

Kötü bir şey söylemedi, ne söyledi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Öyleyse bize...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Niye tahammülsüzlük bu kadar?

OSMAN ZABUN (Isparta) - Öbür taraftan, TRT gerçekten de uzun yıllardır bu ülkede...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, biz AK PARTİ'nin...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yani saatlerce konuştunuz. Lütfen ama ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - AK PARTİ'nin...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama lütfen... Saatlerce konuştunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bakın, biz AK PARTİ'nin kurumsal işleyişi veya içindeki konularla ilgili konuşursak eğer arkadaşlarınıza cevap hakkı doğar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bakın, sadece siz yirmi altı dakika konuştunuz. Ama bu kadar tahammülsüzlük... Size yakıştıramıyorum ya bu kadar tahammülsüzlüğü.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O böyle konuştuğu zaman da bizim cevap hakkımız doğar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Zabun, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Öyle olur mu yani?

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi, bakın, biraz sonra söz istediniz...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Osman Bey, özür dilemekle çok yanlış yaptığını gördün, değil mi?

OSMAN ZABUN (Isparta) - Yok, ben doğrusunu yaptım Bayar Bey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Zabun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi, TRT...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Erdoğan Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Yahu kardeşim, azıcık ya, azıcık ya...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - ...kafasına alıp üstüne bastı diye şimdi ben söylediğim zaman siz ağızınızı açık hiçbir şey söylemeyecek misiniz?

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi, arkadaşlar, TRT...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, sürekli, her toplantıda bunu ifade ediyorsunuz. Size yakıştıramıyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Böyle oluyor demek.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bu çirkin üslubu size yakıştıramıyorum. Bak, çirkin üslubu size yakıştıramıyorum.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ya, bak, ben rahatsızım, o yüzden polemige falan girmek gibi bir niyetim yok. Biraz sabret.

Dinle ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ezberlediğiniz, geldiğiniz birkaç tane konuyu burada gündeme getiriyorsunuz. Ayıptır!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O konuyu o zaman siz söyleyin...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen... Ayıptır ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - ...kamuoyu duysun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama lütfen...

Bu toplantıyla, TRT'yle ne alakası var söylediğiniz konunun?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Zabun'un söylediklerinin ne alakası var TRT'yle?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Zabun, lütfen devam edin.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ya, bir sabır...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Rica ediyorum, dinleyin.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi, arkadaşlar, TRT, yıllardır bu ülkede hizmet eden ve vatandaşımızı, milletimizi ilgilendiren önemli kurumlardan, kuruluşlarımızdan bir tanesi ve gerçekten de bugün geldiği nokta itibarıyla herkesin ama istisnasız

herkesin ilgisine göre farklı kanalları üzerinden yayın yapan, işte, belgeselinden tutun spor müsabakalarına kadar, haber programlarından televizyon filmlerine kadar, dizilerine kadar çok farklı alanlarda İngilizce, Kürtçe, Arapça, çok farklı dillerde, Türkiye Cumhuriyetlere dönük olarak çok değişik yelpazede hizmet veren bir kurum.

TRT'nin tarafsızlığı ve iktidara daha fazla yer ayırıp ayırmaması meselesi sadece bugünün meselesi değil. Türkiye'de, Türkiye Cumhuriyeti tarihine baktığınız zaman, TRT yayın hayatına başladığı günden itibaren bu tartışma kesintisiz biçimde süregeldi, bugüne kadar da bu devam etti. Ben hatırlıyorum çocukluğumdan, rahmetli Sayın Demirel'in, rahmetli Sayın Özal'ın birbirlerine en çok yüklendiği konulardan bir tanesi de TRT'nin yeterince zaman ayırıp ayırmadığı, öbürüne yani iktidar partisine yarım saat, kendisine on dakika, yirmi dakika zaman ayırdığına ilişkin çok acımasız eleştirileri olurdu. Bu bir ilkesel duruştur, iktidar partisine bir miktar daha fazla zaman ayırmak bu TRT'nin baştan beri ortaya koyduğu, sadece AK PARTİ iktidarı döneminde değil baştan beri, kuruluşundan bugüne kadar sürdürdüğü bir yaklaşımdır.

Öbür taraftan, yine şunu ifade etmek istiyorum -sürekli burada gündeme getirildiği için- özellikle Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımız bunu sürekli ve uzun detaylarıyla paylaştıkları için söylüyorum: Masumiyet karinesi... Özellikle İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ekseninde yürütülen soruşturma kapsamında TRT'nin yaptığı haberlerle ilgili çok acımasız eleştiriler gerçekleştirildi. Burada şunu söylemek isterim: Burası çok ince bir çizgi yani TRT bu yayını yaparken masumiyet karinesini elbette en üst düzeyde tutmak zorundadır, tutmalıdır ama bu, şu anlama da gelmemelidir: Ortada bir iddianame var, ortada başlatılmış bir süreç var; bu süreçten kulaklarını tıkayarak TRT'nin hiçbir şekilde bilgi sahibi olmadığı yani sağıra ve köre yatarak âdeta bunu geçiştirme şansı da yoktur.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - İddianame varsa...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - İddianame yok ki.

OSMAN ZABUN (Isparta) - TRT'yi bu şekilde yayın yapmakla itham edenler...

Ya, arkadaşlar, Türkiye'de hukuki süreçlerin nasıl çalıştığını, nasıl işlediğini bir hukukçu olarak... Yani benden iyi ancak hukukçular bilir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sizde var mı iddianame?

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ben "İddianame var." demedim "Ortaya atılan bir iddia var." dedim, "İddianame var." demedim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "İddianame var." dediniz.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Devlet Hava Meydanları niye yok TRT'de?

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi, burada bu iddiaya kör ve sağıra yatması mümkün değil ama bu eleştiriyi getirenlerin şunu da söylemeleri gerekir peşi sıra, hemen arkasından: Bunun bir kumpas davası, bir kumpas soruşturması olduğuna, bunun bir siyasi operasyon olduğuna hemen peşin peşin karar vermek yerine buradaki yargılama sürecinin sonucunu da saygıyla beklediklerini ifade etmeleri gerekir, hukuk devletinin gereği budur.

Ben aynı şekilde TRT'nin de masumiyet karinesini -eğer çığnediyse- mutlaka çığnememesi gerektiğinin altını çizerek ifade ediyorum ama öbür taraftan burada Sayın İmamoğlu'na yöneltilen suçlamalar veya TRT'nin bunu yayınlarında konu etmesi İmamoğlu'na dönük değil, Cumhuriyet Halk Partili İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olduğundan dolayı değil, ortada bir iddia ve bir sürecin başlamış olmasından kaynaklanmaktadır.

Bir de son olarak şunu ifade etmek isterim: Yargıçlar, hâkimler, savcılar, özellikle yargıçlar... Savcı zaten tarafsız değildir yani delilleri mahkemeye sunan ve oradan -mahkemeden- bir karar isteyen, devletin tarafında yer alan bir aktördür yargılamada.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Lehte ve aleyhte.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Lehte ve aleyhte...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Lehte delil sunmuyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, dinleyelim.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Bakın, lehte de aleyhte de yani bir sonuç talep eden devletin avukatıdır âdeta yani böyle bir tarafı var ama yargıç devletin de ötesinde, şahısların ve bireysellerin de ötesinde tam anlamıyla tarafsız ve sokağın söylediklerine bakarak karar veren değil, tam tersine, meri hukuka göre ve önündeki delillere göre, vicdani kanaatıyla hüküm veren bir aktördür. Neticede, bunun da bir mekanizması vardır, denetim mekanizması vardır. Dolayısıyla bu aşama aşamadır, burada biz zaman zaman yargı kararlarını beğeniriz ya da beğenmeyiz ama yargı kararları herkes için bağlayıcıdır, bekleyip görmek gerekir. Yani adaleti, mahkemeleri bu kadar acımasızca eleştirip adaleti yok etmeye çalışmak doğru bir yaklaşım değildir diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Zabun.

Sayın Genç, buyurun.

Sürenizin beş dakika olduğunu hatırlatmak istiyorum.

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kamu yayıncılığı sadece program üretmek, haber sunmak değil kamu yayıncılığı halk adına konuşmak, her kesime eşit mesafede durmak, şeffaf, hesap verebilir ve tarafsız bir kamu hizmeti üretmektir. Ancak Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun yani TRT'nin bugün geldiği noktada bu ilkelerin hiçbiri ne yazık ki kalmamıştır. TRT'nin mali ve idari yapısı üzerine 2020, 2021, 2022 ve 2023 Sayıştay Raporlarını dikkatle incelediğimizde yıllardır tekrar eden ciddi yapısal sorunlar ve kronik bir denetimsizlikle ne yazık ki karşı karşıyayız. Şimdi, izninizle, bu rapordan çıkan 6 temel bulguyu sizlerle paylaşmak istiyorum. Sayıştayın dört yıl üst üste tespit ettiği önemli bir usulsüzlük şudur: TRT'de program üretim maliyetleri ne yazık ki gerçeği yansıtmıyor. Personel maaşları, bina giderleri, elektrik, doğal gaz, amortisman gibi sabit giderler program maliyetlerine ne yazık ki dâhil edilmiyor. Bu şekilde TRT bugün istediği programın maliyetini istediği şekilde gösterebilir yani kaynaklar bir yere aktarılmış gibi gösterilip gerçekte başka yerlerde kullanılabilir. Bu, Sayıştayın ifadesiyle yayınların etkinliğini ölçmeyi imkânsız kılan, hesap verilebilirliği ortadan kaldıran bir uygulamadır. TRT'nin muhasebe sistemi şeffaf değil siyaseten kurgulanmış bir örtüleme aracıdır. 2023 yılında yalnızca tanıtım ve konuk ağırlama giderleri 370 milyon TL, bu tutarın içinde yurt dışı ağırlama

organizasyonlarından lüks otel konaklamalarına kadar her şey var. Buna ek olarak, araç kiralama 78,6 milyon TL, personel konaklama 67,5 milyon TL, dekor, kostüm, makyaj 12,1 milyon TL, stüdyo ve mekân kiralama 16,5 milyon TL. Bu harcamalar kamu yayıncılığıyla değil gösteri ve reklam ajanslarının bilançosuyla yarışır düzeydedir ne yazık ki. Yayın kalitesi artıyor mu? Hayır. İzleyici memnuniyeti artıyor mu? Hayır. Ama lüks, konfor, protokol, şatafat artıyor, TRT halkın vergisini haberle değil, makyajla, kıyafetle, ne yazık ki araç filosuyla eritiyor. Sayıştay 2020'den bu yana her yıl aynı uyarıyı yapıyor, TRT 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamı dışında kalmakta ısrar ediyor. Kurumda iç kontrol birimi yok, mali risk analizleri yapılmıyor, kaynak kullanımında iç denetim izleri bulunmuyor. Bu ne demek? Devasa kamu kaynağı herhangi bir güvence olmadan, hiçbir kontrol zinciri olmadan yönetim takdiriyle harcanıyor. Türkiye'de kamuda hiçbir kurum TRT kadar denetimsiz değildir. Bu da israfı ve suistimali beraberinde getiriyor. On beş yıldır dijital karasal yayına geçilemedi. Sayıştay raporlarında her yıl tekrar eden bir diğer bulgu da budur. TRT dijital karasal yayına geçemediği gibi, bu alanda yaptığı yatırımları da etkin kullanamıyor. Bu durum hem teknik kapasite kaybına hem de yatırımların atılmasına neden oluyor. TRT teknolojik dönüşümde kamu yayıncılığının öncüsü olmak zorundayken bugün Türkiye'nin geri kalmış medya yapılarından biri hâline gelmiştir. 2022 Sayıştay Raporu'na göre, TRT'nin indirim konusu yapamadığı KDV yükü yıllar içinde devasa boyutlara ulaşmış durumda. Bu, kurumun mali yapısında vergi planlamasının yapılmadığını, devletin bile TRT'ye karşı alacaklı duruma geçtiğini gösteriyor. Sayıştay bu durumu "Kurumun mali yönetiminde zafiyet." olarak tanımlıyor yani TRT hem vatandaşın parasını alıyor hem de devlete olan yükümlülüklerini yerine getiremiyor. 2023 yılında TRT Yönetim Kurulu üyelerine ödenen huzur hakkı toplamı 2 milyon 536 bin TL, bu, 2021'e göre yüzde 161 artış anlamına geliyor. Bu kurulda kimler var? Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'ndan gelen bürokratlar, AKP yöneticileri, iktidar gazetecileriyle ilişkili isimler; hepsi çift maaşlı. Bu yapı sadece TRT'yi değil kamunun tüm liyakat mekanizmasını da sıkıntıya sokan önemli bir örnektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kamu yayıncılığı demek şeffaflık, hesap verebilirlik ve tarafsızlık demektir. TRT bugün bu üç temel ilkenin de dışına çıkmıştır ne yazık ki. Mesele yalnızca maliyet değil mesele bir rejim meselesidir. TRT'nin bugünkü hâli halkın vergisiyle yürütülen bir sansür ve yandaşlık rejiminin medya ayağıdır. TRT'nin geldiği nokta sadece bir yayın politikası sorunu değil bir sistem krizidir. Yayın yapmayan içerik kalemleri, gerçek maliyetleri gizleyen muhasebe sistemleri, kontrolsüz harcama zincirleri ve siyasi kadrolaşmayla TRT artık kamu hizmeti değil siyasi hizmet üretmektedir. TRT bir an önce şeffaf ve denetlenebilir hâle gelmelidir.

Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Genç.

Sayın Yavuzylmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; önce TRT'nin Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu üyelerinin nasıl atandığını, bunun son yıllarda nasıl değiştirildiğine bir birlikte göz atalım.

TRT, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na bağlı 31 Ağustos 2024 tarihine kadar TRT'deki atamalar 10 Temmuz 2018 tarihindeki Cumhurbaşkanlığı kararnamesine göre yapılıyordu. Bu kararnameye göre 2 sayılı cetvelde yer alan kadro, pozisyon ve görevlere Cumhurbaşkanı onayıyla atama yapılıyordu. Peki, bu ne demek? Bu şu demek: İlgili TRT'nin bağlı olduğu kurum nereye bağlıysa oradaki üst düzey yetkili Cumhurbaşkanına alternatifleri sunuyor, teklif ediyor, Cumhurbaşkanı da aralarından seçip onay veriyor, Resmî Gazete'de de yayınlanarak bu göreve geliniyordu. Şimdi bu yapılan değişiklikle birlikte daha önce Cumhurbaşkanı onayıyla atama yapılırken 31 Ağustos 2024 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle birlikte artık Cumhurbaşkanı kararıyla bu atama yapılıyor yani doğrudan, bizzat Cumhurbaşkanı. Kimi? TRT Genel Müdürünü. Kimi? TRT Yönetim Kurulu Başkanını. Kimi? Yeni bunlara ilave olan 2 sayılı cetveldekiler kim? TRT'nin Yönetim Kurulu üyelerini.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, Cumhurbaşkanı sadece Cumhurbaşkanı olmayınca, aynı zamanda bir siyasi partinin de Genel Başkanı olunca tabii ki Sayın Tayyip Erdoğan ne kadar tarafsızsa burada TRT Genel Müdürü de o kadar tarafsız olacak. Yani burada zaten AK PARTİ'li milletvekili arkadaşların, Milliyetçi Hareket Partisindeki milletvekili arkadaşların bırakın iddia etmesini, ben iddia ediyorum, TRT Genel Müdürünün kendisi dahi tarafsız olduğunu iddia edemez çünkü bu bir vakıa, hepimizin kucağındaki bir konu. Cumhurbaşkanı çıkıp tarafsızlık yemini ediyor -yeminin içeriğini siz biliyorsunuz- ama AK PARTİ Genel Başkanı olduğu için de tarafsız olması pratikte ve gerçek dünyada mümkün değil, böyle bir illüzyonu hepimiz yaşıyoruz. Sonra da çocuklarımıza, torunlarımıza, yeni yetişecek nesillere "Dürüst olun, ağzınızdan çıkan sözün arkasında durun." gibi öğretileri anlatıyoruz. Çocuklar biraz büyüdükleri zaman, gerçekten karşılaştıkları gerçek dünyayı kavramaya başladıklarında büyük bir hayal kırıklığı yaşıyorlar.

Şimdi bu masumiyet karinesi konusuna gelelim. Şimdi, bu masumiyet karinesi konusunda şöyle anlaşılmadığımız bir kısım var: Şimdi, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının tutuklanması bir konudur. Evet, TRT de -her diğer kanalda olduğu gibi- bunu bir haber olarak verebilir ama bunu 1.500 kere döndürürse burada başka bir niyet ortaya çıkar. Eğer bu konuyla ilgili olarak TRT kanalındaki programlarda sürekli yorum yaptırarak, aleyhe yorum yaptırarak konuyu sakız gibi çiğnetirse o zaman Sayın Ekrem İmamoğlu'nun avukatlarının da cevap hakkına yer vermek durumunda ama cevap hakkına yer vermiyorsun, bir görüntü var, görüntünün içeriği ve ne olduğu tam olarak belli değil ve hukuki bir delil niteliği kazanmamış, ona rağmen görüntüyü alıyorsun, çeviriyorsun, çeviriyorsunuz, çeviriyorsun... Ya, kimse kusura bakmasın o zaman ben de sadece bir siyasi partinin temsilcisi olarak değil, bir vatandaş olarak merak ediyorum. Yani bir görüntüyü bu kadar çevire, çevire, çevire sadece iddia niteliğinde olan, resmî delil niteliği kazanmamış, ne idiği belirsiz bir görüntü bu kadar çeviriliyorsa... O zaman TRT'ye bakıyorum, 17-25 Aralıkta görüntüleri aynı şekilde niye çevirip çevirmediğini sormak zorunda kalıyorum. TRT'nin bizim açımızdan sıkıntılı kısmı bir siyasi partinin propaganda aracına dönüşmesi. Biz Cumhuriyet Halk Partisini öne çıkarırsın demiyoruz ama eğer AK PARTİ Genel Başkanının söylemlerine yani AK PARTİ Genel Başkanı olarak yaptığı konuşmalara saatlerce, günlerce yer verirken diğer taraftan Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına değil saat, dakika yani saniye ölçeğinde bile yer vermemesi ama aynı zamanda 85 milyonun vergileriyle finanse edilmesi ve bu doğrultuda uygulamalar yapılması yani inanın kabul edilebilir değil.

Şimdi, bazı eleştirilerimiz, Sayın Genel Müdür, Yönetim Kurulu üyeleri tarafından ölçüsüz bulunabilir. Bakın, bunu ben anlıyorum, anlıyorum ama bu kadar yaptığımız eleştirileri de çok da kişisel bir çizgiye çekmememiz gerektiğini size hatırlatmak istiyorum. Sebebi de şu...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yani "Hem eleştiri yapalım hem de kişiselleştirmeyin." mi demek istiyorsunuz Sayın Yavuzylmaz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Değerli Başkanım, müsaade ederseniz... Biz böyle bir televizyon programında, sizinle birlikte çıktığımız bir programda değiliz. Ben ne olduğunu açıklamaya çalışıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, bunu hatırlatacağım size Sayın Yavuzylmaz. Tabii, şu anda siz çekimdesiniz, programdasınız herhâlde. Kusura bakmayın yani.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani şöyle: Siz konuşmaya bu şekilde müdahale ederek yön veremezsiniz, canınız istediğinde bu olmaz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ben yön vermek istemiyorum.

Devam edin Sayın Yavuzylmaz, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Yayını bozma.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ne ilgisi var Allah aşkına!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin Sayın Yavuzylmaz, devam edin lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bak, bir taraftan da beni dinliyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bakın, ben şimdi buradaki durumu tarif etmek için bunu söylüyorum. Sebebi şu: Eğer Sayın Genel Müdür bir özel televizyon kanalının sahibi olsaydı veya orada bir yetkili olsaydı tabii ki biz yine eleştiriler getirirdik ama eleştirilerin ölçüsü mutlaka denetimimizin belirli bir sınırı olurdu yani kendisine ait, özel televizyon kanalına ait yaptığı yatırımı geri almak isteyebilir, yayın politikasını Türkiye'de belirli bir kitleye odaklayabilir diye düşünürdük ancak TRT böyle bir kanal değil, TRT bir kamu kanalı ve harcadığınız para size ait değil, konu bu. O nedenle de biz de burada paranın doğru harcanıp harcanmadığı, dengeli harcanıp harcanmadığı tüm toplum kesimlerine yönelik olarak harcanıp harcanmadığını sormak durumundayız. Tabii ki diğer pek çok iktidar partisi mensubu arkadaşların duruma feveran edecek hâlleri yok, tabii ki onların sesi çok da yükselmeyecek çünkü onlar seçim süreçleri dâhil TRT'nin yayın politikasından memnun. Ya, ben memnun değilim, bunu ifade etmeyecek miyim? Edeceğim. Sorgulamayacak mıyım? Sorgulayacağım. Rakamları konuşmayacak mıyım? Konuşacağım. Yani, bakın şimdi, TRT'nin reklam gelirleri... Sayın Genel Müdür konuşmasında ifade etti, büyük büyük rakamlarla yüzde oranları verdi ve dedi ki: "Gelirleri şu kadar artırdık." Şimdi, ben şunu konuşmayacak mıyım: 2022 yılına geçilirken TRT'nin reklam gelirleri Türk lirası üzerinden yüzde 99 artmış, Sayın Genel Müdür de bunu söylüyor; söylüyor ve alkış bekliyor, tebrik bekliyor ama dolar üzerinden baktığım zaman sadece yüzde 5,7 artmış. Enflasyonun olduğu bir ülkede olduğumuz için gerçek anlamdaki reklam geliriniz aslında yüzde 99 değil, yüzde 5,7. Şimdi bunu konuşmayacak mıyız? Arkadaşlar, bu paralar, bu oluşan veriler, bunun neticesi vatandaşımızı doğrudan etkileyen bir durumda ve reklam gelirleriniz 2020'den 2023 yılına kadar -açıklanan veriler bunlar olduğu için söylüyorum- şu ana kadar çalışan yaklaşık 9 bin TRT personelinin maaşının ancak 23.820 lirasını karşılıyor. Hesap bu, bu kadarını karşılıyor. Tabii ki maaşlarda bir ödenme problemi yaşanıyor anlamında bunu söylemiyorum.

Diğer bir konu, araç kiralama giderleri. Değerli arkadaşlar, benim şu Mecliste ve devlet bürokrasisinde anlamakta zorluk çektiğim bir konu var, o konuda şu: Bizler milletvekilleri olarak makam aracı kullanmıyoruz, makam aracımız yok; var mı olan aramızda, değil mi? Sade milletvekillerinin makam aracı yok. Bizim milletvekili olarak Türkiye'nin 81 iline hızla ulaşmamız gerek kara yoluyla gerek farklı yollardan ulaşarak vatandaşımıza dokunmamız gerekiyor; olaylar oluyor, ulaşıyoruz. Biz milletvekilleri olarak makam araçsız yapabiliyoruz da bu iş makam araçsız olabiliyor da siz niye yapamıyorsunuz? Bunu ben anlamıyorum. Devlette 125 bin makam aracı var, milletvekilleri en zor şartlarda çalışan yani nerede bir felaket mi oldu, oraya gitmesi gereken; bir eylem mi var, oraya gitmesi gereken veya görevini icra etmek için memleketine gidip gelmesi gereken ve bunu en hızlı şekilde yapması gereken milletvekilleri makam araçsız yapabiliyorken Genel Müdür, Yönetim Kurulu üyeleri veya kurumdaki bu makam araçları nedir? Şimdi bakalım TRT'nin araç kiralama giderlerine. TRT'nin araç kiralama gideri 2022 yılından 2023 yılına geçilirken 3,7 kat artmış. Dolardaki artış oranı aynı sürenin içinde 1,4 kat yani sizin bu araç kiralama giderlerinizin artması enflasyonla doğrudan açıklanabilecek bir durum değil. Bakıyorum şimdi, ben size soruyorum ve diyorum ki: Bu araç kiralama giderlerinizin neden arttı? Şimdi, yanıtları da size seçenek olarak vereyim.

a) Kiralık araç sayınız arttı.

b) Enflasyon nedeniyle araç kiralama giderleri arttı.

c) Hepsisi.

Bunun yanıtını istiyorum, aynı zamanda 2024 yılında da ne kadar araç kiralama gideriniz var? Araçlarınızın markaları neler?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, toparlayın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Toparlıyorum.

Ne kadar yakıt harcaması yaptınız? 2020'den 2025'e kadar yıl yıl bunları sizden istiyorum.

Diğer taraftan, bu TRT'nin reklam giderlerini de 2024 yılının da verilerini sizden istiyorum.

Şimdi, bir konu: Halkın kendi dinamikleriyle başlattığı bir boykot vardı, kendisinin başlattığı. Bunu araştırırsınız, incellersiniz, bakarsınız, bunun siyasi bir parti tarafından başlatılmadığını görürsünüz. Yani boykot çağrısının yapıldığı ve uygulandığı gün olarak söylüyorum. Bu Aybuke Pusat'ı yaptığı açıklama dolayısıyla kusurlu görerek diziden ayırmanıza sebep olan boykot çağrısıyla ilgili olarak söylüyorum. Şimdi, Aybuke Pusat, Teşkilat dizisinden ayrıldı yani ayırdınız. Ben de dedim ki - diziden ayırınca- "Acaba ne yapacaklar karakteri?" Yahu dedim ki: "Ya öldürürler ya vatan haini ilan ederler; bu ikisinden biri olur." Bakın, yayında göstereyim, "Neslihan Tuna" karakterini canlandırıyor, bakın mezarı, öldürdünüz. (Gülüşmeler) Şimdi, tabii, şöyle diyelim: Dizi içerikleri vesaireler tabii ki senaristler tarafından falan oluşturuluyor ama Türkiye'deki genel siyasi iklim

doğrudan etki ediyor. Bakınız, bu gibi, toplumun, kamuoyunun tartıştığı konuların da her noktasında siyasi bir mesaj üretiliyor ve mesaj veriliyor.

Diğer taraftan şunu paylaşmak istiyorum: Özel kanallardan da şikâyetçi olduğumuz ana yayın politikasında bir bölüm var, ratinglere etki ettiğini düşündükleri için bunu devam ettiriyorlar. Bu, silah, vurmalar, öldürmeler, kafa kesmeler vesaire; küçük bir çocuğun elini bir sobanın veya şöminenin içine, işte, bir demiri sokup bir yakın akrabasına bastırarak suretiyle onu bir şiddete zorlamalar gibi, böyle, buna benzer, maalesef özel kanallar dâhil bir şiddet sarmalının içindeyiz. TRT'de böyle silah, birini öldürme, vurma ve bunu genel bir dizinin ana konusunun tam göbeğine oturtmak gibi maalesef yetişecek nesillere de yanlış örnek olacak türden yayınlara engel olmanızı istiyoruz. Bakın, bu konuda tarafsız olun demiyorum, çocukların tarafında olun, bebeklerin tarafında olun, yeni yetişen nesillerin tarafında olun; rating kaygısının kurbanı olmayın, çocuklarımızı da kurbanı etmeyin. Bunun altını çiziyim.

Son olarak söylüyorum, konuşmamı da burada tamamlıyorum. Aybüke Pusat TRT'de "Teşkilat" dizisindeydi, ayırdınız; Furkan Andıç TRT Tabii platformunda "Muhabir" dizisindeydi, ayırdınız; Boran Kuzum TRT Tabii platformundaydı, ayırdınız. Şimdi siz böyle yaptığınız için artık TRT'de oynayan, görev alan personel dâhil olmak üzere, biz oturup da AK PARTİ'nin siyasi tavrına yakın açıklamalar yapıyorlar, ona göre tutum alıyorlar, almıyorlar diye dikkatle bakalım mı bakmayalım mı? Eğer bakacaksak bu işe Sayın Genel Müdürden mi başlamamız lazım, Yönetim Kurulu üyelerinden mi; nereden başlamamız lazım? Bakın, siz bu şekilde, bir halkın kendi bağrından doğmuş olan bu gibi hareketlere, tavırlara, gelişebilecek durumlarla ilgili sanatçıların anayasal hakları çerçevesindeki yaklaşımlarına bu kadar sert, sansürcü ve onları kovacak şekilde bir yaklaşım sergilemeyin. Biz de bu şekilde bunun peşine düşmek durumunda kalıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben TRT'nin, TRT yöneticilerinin, dediğim gibi, çalışmalarında başarılar diliyorum. Çalışmalarını tüm kamunun ihtiyaçlarına dönük olarak vermeleri konusunda bir kez daha onlara bir çağrıda bulunuyorum: Yani zannetmeyin ki biz sizin düşmanınız, sizi eleştiriyoruz ediyoruz; bu eleştirilerin kök nedenleri var, bu nedenler ortada olduğu için bunu yapıyoruz. Zannetmeyin ki sizi övenler de sizi çok seviyor, bunu her yaptığınızı çok beğeniyor da övüyor da değiller. Bunun da altını çizmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Karakaya

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Valla bu saate kadar biraz yorulduk, ben çok fazla uzatma taraftarı değilim. Bir ara söz hakkımdan vaz vazgeçmiştim de ama tekrar en azından bir iki şeyi gündeme getireyim istedim.

Öncelikle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili için Allah'tan rahmet diliyorum. Terörsüz Türkiye girişiminde kısa sürede önemli katkıları olan, en sonunda Türk Bayrağı'na sarılı tabutuyla da önemli bir mesaj veren bir şahsiyetti. Allah rahmet eylesin.

Yine bu süreçte, terörsüz Türkiye sürecinin hakikaten çok iyi bir şekilde gittiği bir sırada, bir partimizin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2'nci büyük partisinin Genel Başkanına yapılan saldırı -bilemiyoruz, önümüzdeki günlerde daha netleşecek, provokatif bir saldırı olma ihtimali de yüksek- Türkiye'nin birliğine, dirliğine yapılmış bir saldırdır; şiddetle kınıyoruz, kınadık, kınamaya da devam edeceğiz.

TRT ne zaman gündeme gelse mutlaka siyasi açıdan, siyasilerin haberleri konusunda hep eleştiri konusu olur; bugün de burada bunun defalarca tekrar edildiğini gördük. Bunu bir kenara bırakacak olursak, siyasilerin haber konusu yapılması ya da siyasi partilerin haber konusu yapılmasını, diğer alanlarla ilgili ben TRT Genel Müdürüne, Yönetim Kurulu Başkanına, yöneticilerine, katkı veren, çalışan herkese teşekkür etmek istiyorum. Özellikle TRT'nin o kamusal yayıncılığının diğer alanı konusunda dikkat ederseniz bu kadar süreçte öyle önemli, kayda değer eleştiriler de söz konusu olmadı ama siyaset tarafı her zaman eleştiri konusu olmuştur. Bunun da kendine göre savunmaları sürekli verilmeğe çalışılır. Yani Hükümet tarafı, iktidar, bakanlar, bakanlıklarla ilgili konular, haberler vesaireler gündeme geldiğinde, doğal olarak Hükümetle ya da iktidardaki partiyle ya da geçmişte koalisyon partileriyle ilgili haberlerin daha çok gündeme geldiği, bunların esasında da parti olarak değil, yine kamuoyunu bilgilendirme ve yapılan hizmetler veya kamuya ilişkin bilgi ve haberleri sunma şeklinde olduğu da hep ifade edilir. Bu tartışma -biraz önce sayın vekilimiz de ifade ettiler- dün de vardı, bugün de var, yarın da olacak. Bu konuda tabii ki gerekli hassasiyet ve dikkatin de gösterilmesi gerektiğini de ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, kamu yayıncılığı tabii, dünyanın her yerinde var, aşağı yukarı birçok ülkede öyle ya da böyle kendine has birtakım modellerle bu kamu yayıncılığı götürülüyor ve burada daha çok yine tartışma konu ve alanlarından bir tanesi de kamu yayıncılığının finansmanı konusu. Aslında, bana göre Türkiye'de belki de -konuyu dağıtmayayım ama- tartışılması gereken en önemli hususlardan bir tanesi siyasetin finansmanı konusu yani asıl, Türkiye'de şeffaf olmayan alan burasıdır. Belki biz o konuda bir şeffaflık sağlarsak ne kimse para kulelerini yapabilir ne de bunlar üzerinde tartışma ve konuşmalar olabilir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - 17-25 Aralıkla ilgili mi söylüyorsunuz?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bir saniye... Yani söylediniz bunların hepsini, ben bir gönderme falan da yapmıyorum, sadece bir yere dikkat çektim parantez içerisinde.

Ama şunu söyleyeyim: Tabii ki kamu yayıncılığının finansmanında eğer oradan bir şey bekliyorsak, ki tüm eleştirilerimizin ana kaynağı finansman tarafı yani kamu finanse ediyorsa bunu, o hâlde kamu yayıncılığının temel ilkelerine uygun hareket etmek zorundasınız, zorundayız söylemini de buna dayanarak söylüyoruz. Bu, doğrudur yani zaten kamu tarafından finanse edilmezse bu tür ilkelere uymayı isteme hakkımız da talebimiz de olması söz konusu değil. Ama ben şunu ifade edeyim: Türkiye'de biraz önce bir dijital mecrayla ilgili abonelik ücretleri eleştirildi, başka konular eleştirildi. Kamu yayıncılığının finansmanı noktasında, özellikle finansı sağlayanların o hizmetlerden doğrudan istifade ediyor olması doğru bir finansman modelidir. Türkiye'de de bu model doğru bir şekilde işlemektedir yani genele dağıtma, genele yayma, bütçeden bir katkı verme yerine

hizmetlerle bağlantılı bir finansman modelinin olması uygundur. Tabii, öneriz, eleştiririz ama işin teknik boyutuyla baktığımızda bunun doğru olduğunu da ben ifade etmek istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, özellikle Sayıştayımızın da eleştirilerine konu olan maliyet muhasebesi sistemi konusu. Aslında ben bu anlatılanlardan da baktığımda biraz yüzeysel olarak alındığını... Ya, bir maliyet muhasebesi sistemi dediğimizde maliyetlerin hesaplanması, maliyetlerin kaydı ama bunun yanında özellikle TRT açısından en önemli görünen husus da maliyet yönetimi, 3 alt sistemden oluşan bir yapı. Ayrıca doğru bir tespit yapılmış kurumsal kaynak yönetim sistemiyle ilgili. Tabii, bu çalışma biraz sektöre uğramış, nedenini bilemiyorum ama daha sonra yine başka bir firma üzerinden devam ettiriliyor. Bunun bir an önce tamamlanması gerekiyor ki bizim buradan beklediğimiz fayda, bunun için yapacağımız fayda, tüketiminden yani kaynak maliyetinden daha yüksek olacak. Bu konunun sadece bir yazılım yaklaşımıyla değil, özellikle yazılımın oluşmasında maliyet sistemlerinin bir bütün olarak ele alınması gerektiğine inanıyorum. Yani buradaki finansal raporlamalara baktığımızda, biraz önce konunun uzmanı mali müşavir, yeminli mali müşavirlik görevleri yapan, yapmış olan arkadaşlarımızın birçok eleştirilerine katılıyorum ama şöyle bir ilave ya da düzeltmeyi de yapmak istiyorum: Burada muhasebe sisteminizle ilgili, mali işlerle ilgili ben önemli eksiklikler olduğunu, biraz mali sistemin -öteden beri de iyi kötü biliyorum- çalakalem gittiğini de biliyorum. Yani bu çalakalem gitmesi yanlış anlaşılmasın, bazen bu tür eleştirileri arkadaşlar farklı anlıyorlar; bu, kaynakların kötüye kullanıldığı vesaire anlamında değil, bunun tamamen teknik olarak finansal raporlamalarla alakalı olduğunu ifade etmek istiyorum. Bakın, konu olarak "dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler" çok eleştiriliyor ama yani TRT gibi bir kurumda ya da herhangi bir kurumda dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler sadece dışarıya yaptırılan filmlerden ibaret değildir yani burada elektriğinden, suyundan, alınan danışmanlıklardan, avukatlık hizmetlerinden yani aklınıza gelebilecek her türlü dışarıdan sağladığınız fayda ve hizmetler de bu şeyin içindedir. Elbette "outsourcing" olarak ifade ettiğimiz ve kapasite maliyeti oluşturmayla mukayese ettiğimizde çok daha avantajlı olan bu işlemlerin, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetlerin "outsource" olayının çok daha avantajlı olduğu da genel olarak ifade edebileceğim bir husustur. Tabii ki bunların hepsi bir çalışma. Dolayısıyla, özellikle muhasebe ve raporlama sisteminizle ilgili bir değerlendirme de yapılırsa yapılan filmlerin... Benim şimdi şurada gördüğümde, sadece göz ucuyla baktığımda ortaya çıkan sonuç şu: Bunlar aktifleştirilmiyor yani bilançolarda bu filmler yok. Herhâlde ortaya çıktığı dönemde gelir hasılatıyla ya da o dönemin hasılatıyla "match" ediliyor, karşılaştırılıyor, sonuçlar o şekilde alınıyor çünkü "maddi olmayan duran varlık" kaleminde önemli bir şeyi yok ki meslekten olan arkadaşlar da bu noktada beni teyit edecektir. Yani birçok eleştirilerin -birçok kurumda da bunu söylüyorum- sadece raporlama şeklinden veya oralardaki noksanlıklardan kaynaklandığını da ifade etmek istiyorum. Bu yönüyle biraz daha bu konulara eğilecek... Sayın Genel Müdürüm, bu konulara gerekiyorsa bütçenizi de açın, paranızı da verin çünkü buralara yapılacak harcamalar sonuç itibarıyla çok daha faydalı yani ikinci bir fayda olarak mutlaka kuruma dönecektir diyorum.

Ben TRT'nin özellikle son yıllardaki yayıncılığı konusunda gerek gelecek nesillerimiz açısından gerek ülkemizin, devletimizin, milletimizin bekası açısından gösterdiği tarafsızlığa teşekkür ediyorum. TRT tarafsız olamaz, TRT Türkiye Cumhuriyeti devletinin tarafındadır. Dışardaki algılar da son derece dışardaki... TRT, Türkiye Cumhuriyeti'ni bize kurarak emanet eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesinin taraftarıdır, taraftarıdır. Lütfen taraf olmaya devam edin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Sayın Genel Müdürümüze söz vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi "web" sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içerisinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun, söz sizde.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Elbette tüm bu toplantıda cevaplayamadığımız soruları yazılı şekilde tüm Komisyon üyelerimize, sayın milletvekillerimize ulaştıracağız.

Yaklaşık beş saat oldu, sadece bir kere müdahalede bulundum, onda da yanlış anlaşıldım, onu tekrar düzeltmek isterim. Kendisiyle, Mahir Polat Vekilimizle Alt Komisyonunda çalıştık. Dolayısıyla ona karşı bir... Benim yaklaşımımla Alt Komisyonunda da görmüştür, ben de onun yaklaşımını biliyorum. Dolayısıyla bir yanlış anlaşılmaya mahal vermek istemem.

Birçok kâğıt ve not var önümde, ne taraftan başlayacağımı da bilmiyorum ama en azından tek cümlelik cevaplarla başlayayım diye gayret edeyim.

Ali Gökçek Vekilimiz ÖHT'den kadro karşılığı sözleşmeli personele, kadro karşılığı sözleşmeli personelden ÖHT'ye geçiş meselelerinden bahsetti. Genel Müdür olarak ben ve Yönetim Kurulumuz Temmuz 2021'de göreve başladık, resmî olarak 15 Temmuz 2021'de göreve başladık. 15 Temmuz 2021'den itibaren asla böyle bir geçiş söz konusu olmadı, bunun da doğru olmadığını düşünenlerdenim. Dolayısıyla bunu tek cümleyle ifade etmek isterim.

Bazı yöneticilerimizin ismi zikredildi ve Genel Müdür, bir Genel Müdür Yardımcımızla ilişkilendirildi. Hatta "Bu istihdamı siz mi, genel müdür yardımcılarını mı gerçekleştiriyor?" diye soruldu. Bu yöneticilerimiz ile genel müdür yardımcılarımız arasında, genel müdür yardımcımız ile yöneticilerimiz arasında hiçbir akrabalık bağı yoktur. Dolayısıyla bunu özellikle vurgulamak isterim.

Bir şirket ismi zikredildi ve bir Genel Müdür Yardımcısının ismi zikredildi. Tabii, ortaya böyle bir soru işaretini atmak burayı netleştirmeyi mutlaka gerektiriyor. O şirket TRT'nin çalıştığı onlarca şirketten biridir. Hiçbir genel müdür yardımcımızın ve hiçbir yöneticimizin hiçbir şirketle bağlantısı yoktur. Yönetim Kurulu üyelerimiz de dâhil olmak üzere hiçbir Yönetim Kurulu üyemizin hiçbir şirketle bu yoktur. Bu bizim özellikle üzerinde hassasiyetle durduğumuz bir meseledir. Bu bizim üzerinde kalın belli olduğumuz, belimizin oynamadığı bir meseledir. Amiyane ifade ettim ama doğaçlama konuşuyorum, kusura bakmayın. Dolayısıyla bu bizim hassas meselemizdir. Biz beytülmalın ne olduğunu bilen, dolayısıyla da bu hassasiyetle kurumları yönetmeye gayret eden

yöneticileriz. Bunun altını vurgulamak isterim. Dolayısıyla Sayıştay raporları da göstermektedir ki bir vekilimiz de ifade etmişti Sayıştay raporunda teknik meseleler olabilir ama asla zimmət ama asla yolsuzluk ama asla şirket yandaşlığı gibi bir mesele bizim TRT'de bulunduğumuz dönemde geçmez.

Diğer bir meselemiz HAVELSAN ve KKYS maliyet muhasebesi sistemi meselesidir. HAVELSAN'la 2020 yılında bizden önceki yönetimdeki arkadaşlarımız anlaşmışlar, bir sözleşme imzalamışlar ancak araya pandemi girdiğinde anlaşılan miktar pandemi sonrasında geri dönüş gerçekleştirildiğinde geçerliliğini yitirir bir noktaya gelmiş. Bunun üzerine HAVELSAN'daki -o da bir devlet kurumu nihayetinde- yetkili arkadaşlar süresinde yetiştirilemeyeceğini ifade ettiler. Biz de ek süre verdik herhangi bir artış gerçekleştirilmeden. O ek süreyi vermemize rağmen proje gerçekleştirilemeyince bu sefer o maliyetlerle... Çünkü SAP, Sayın Başkanımız bilir, sadece lisans bedelleri bile neredeyse sözleşme yapılan bedele gelmişti, o SAP'nin gerektirdiği programların lisans bedelleri; bu ücretlerle gerçekleştirilemeyeceğini ifade ettiklerinde karşılıklı feshetmek istediler. Biz de oturduk, karşılıklı olarak feshettik ama ürün almadığımız için cezamızı kestik. Verdiğimiz para vardı, cezayla verdiğimiz parayı birbirine denkleştirdik. Dolayısıyla buradan zarar edilmeden, her iki kurumu da zarar ettirmeden çıktık ama maliyet muhasebe sistemi TRT için gerekli olduğundan arayışlarımıza başladık. Şu anda bir firmayla anlaşmış vaziyeteyiz ve 2026 mali yılbaşında bu sistemi gerçekleştirmek yani kurumsal kaynak yönetim sistemini TRT'de yaşama geçirmek istiyoruz.

Bir diğer husus, hemen hızlıca belki tek cümleyle ifade edeyim: "FETÖ ihracı sayısını hiç duymadık." dediler. 479 kişi TRT'den FETÖ bağlamında ihraç edilmiş, 70'i OHAL komisyonu veya mahkeme kararıyla iade edilmiş.

Cinsel saldırı soruşturması... Bir sanatçının yıllık izin deyken, başka bir programındayken gerçekleştirdiği cinsel saldırı bağlamında biz kişiyi hemen açığa aldık. Hakkında soruşturmayı başlattık, kişi şu anda tutuklu; onu da bir açıklığa kavuşturmak isterim.

TRT'yle karaborsa bilet satışı meselesi ilişkilendirilemez, bunu çok net bir şekilde ifade etmem lazım. Yayıncı kuruluş olarak yayınlanan maçlarda bize sınırlı sayıda UEFA'dan bilet gelebilmektedir. Biz bunu ya personelimize ya da partnerlik, iş birliği içerisinde olduğumuz kurumlara devrederiz. Dolayısıyla TRT'nin bir personelinin böyle bir karaborsa bilet satışı içerisinde olabilmesi söz konusu olamaz. "Devlet Hava Meydanları haber yapıldı mı? Orada da yolsuzluk var." denildi. Şöyle göstermiş olayım, "KJ"siyle birlikte "Özel kasasında 26 kilo altın çıktı." ve "Yolsuzluk soruşturmasında tutuklandı." diye.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - TRT Haber...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Gökçek, dinleyelim. Beş saate yakın konuştuk, konuştunuz; beş dakika oldu daha Sayın Genel Müdürümüz konuşmaya başlayalı.

Buyurun.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Biz her türlü yolsuzluk haberini mutlaka kamuoyuna yansıtmaya çalışıyoruz.

Bu arada üç günlük bir gezi için 1,5 milyon lira verilen bir yönetici iddiası dile getirildi, asla böyle bir şey söz konusu değildir. Bu iddianın da elbette ki iktidar sahibi tarafından, müddei tarafından ispatlanması gerekir.

Aynı zamanda şunu da ifade etmem gerekir: İki tane kast ajansından bahsedilerek TRT'de bir tahakküm kurdukları, TRT'yi domine ettikleri ifade edilmiştir. Çok net bir şekilde ifade ediyorum. İki soru vardı: Bir "Bunlar TRT'de yapım yapmakta mıdır?" Bu ajansların asla TRT'de yapımları söz konusu değildir.

Aynı zamanda "Oyuncu var mıdır?" diye soruldu. Şu anda size Teşkilat, Gönül Dağı, Vefa Sultan, Kod Adı Kırılmaç, Mehmed: Fetihler Sultanı, Kudüs Fatih Selahaddin Eyyubi, Bir Zamanlar İstanbul; Talento ve RSD kast ajansları çerçevesinde yüzlerce oyuncu arasında -toplam 7 diziden bahsediyorum "prime time" dizisinden bahsediyorum- sadece 3, 3, 1; 7 oyuncu bu iki ajanstandır, geri kalan hiçbir oyuncu bu ajanslardan değildir. Bu ajanslar aynı zamanda TRT'de bir yapım sahibi değildir, bunu da açıklığa kavuşturmak isterim. O köşe yazısında yazılanlar doğru değildir. O kişi de TRT üzerine yaptığı iddialarını ispatlamak zorundadır, ispatlayamıyorsa da müfteridir.

MAHİR POLAT (İzmir) - Rekabet Kurumunun bu konuda bir soruşturma başlattığını biliyor musunuz?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Evet, biliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Polat, dinleyelim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Sayısal arşiv sistemi Nisan 2025 tarihinde sisteme alınmıştır. Kurumda teker teker birimler bunu artık işlemeye başlamıştır, test etmeye başlamıştır. Gelir ve giderlerde sapma oranını yüzde 3 ve yüzde 4 olarak belirtmiştik. "Bu revize bütçeye göre mi, ilk bütçeye göre mi?" diye sorulmuştu. Hemen cevap istenmişti: Revize bütçeye göre gerçekleştirilen bir meseledir.

Endonezya Cumhurbaşkanının gelişi ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, bu ülkenin kurucu liderinin TRT tarafından sansürlendiği iddiası hem medyada hem bu toplantı salonunda dile getirildi. Şunu açıkça ifade etmem gerekir ki Endonezya Cumhurbaşkanının konuşmasını tek canlı veren kanal TRT Haber'dir, TRT'dir ve takdir edersiniz ki yabancı bir devlet başkanının, cumhurbaşkanının konuşma metni bizim elimizde yoktur. Dolayısıyla, hangi dakika, neyi söyleyeceğini bilebilmemiz mümkün değildir. Biz bir müddet -altı dakika- Endonezya Cumhurbaşkanının konuşmasını verdik, sonra yayından çıktık ama kamuoyu ve sosyal medya aldı "Atatürk'ü TRT sansürlendi." dedi. Şurada size KJ'yle göstermek istiyorum: "Türkiye tarihinin hayranıyım." Subianto "Benim kahramanım Atatürk. Fatih Sultan Mehmet de idolüm." TRT Haber.

Yine dijital platformda aynı şekilde bu sansür iddiasının yalan, kasti bir algı yönetiminin, TRT'ye yönelik algı yönetiminin ve kara propagandanın bir aracı hâline getirildiğini ifade etmem gerekir.

Şu Murat Söylemez meselesi, bu Bayburt'taki muhabir. Aramızda gazeteci kökenli milletvekillerimiz de var, onlar da çok iyi bilirler ki TRT'nin Türkiye'nin her yerinde temsilciliği ve ofisi yoktur; temsilciliği, ofisi olduğu yerde kendi muhabiri vardır, kendi muhabirinden haber alır ve bu tüm basın yayın organları için de böyledir. Ofisinin olmadığı yerde kaşeli muhabirle çalışırlar. Kaşeli muhabir ne demektir? Parça başı iş yapan kişi demektir. Gider, o yerelde, yerelde bir gelişme olduğunda sadece habere bağlanır. Dolayısıyla biz de Bayburt'ta bir kaşeli muhabirle çalışıyorduk. Elbette ki -şimdi ekran görüntüleri gösterdi sayın vekillerimiz- TRT

Haber'e bağlandığında altında bir şey yazmam lazım bu kaşeli muhabirin, dolayısıyla da "TRT muhabiri" diye yazar ancak bu kişi kamuoyuna yaptığımız açıklamada da görüldüğü üzere bizim personelimiz değildir. Biraz önce personel rakamı verildi Ali Gökçek Vekilimiz tarafından 8 bin küsur, o 8 bin küsurun içerisinde değildir, onu anlatmaya çalışıyoruz. Dolayısıyla bizim buna doğrudan bir disiplin cezası, bir soruşturma açmamız mümkün değildir ama biz bu olay yaşandığında anında kişiden haber almayı bıraktık; pabucunu, TRT Haber pabucunu ve montunu kendisinden aldık. Şimdi, valiyi ziyaret etmiş. Bu olaydan önce valiyi ziyaret etmişse, benim Ankara'dan herhangi bir kaşeli muhabirin kimi ziyaret ettiğini takip edebilmem ve bunu engelleyebilmem mümkün değildir ve bu olay yaşandığında da o ziyaret ondan önce olmuştur, önemli olan olayın yaşandığı tarihtir. O tarihten sonra TRT gerekli hamleyi yapmış. Bu arada kınıyoruz, böyle de bir açıklama olmaz, bu haddini aşan bir açıklamadır, onu da Komisyon önünde de ifade etmek isterim.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkür ederim.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Şimdi önemli meselelerden biri bahis reklamı çünkü yine çıktı ve bir görsel gösterildi sayın vekillerimiz tarafından. Biz UEFA'yla yaptığımız sözleşmede Türkiye'deki maçlarda saha kenarındaki reklamlarda alkol, tütün ve illegal bahis reklamı yapılmayacağına yönelik sözleşmeye madde koyduk, TRT'nin yapabileceği mesele budur, bu konuda TRT'nin yapabileceği mesele budur. Kendi sözleşmemize Türkiye'deki maçlarda Türkiye'de gayriahlaki bulunacak, illegal olarak görülecek reklamların verilmemesi noktasında sözleşmeye madde koyduk. Dolayısıyla Türkiye'deki maçlarda bu tarz bir bahis meselesini görmezsiniz, bir reklam görmezsiniz ancak yurt dışında oynanan maçlarda o saha kenarlarının reklam meselesi UEFA tarafından belirlenir, UEFA partnerlerine, içecek ve tütün partnerlerine bu reklamları verir. Dolayısıyla yurt dışında gösterilen maçı yurt dışındaki ev sahibi takımın ülke prodüksiyonu yaptığı için bize doğrudan gönderir, bir tuşa basar ve biz o yayını veririz. Dolayısıyla o yayına bizim müdahil olabilmeniz mümkün değildir, o reklama bizim yurt dışındaki maçlarda müdahil olmamız mümkün değildir. Diğer kanallar niye ceza yiyor? O soruşturmaya ilişkin bir bilgim yok, ben TRT'den mesulüm. Ben sözleşmeye, UEFA sözleşmesine gerekli maddeyi Türkiye için koydurdum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ama onlar buzlama yapıyor özel kanallarda.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Dinleyelim lütfen Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bir metot geliştirmişler, bir buzlama yapıyorlar, sizin de o teknolojiyi uygulayarak belki yapmanız mümkün olabilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Gayet net bir şekilde açıkladı Sayın Genel Müdürümüz.

Devam edin Sayın Genel Müdürüm.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Şimdi, önemli meselelerden biri...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hayır ama sorudan kaçınılmış oldu Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sorudan kaçınılmıyor, net bir şekilde açıkladı.

Buyurun, buyurun devam edin Sayın Genel Müdürüm.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani özel kanallar buna bir çözüm üretiyor, bir buzlama yapıyor, bir şekilde onu engelliyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, dinleyelim lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hayır, böyle teknolojik bir altyapı eksikliği varsa giderilsin, "yasa dışı bahis" deyip maçı izleyen küçük çocuklar, gençler buradan zehirlenmesin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, lütfen...

Sayın Genel Müdürüm devam edin, lütfen...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Önemli meselelerden biri, konuşulan meselelerden biri Tabii ile İsraili firma arasındaki anlaşma meselesidir, bu kullanıcıların veri güvenliğini aktarma meselesidir. Ben alt komisyonda hem Mahir Polat Vekilimize hem Ali Gökçek Vekilimize izahatta bulunmuştum, bu soru yine sorulmuştu alt komisyonda. Bahsi geçen AppsFlyer markası bir uygulamanın kampanyasını yürütmek amacıyla devreye alınan bir pazarlama aracıdır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Neyi kime pazarlıyor?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Bu pazarlama aracıyla yani AppsFlyer firmasıyla 2020 yılında konuşulurken "2022 yılı" diye ifade edildi, hayır, 2020 yılında bir sözleşme imzalanmıştır. Bu sözleşme çerçevesinde önce aslında bunun yerel uygulamalarına, yerli ve millî uygulamalarına odaklanılmış ancak gerçekten ihtiyacı karşılamadığı için eli mecbur yabancı uygulamalara gidilmiş, ihaleye çıkılmış, en uygun teklifi AppsFlyer verdiği için de mesele oraya gitmiştir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kime ne pazarlanıyor Sayın Genel Müdür?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Bir dinle ya! Dinle işte ya! Dinle, cevap veriyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, bilmiyoruz ki...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama açıklayacak.

Sayın Yavuzylmaz, lütfen...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Fakat 7 Ekim 2023 yılında İsrail Gazze'ye yönelik, Filistin'e yönelik saldırıyı, katliamı, soykırımı gerçekleştirdiği an biz TRT olarak tüm çalıştığımız şirketleri gözden geçirerek İsrail kökenli şirketleri eleme yoluna gittik. Gördük ki AppsFlyer İsrail kökenli bir şirket, hemen mail atarak ve gerekçesini de bu şekilde izah ederek yani "Sen soykırım yaptığın için ben bu sözleşmeyi feshediyorum." diyerek...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Gazze katliamının hangi aşamasında bunu yaptınız?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - 7 Ekimden hemen sonra, 2023 yılında gözden geçirmeyi yaptıktan sonra biz maille gerekçesini de soykırım olarak açıkça ifade ederek sözleşmeyi sonlandıracağımızı söyledik, sözleşme tarihi dolduğunda maddeyi otomatik olarak ortadan kaldırdık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ne zaman doldu bu sözleşme?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ya, açık arama, işte yapılmış ne güzel, teşekkür etsene.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, soruyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama lütfen dinle.

Devam edin Sayın Genel Müdürüm, devam edin.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Sayın Deniz Vekilimiz alt komisyonda hangi meselenin konuşulduğunu bilmekle birlikte bu sözleşmenin ne zaman sonlandırıldığını bilememiş. Aslında alt komisyonda da dile getirmiştik, alt komisyondan çok daha önce, 2024'ün sonunda dolayısıyla bu alt komisyon nedeniyle değil onun öncesinde TRT'nin hassasiyeti çerçevesinde, Türkiye'nin dış politikası hassasiyetleri çerçevesinde bu sözleşme sonlandırılmıştır, bu firmayla ilişki kesilmiştir ve şu anda Almanya merkezli -aynı zamanda "Şu anda bu işi kim yapıyor? diye soruldu- Adjust firmasından ilgili hizmet şu anda alınmaktadır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Şu ana kadar vatandaşlarımızın hangi verilerini transfer ettiniz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen Sayın Yavuzyılmaz, karşılıklı konuşmayın.

Sayın Genel Müdürüm, toparlayalım.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Asıl meselelere geliyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Şimdi, bu uygulamalar, "web" sitesi ve uygulamalar için kullanılan bu analitik araçlar tamamıyla anonim ve toplu verileri kuşatır, içerir; asla bir kişinin adı, soyadı, maili, IP adresi gibi bilgiler üçüncü taraflarla paylaşılmaz, saklanmaz, depolanmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Peki, ne paylaşıldı?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Hiçbir şey paylaşılmadı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani burada öyle söylemiyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin Sayın Genel Müdürüm.

MAHİR POLAT (İzmir) - Ben alt komisyonda...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Polat, dinleyelim.

Bakın, arkadaşlar, beş saat boyunca konuştunuz, Sayın Genel Müdürümüz daha on dakika konuştu; niye tahammül edemiyorsunuz? Ama lütfen...

Sayın Genel Müdürüm, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tahammülsüzlük değil, ne aktarıldığını bilmek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Açıklıyor.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Tekrar ifade ediyorum, Tabii'nin lisanssız yayın meselesi... Mahir Polat Vekilimiz "Gerekirse yaparım, sorun yok." dediğimi ifade etti, elbette ki o cümleyi kurdum ama onun öncesinde bir sürü cümle kurdum. Şu anki mevzuata göre TRT'nin Tabii için bir yayın lisansı alma mecburiyeti yok, bu çok net bir şekilde ortaya koyulmalı çünkü Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmelik'te kapsam maddesine baktığınızda bu yönetmelik özel hizmet sağlayıcılarını kapsamaktadır. TRT 1 özel hizmet sağlayıcısı değil kamu kurumudur, devlet televizyonudur. Aynı zamanda, yine yayın yetkisi maddesine baktığımızda, başvuru koşullarına baktığımızda, başvurabilmek için Ticaret Kanunu'na göre kurulmuş anonim şirket veya limited şirket olmak gerekmektedir. TRT ne anonim şirkettir ne de limited şirkettir dolayısıyla şu anki yönetmeliğe göre, şu anki mevzuata göre TRT'nin bir yayın lisansı alma mecburiyeti, bu anlamda bir ödeme mecburiyeti söz konusu değildir. Yine ifade ettiğim gibi, alt komisyonda en baştan beri Tabii sürecini biz RTÜK'le iş birliği hâlinde götürdük, istişareli hâlde götürdük. Bugün TRT'ye RTÜK'ten gelmiş herhangi bir şifahi veya yazılı yayın lisansı alması gerektiğine dair bir bildirim söz konusu değildir, TRT de olmayan şeye adım atmayacaktır.

Tabii'nin ücretli olması meselesine değindiğimizde -önemli meselelerden biri de Tabii'nin ücretli olması meselesiydi- Tabii'nin ücretli olması meselesine baktığımızda şunu çok net bir şekilde ortaya koymamız gerekir: Bir kere, Tabii, her bir dizisi Türkiye'nin farklı yöresinde çekilmesi hasebiyle; Türkiye'nin farklı tarihini, kültürünü ve doğa güzelliğini anlatan dizelere sahiptir. Dolayısıyla, Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlamaktadır. Tabii aynı zamanda, millî kültürümüzü, tarihimizi ihraç etmenin bir enstrümanı, aracı, platformu hâline gelmiştir. Tarihimizi ve kültürümüzü öğretmenin bir platformudur. Aynı zamanda, Tabii, dizi satışlarını artıracığı için döviz getirisini ülkemize getirecektir. Aynı zamanda, Tabii, TRT'nin hantal yapısından sıyrılarak bugün gelinen noktada dijital çağı yakalamasının da en önemli göstergelerinden biridir. Aynı zamanda, Tabii, aile odaklı temiz içerikleriyle bugün Türk toplumuna enjekte edilmek istenen, salınmak istenen toplumsal sapkınlıklara ve cinsiyetsizleştirme politikalarına da şerh düşmektedir. Bu kadar kazanımı olan bir platformun mutlak surette sadece TRT projesi olarak algılanmaması gerekir. Tabii bir TRT projesi değildir, Tabii, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir projesidir ve her kesimden, her siyasi görüşten, her partiden sahip çıkılması gereken bir projedir.

Şimdi, bu proje niye ücretli? Tabii'nin ücretli olması, TRT'nin hâlihazırda, mevcutta yürüttüğü kamusal hizmetlerde bir eksik ve gediğe yol açmamaktadır. Tabii olmadan önce de Tabii olmadığı da bu bandrol gelirleriyle, bu bütçeyle bu hizmetleri yürütüyordu TRT. Dolayısıyla, herhangi bir ana hizmetinde bir eksikliğe ve gediğe yol açmadığı gibi herhangi bir hizmeti de açık kanal üzerinden ücretli hâlde getirmemiştir. Dolayısıyla, Tabii, isteğe bağlı olarak ücret ödemek isteyenler için sunulmuş ek bir hizmettir. Devletin katkı payı olarak verdiği paralar çok büyük ölçüde kamusal, TRT'nin ana kamu hizmeti fonksiyonunu yerine getirmesi için kullanılmakta, buranın finansesinde kullanılmaktadır. Tabii'nin -rakiplerine baktığınızda- rekabet ettiği piyasa "VOD" dediğimiz "Video on Demand"dır yani isteğe bağlı platformlar bağlamında Netflix'in, Amazon'un Disney+'ın olduğu yerdeki piyasada hareket etmektedir ve bu rakiplerinin her biri ücretli çalışmaktadır. Dolayısıyla, ücret ödemek isteyen, ek hizmet isteyen, ilave hizmet isteyen kişilerin ödeme koşuluyla yararlanabileceği bir hizmettir. Aynı zamanda, biz bu ücretlendirme politikasını belirlerken... Ki 99 TL çok uygun bir fiyattır bugün gelinen noktada onu da ifade etmem lazım, aylık 99 TL rakiplerine göre de çok uygundur.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Peki, maliyeti...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Aynı zamanda uluslararası uygulamalara da baktığınızda, Hollanda da, Almanya da, İngiltere de, Danimarka da, muadili olan kamu yayıncıları da özellikle belirli içerikleri ücretliye

dönüştürebilmektedir veya platform kurabilmektedir, bunun uluslararası uygulamaları vardır. Aynı zamanda, 2020, 2021, 2022 Sayıştay raporlarında gelir getirici bir unsur olarak dijital alanda yer almak ve dijital platformun kurulması temel bir bulgu olarak ifade edilmiştir. Biz bunu kurduğumuz için de 2023 Sayıştay raporundan bu bulgu bildiğim kadarıyla düşürülmüştür.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ücretsiz olsa size maliyeti ne olur?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Dolayısıyla, uluslararası uygulamalar çerçevesinde baktığımızda, Sayıştayın önerileri, talimatları, denetimleri çerçevesinde baktığımızda, Tabii projenin ücretli olmasında bir beis yoktur. Kamusal katkı paylarıyla, bandrol gelirleriyle hâlâ TRT 1'de prime timedda en çok izlenen diziler üretilmektedir. TRT Çocuk'ta hâlâ reklamsız animasyonlar yapılmaktadır. TRT Çocuk olmadığına Türkiye'de animasyon sektörü yoktur, TRT'de... Animasyon sektörü yoktur. TRT 12 Punto faaliyetini kamusal katkı paylarıyla yapmaktadır. TRT World Forumu katkı paylarıyla yapmaktadır. TRT 2 de kültür sanat hayatına sahip çıkan tek kanal olarak kamusal katkı payları buralara gitmektedir. Dolayısıyla, kamusal katkı payları da gereğince kullanılmaktadır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toparlayalım Sayın Genel Müdürüm.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Aybüke Pusat meselesinde de birkaç kelam etmek isterim müsaadenizle. Şimdi, bir kere ister TRT 1'de veya Tabii platformunda sanatçıların tercihi, oyuncuların tercihi o diziyi yapan yapımcı şirketin tercihidir. TRT bu noktada sadece içerik standardını, prodüksiyon kalitesini korumak açısından bir yönlendirici rol oynayabilir, ötesine bir adım atmaz. Dolayısıyla, TRT'de hiçbir oyuncunun siyasi görüşüne, sosyal çevresine, daha önceki yaşantısına, yaşam tarzına falan bakılmaz. Bakılıyorsa zaten Aybüke baştan oynamazdı o zaman. İthamlara tersten, mefhumumuhaliften cevap verirseniz, o zaman Aybüke'nin hiç TRT'nin kapısından içeriye girmemesi gerekirdi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Belki bilmiyordunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Dinleyelim lütfen.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Mesele, şu kadar basit, TRT prodüksiyonlarında yüzlerce oyuncu rol almaktadır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bu onun siyasi görüşü değil, duruşu, tavrı. Tavrı nedeniyle ayırdınız diziden.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Burada TRT profesyonel kriterler geliştirmektedir. Prodüksiyonun kalitesi, oyuncu rol uyumu, oyuncunun daha önce oynadığı diziler, senarist ve yönetmen tercihleri gibi tercihler buralarda oyuncuları belirlemektedir. Aybüke Hanım Teşkilat dizisine girmiştir, yaklaşık iki yıl boyunca da oynamıştır, hiçbir şekilde de bir sorun olmamıştır. Ancak kendisi TRT'nin de boykota dâhil edildiği bir boykot çağrısına destek verirse, işveren olarak o kişiyi "Beni izleme." diyen "TRT'yi izleme." diyen "Boykot et." diyen kişiyi TRT'nin dışına koymak en doğal hakkıdır TRT'nin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O boykot çağrısı gıda ürünleri üzerineydi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen dinleyelim.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Nasıl istihdam en doğal hakkıysa dışarıya koymak da en doğal hakkıdır çünkü TRT'nin kurumsal itibarı çünkü TRT'nin marka değeri her şeyin üstündedir, Genel Müdürün de üstündedir, yönetim kurulunun da üstündedir, herhangi bir dizinin de üstündedir, reytingin de üstündedir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O boykot çağrısı gıda ürünleriyle ilgiliydi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toparlayalım, toparlayalım Sayın Genel Müdürüm.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O boykot çağrısı gıda ürünleriyle ilgiliydi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Dinleyelim Sayın Yavuzylmaz.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Dolayısıyla Aybüke Pusat meselesi bu kadar basit bir meseledir. Bunu siyasi malzeme hâline getirmenin de bir lüzumu yoktur.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Gıda ürünleriyle ilgiliydi o boykot.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, Sayın Genel Müdürüm...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Halkın içinden doğan bir konu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, bakın...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - İç yapım, dış yapım meselesine iki cümle kurmak istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, bir saniye...

Sayın Yavuzylmaz, sizin ve arkadaşların konuşmaları Sayın Genel Müdürümüz tarafından, yönetim tarafından, bizler tarafından dinlendi. Ayrıca da bu her konuşmanız tutanaklara geçirildi. Sayın Genel Müdürümüz de şimdi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Söylediği sözlerin üzerine bizim bir yanıt hakkımız yok ama. O yüzden mecburen bu aşamaya geldik.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bakın ama usul bu şekilde, yöntem bu şekilde.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Beş saat dinledim Sayın Vekilim, beş saat. Hiç cevap vermeden dinledim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, bir saniye...

Şimdi, tutanaklara geçti, sizin konuşmalarınız geçti, Sayın Genel Müdürümüzün konuşmaları geçiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tamam o zaman, şu anda böyle devam edelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yani sizin söylediklerinizi teyit edecek durumda değil ki Sayın Genel Müdürümüz de yanıt veriyor. Yani kabul edersiniz, etmezsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tamam yani kabul etmekle ilgili değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben gördüğüm bir eksikliği bir cevap hakkı olarak kullanıyorum.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Şimdi, dış yapım meselesine de sadece üç cümleyle en azından, çok fazla uzatmadan cevap vermek isterim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani Aybüke Hanım burada olmadığı için onun adına cevap hakkı olarak kullanıyorum.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Bakın, burası önemli Sayın Vekilim unk dış yapım meselesi özellikle gündemimizi teşkil ediyor. Bu rakamlara kulak vermek gerekir. şöyle ifade edeyim, bugün TRT'de Tabii de dâhil olmak üzere -unk hani oralarda da dış yapım var ya- dış yapım oranının artmış olması lazım unk ekstra bir platform kuruyorsunuz, ekstra bir kanal açıyorsunuz. Dolayısıyla i yapım oranı yüzde 73, dış yapım oranı yüzde 27'dir. Dolayısıyla dış yapımlar üzerinden, diziler üzerinden herhangi bir iktidar yanlış şirkete devletin, milletin parasının aktarılması söz konusu değildir. Bunu çok net bir Şekilde ifade etmem gerekir. TRT'nin kırmızı izgisi, TRT'nin yapımcılık açısından temel çizgisi mümkün olduğunca kendi teknolojik altyapısı, kendi ekipmanı, kendi personeliyle maksimum içeriği en iyi kalitede üretmektir. Ancak takdir edersiniz ki TRT 17 kanalı, 17 radyo kanalı, dijital platformlarıyla, haber platformlarıyla uluslararası ölçekte, global ölçekte yayın yapan bir kurumdur. Her uluslararası örneğinde olduğu gibi içerik kalitesini artırmak için, çeşitlendirmek için, zenginleştirmek için elbette ki dış yapımlara, elbette ki lisanslamalara ve elbette ki ortak yapımlara başvuracaktır. Bu, uluslararası yayıncılığa aykırı bir durum değildir, önemli olan bunun oranıdır. I yapım oranı TRT'de yüzde 73'tür. Biz TRT Akademiyi bile kendi eğiticilerimizle ve kendi videolarımızı üreterek oluşturduk. Tamamıyla yerli ve millî TRT ürünü bir yapıdan bahsediyoruz, bunu da ifade etmem gerekir.

Son bir...

BAşKAN MUSTAFA SAVAş - Evet son.

Sayın Genel Müdürüm, toparlayalım.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Son bir husus Sayın Başkanım.

BAşKAN MUSTAFA SAVAş - Yazılı verelim diğer konuşulan, değerlendirilen, sorulan...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Tabii ki cevaplayamadığım her Şeyi yazılı olarak vereceğiz.

BAşKAN MUSTAFA SAVAş - Peki, detaylı olarak bekliyoruz.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - şimdi, önemli meselelerden biri, bu, tarafsızlık meselesidir.  nemli başlıklardan biridir, önemli Şekilde de daha doğrusu, Komisyonun gündeminde de bayağı bir yer tutacak Şekilde işlenmiştir. şimdi, ben, burada, bu konu tartışılırken dikkate getirilen, kullanılan kavramları ve dili biraz not ettim: "Partizan yayınlar." "Yalan habercilik." "Saraya biat etmek." "Sarayın TRT'si." "Recep Tayyip Erdoğan'ın TRT'si." "İletişim Başkanlığının propaganda aygıtı." "TRT haber yapmıyor, talimat alıyor." "İftira atan, yalan haber yapan." "Yalan haber dizisi." "Siyasi hizmet üretmek." "Dezenformasyon yaratma merkezi"

şimdi, biraz önce Sayın Vekilimiz Deniz Yavuzylmaz dedi ki: "Belki size eleştirilerimiz ölçülü olmak noktasında sorunlu olabilir yani ölçülü bulmayabilirsiniz belki eleştirilerimizi." O zaman ben de onun aldığı yerden devam ediyorum, diyorum ki: şimdi, savunma hakkımı belki biraz ölçülü bulmayabilirsiniz ama niyetimiz sahih olduğundan emin olabilirsiniz, niyetimin doğru olduğundan sahih olabilirsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tekrar Genel Müdür olmak için herhâlde performans kısmına geldik , buyurun. Bakalım Sayın Cumhurbaşkanı bu performansınızdan etkilenecek mi?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Hangi performans kısmı Sayın Vekilim?

BAşKAN MUSTAFA SAVAş - Sayın Yavuzylmaz, dinleyelim lütfen.

(Gürültüler)

BAşKAN MUSTAFA SAVAş - Lütfen dinleyelim.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Biz TRT Genel Müdürü olarak oraya, buraya mesaj yaparak değil, faaliyetlerimizle, icraatlarımızla işimizin başındayız.

(Gürültüler)

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - şimdi, tarafsızlık meselesinin en önemli tartışma boyutlarından biri...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Elinizi vicdanınıza koyun, vicdanınıza... "Yukarıda Allah var." diyorsanız ona göre konuşun. Takiyeyle evrilmesin...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - İki temel boyutu olduğunu düşünüyorum: Biri, süre boyutudur, diğer i ise özellikle de son dönemde gündeme gelen İBB'deki yolsuzluk iddialarına ilişkin, haberlere ilişkin tartışmadır. şimdi, ben her iki boyutuna da uftan bir cevap vermek isterim.

Süre boyutu açısından ele aldığımızda, biraz önce de bu salonda çeşitli süreler zikredildi "Yirmi beş dakika, kırk  dakika CHP'ye, bin ksurlar, 2 bin ksurlar AK PARTİ'ye." diye. Hiçbir Şekilde bu... Taa, zaten 2023 seçimlerinden bu yana gelen bir eleştiri meselesi ama şunu ifade etmek isterim ki: Acaba siyasi partilerimiz bu süreleri sahiplenirken, bu srelerin hesaplanmasındaki metodolojiye bakmışlar mıdır? Ben, hem Gökhan Günaydın Grup Başkan Vekilimizi -CHP Vekilimizi- hem de Deniz Vekilimizi makamımda da ağırladım, aynı tartışmaları orada da yaptık. Bu metodolojiyi algılamadan...

Biz fanusta yöneticilik yapan insanlar değiliz, hiç kimseyle de etkileşim kurmayan, iletişime geçmeyen yöneticiler de değiliz fakat şunu açıkça ifade etmem gerekir: Bunun metodolojisine bakmadan, bunun nasıl hesaplandığına bakmadan bunu sahiplenip, grup toplantılarında dile getirip TRT üzerinde bir algı yönetimi yapmanın, kara propaganda yapmanın bana değil TRT'ye zarar verdiğini, altmış bir yıllık kuruma zarar verdiğini, Türkiye'nin en güçlü kurumlarından birine zarar verdiğini ifade etmek isterim unk bu hesaplamalarda Cumhurbaşkanımızın hem Cumhurbaşkanı olma sıfatı ile hem de AK PARTİ Genel Başkanı olma sıfatıyla yapılan haberlerin hepsini bir kovaya koyup...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nasıl ayırt ediyorsunuz?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - ...karşısına da sadece nasıl hesaplandığı belli olmayan ufak bir rakamı koyarak bir hesaplama yaptığınızda bu algı yönetimine girer; bu, RTÜK yesinin yaptığı bir algı yönetimidir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Siz, Cumhurbaşkanlığıyla AK PARTİ Genel Başkanlığını nasıl ayırt ediyorsunuz?

BAşKAN MUSTAFA SAVAş - Sayın Yavuzylmaz, Sayın Genel Müdürü dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hayır yani yöntemini söylesin biz de bilelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin Sayın Genel Müdürüm.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nasıl ayırabiliyor acaba hangi şapkayı takıp çıkardığını? Aydınlatın bizi.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Şöyle ki: Biz, Meloni Türkiye'ye geldiğinde, Cumhurbaşkanımız basın toplantısı yaptığında bunu vermeyecek miyiz? Cumhurbaşkanımız toplu açılış törenleri yaptığında bunu vermeyecek miyiz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, aydınlatın; AK PARTİ Genel Başkanı olduğunu nasıl ayırıyorsunuz?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Cumhurbaşkanımız Meloni'yle yaptığı basın toplantısında bir anda belki de Gazze ve Filistin meselesine girecek; TRT Haber bu haberi mi kaçıracak? Dolayısıyla böyle bir şey yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Mesela muhalefete yüklenirken Cumhurbaşkanını olarak mı yükleniyor, AK PARTİ Genel Başkanı olarak mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, lütfen...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Biz, devletin televizyonu olarak Cumhurbaşkanımızın her türlü konuşmasını, her türlü faaliyetini, her türlü projesini dakika dakika veririz; Cumhurbaşkanını sıfatıyla yaptığı her türlü konuşmayı, her türlü etkinliği, her türlü projeyi dakika dakika veririz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nasıl ayırıyorsunuz onu, hangi metotla?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Biraz önce ayırdı zaten, tasnif etti, söyledi detaylı olarak.

Sayın Yavuzylmaz, lütfen...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Ama "CHP'nin grup toplantısı dışında hiçbir şey verilmiyor." "CHP'nin PM toplantısı bile verilmiyor." diyenlere nötr KJ'lerle, hiçbir yorum katmadan: "CHP'de aday belirleme süreci" "CHP'de MYK ve PM toplanacak."

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - İyi, 3 tane ekran görüntüsü almışsınız.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - 3 tane değil, her birini veririm size.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tamam, ne kadar süre olduğunu da verin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - "CHP'de aday belirleme mesaisi sürüyor." "CHP'nin İzmir adayı ne olacak?" "CHP'de DEM PARTİ görüşmesi yarın." "CHP'de aday belirleme süreci" "DEM PARTİ'den CHP'ye ziyaret" "Özgür Özel'den Hatay adayı açıklaması" "CHP'de olağanüstü MYK" "CHP'de aday belirleme süreci"

KJ'lerin hepsi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hangi tarihteki görseller?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - 16 Ocak 2024.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Heh, onu söylüyorum size, tam Türkiye'nin gündemindeyken... Çok manipülatif...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - KJ'ler nötr bir şekilde verilmiştir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, yazılı olarak...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Bunlara bir cevap vermek gerekiyor çünkü Ekrem İmamoğlu meselesinde de bir yargılama, bir hüküm belirtildiği ve iddianame ortada yokken insanların yargılandığı ifade edildi.

Şimdi size KJ'leri okuyorum: "Soruşturma dosyasına giren iddialar neler?" "Rüşvet vermeyenlere ceza kesildiği iddiası."

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - 23 Mart 2025 saat 10.08, TRT muhabiri "Ekrem İmamoğlu yolsuzluk dosyasından tutuklandı." diyor ama savcılığın, mahkemenin yaptığı açıklama on ikiyi yirmi geçe.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - "Rüşvet soruşturmasının detayları ortaya çıktı. İddiaya göre, İmamoğlu dâhil 100 kişi neyle suçlanıyor?" Suçlama, biz suçlamıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Savcılığın, mahkemenin yaptığı açıklama saat on ikiyi yirmi geçe.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, lütfen.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Böyle KJ'lerle devam ediyor. Ekrem İmamoğlu'nun ifadelerinin verilmediğini söyleyenlere de bunu göstermek isterim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yahu, konuşması burada, burada. Tutuklanmadan "Tutuklandı." diye yayın yaptınız 23 Martta, saat 10.08'de.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - "Ekrem İmamoğlu'nun ifade işlemleri tamamlandı. İmamoğlu yönelttilen suçlamaları 121 sayfalık verdiği ifadeyle reddetti." "İmamoğlu sorulara ne cevap verdi? İmamoğlu 'Bu soruları muhatap almıyorum.' diyerek cevapladı."

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Siz Ekrem İmamoğlu tutuklanmadan "Tutuklandı." diye yayın yaptınız.

MAHİR POLAT (İzmir) - El insaf ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, toparlayalım.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Toparlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yazılı olarak istiyorum artık.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Biz İBB'deki yolsuzluk iddialarına ilişkin haberleştirmeler nedeniyle...

MAHİR POLAT (İzmir) - Ya ama doğru değil ağabey bunlar!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Polat, dakikalarca konuştunuz.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Biz İBB'deki yolsuzluk iddialarına ilişkin haberleştirmeler nedeniyle sistematik ve ciddi bir kara propagandaya maruz kalıyoruz. Bu çok net ortadadır. TRT kamuya mal olmuş resmî soruşturmaları görmezden gelemez, sırtını dönemez.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Buradan da mağduriyet çıkarıyorsunuz ya pes! Sakız gibi konuyu çiğneyecekseniz Ekrem İmamoğlu'nun avukatlarına da yanıt hakkı vereceksiniz!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen, karşılıklı konuşmayalım.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Kamuya mal olmuş soruşturmaları milletin, vatandaşların haber hakkını karşılamak için devletin televizyonu olarak vermek mecburiyetindedir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ekrem İmamoğlu'nun avukatlarını var mısınız yayına çıkarmaya?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, yazılı olarak...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Toparlıyorum Başkanım, iki dakika, lütfen, rica ediyorum.

Bu haberler TRT'de mutlaka, bu süreçler TRT'de mutlaka haberleştirilecektir.

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, yazılı olarak...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - TRT bu haberleri haberleştirdiği için değil....

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toplantıya beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:19.52

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.58

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Yüksel COŞKUNYÜREK (Bolu)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Durmuş Ali KESKİNKILIÇ (Karabük)

----- 0 -----

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toplantıyı açıyorum.

Sayın Genel Müdürüm, bir dakikalık son konuşmanızı, teşekkür konuşmanızı yapın lütfen.

Buyurun.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Sayın vekillerim, Sayın Başkanım; teşekkür ediyorum.

İBB'deki yolsuzluk iddialarına ilişkin haberlerimizi de biz TRT Haber olarak vermek zorundayız, devlet televizyonu olarak haber alma hakkının karşılığını izleyicilerimize vermek zorundayız. Burada bu haberleri gündelik siyasal pratiklerle, siyasal beğenilerle, siyasal bakışla değil biraz daha kamu yayıncılığı, habercilik refleksi ve kamu yararı doğrultusunda, editöryal bağımsızlık doğrultusunda vermek zorundayız. Zaten bu haberlerin verilmesi meselesi değil bu haberlerin belli siyasi aktörlerin veya merkezin hoşuna gitmeyecek şekilde verilmesi yani objektif bir şekilde verilmesi meselesi gündeme geliyor ama bakıyorsunuz, meydanlarda o zaman "O haberi gördün, görmedin... TRT Haber şunu gördü, bunu görmedi..." veya bir baskı kurulması veya işte, ne şekilde verileceğinin dikte edilmesi bu anlamda basın özgürlüğünü ve TRT'nin editöryal bağımsızlığını zedelemektedir. Bu aslında bir medya mühendisliğine girmektedir. Dolayısıyla medya mühendisliği yapıldığı zaman gündeme eski TRT gelmektedir. Eski TRT...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bir önceki TRT Genel Müdürü mü?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Eski TRT 1990'lı yıllarda ayrıştırıcı haber yapan, yayınlar yapan TRT özlemidir, medya mühendisliğini yapanların özlemi buradadır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, toparlayalım lütfen.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Toparlıyorum, tek cümle.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bu söylediğinize kendiniz inanıyor musunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzyılmaz, tek cümleyi dinliyoruz.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - O zaman, TRT, askerî vesayet yanlısı haber yaptığında, TRT sözde irtica tehdidi bağlamında haberler yaptığında tarafsızdı da şimdi İBB'deki yolsuzluk iddialarına ilişkin haber yaptığında mı taraflı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Dolayısıyla, haberleri objektif bir şekilde dile getirdiği için TRT'yi eleştirmek TRT'nin ekranlarına bant vurmamak demektir, o zaman buna da biz karşı çıkmak zorundayız.

Sayın vekillerimize önerileri, eleştirileri için ben de teşekkür ediyorum. İnşallah TRT'nin gelişimine katkı sağlayacaktır. Cevap veremediğimiz her hususa yazılı şekilde cevap vereceğimizi de buradan tekrar ifade etmek isterim. Sabırları için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Biz teşekkür ederiz.

Evet, şimdi Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünün 2021 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2021 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2021 yılı bilançosu ve 1 milyar 396 milyon 318 bin 709 lira 90 kuruş Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, ibra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi, 2022 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2022 yılı bilançosu ve 2 milyar 453 milyon 864 bin 749 lira 28 kuruş Türk lirası dönem net kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Evet, ben de kültür, sanat, haber, belgesel, spor gibi birçok alanda yarım asrı aşan yayıncılık birikimiyle milletimizin sesi, ülkemizin hem hafızası hem de geleceği olan TRT'nin 61'inci kuruluş yıl dönümünü tebrik ediyor, nice yıllar, kolaylıklar, başarılar diliyorum.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Başkanım, vekillerimize bir davette bulunabilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ne daveti?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - TRT radyolarının 98'inci yılı. Bugün 21.15'te Arı Stüdyosu'nda bu vesileyle bir konserimiz var, tüm vekillerimizi davet etmek isteriz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünün 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara ben teşekkür ediyorum. Çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum, başarılar diliyorum.

Buyurun.

Ara vermeden diğer kuruma geçiyoruz.

2.- TÜRK SAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza, TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Genel Müdürüm, sunum için söz sizde.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun Saygıdeğer Başkanı, kıymetli üyeler, Sayıştay Başkanlığının, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının, Hazine ve Maliye Bakanlığının, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, pardon, faaliyetle ilgili sunumunuzu bize dağıttığınız için hızlı bir şekilde geçebilirsiniz.

Buyurun.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Tüm katılımcıları şahsım ve TÜRKSAT adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada, şirketimizin 2021-2022 yıllarına ait denetim raporlarının görüşülmesi için bir araya gelmiş bulunuyoruz. TÜRKSAT kurulduğu 2004 yılından bu yana ülkemizin saygın bir kuruluşu olarak öncelikle uydu haberleşmesi, kablo TV hizmetleri, bilişim ve e-devlet hizmetleri alanında olmak üzere devletimizin kritik altyapılarını kuran, işleten bir alanda faaliyet gösteriyoruz. Son olarak cumhuriyet tarihimizin en önemli kazanımlarından biri olan ilk yerli, millî uydumuz TÜRKSAT 6A'yı geçtiğimiz günlerde uzaya fırlattık, bundan da gurur duyuyoruz.

Bu vesileyle, faaliyet alanlarımızdan bahsedecek olursam sunumda görüldüğü üzere üç ana alanda faaliyet gösteriyoruz. Bunlardan bir tanesi, uydu hizmetleri faaliyet alanı. Gökyüzünde şu anda 6 ayrı uydumuz faaliyet göstermektedir. Az önce ifade ettiğim gibi, bunlardan sonuncusu TÜRKSAT 6A, tamamen Türk mühendislerinin yerli ve millî olarak tasarladığı, ürettiği ve geçtiğimiz haftalarda uzaya gönderdiğimiz uydumuz. Onunla birlikte 6 uydulla Türkiye'nin uzaydaki temsilciliğini yapıyoruz.

Diğer bir faaliyet alanımız, kablo TV hizmetleri, kablo TV ve internet hizmetleri. Türkiye'deki yaklaşık 24 ilde 5,5 milyon binaya, eve ulaşılmış durumdayız ve yaklaşık 1,5 milyon da aboneye sahip durumdayız. Hizmet sunduğumuz abonelere internet ve kablo TV hizmetleri götürüyoruz.

Bir diğer faaliyet alanımız, bilişim faaliyet alanı. Özellikle kamunun ihtiyacı olan dijital dönüşüm, yazılım ve donanım altyapılarını kuran, işleten ve aynı zamanda bunların e-devlet kapısı üzerinden hizmetini sunan bir konumdayız. E-devleti de işletiyoruz, biz e-devlet hizmetlerinin de teknik altyapısını yürütüyoruz.

Sayın Başkanım ve değerli üyeler, TÜRKSAT 2004 yılında -az önce ifade ettiğim gibi- kuruldu. Bir ticari şirket olarak kurulmuştur. Ticaret Kanunu'na göre anonim şirket olarak faaliyet gösteren bir yapımız var. Şu anda da sermayemizin tamamı Türkiye Varlık Fonuna ait bir şirket olarak faaliyetimizi yürütüyoruz. Yönetim ve denetimimiz, kanunumuz gereği Ulaştırma Bakanlığı tarafından, aynı zamanda Sayıştay ve Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonunun denetimi altında faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

Ekranda görüldüğü üzere -organizasyon şemamızda- 9 yönetim kurulu üyemiz var, 5 genel müdür yardımcımız var. Direktörlüklerden, Teftiş Kurulu Başkanlığından ve Hukuk Müşavirliğinden oluşan bir yapımız var. Yaklaşık 1.200 personelle faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

2021-2022 finansal sonuçlarımıza bakacak olursak 2021 yılında yaklaşık 2,750 milyar olan satışlarımız, 2022 yılında 5,8 milyara çıkmış vaziyette, bugünkü bütçemiz de 35 milyar seviyesinde. Giderlerimiz 2,4 milyardan 6,3 milyar seviyesine ulaşılmış vaziyette. Söz konusu olan dönemde 336 milyon kâr etmişken 2022 yılında faaliyet zararı olarak 596 milyon zarar gözükmüyor. Bunun da sebebini ağırlıklı olarak özellikle kablo ve uydu tarafında yaptığımız altyapı yatırımları olarak değerlendirebiliriz. Bugüne kadar 4 faaliyet alanımızda toplam bugünkü değerle 105 milyar liralık bir yatırım gerçekleştirdik. Bunun önemli bir kısmını, yüzde 63'lük kısmını uydu hizmetleri tarafına, yüzde 30'lük kısmını kablo tarafına, yüzde 7'lik kısmını bilişim ve e-devlet hizmetleri tarafına gerçekleştirmiş durumdayız.

Çeşitli yaptığımız faaliyetler... Pek çok alanda alanında tek olan faaliyetler yürütüyor olmamıza rağmen hizmet kalitemiz açısından ödüllendirilmiş hizmet performansına sahip olduğumuzu söyleyebiliriz. Büyüklük olarak ve satış büyüklüğü olarak Fortune 500'de 199'uncu sıradayız Türkiye'de. Satış gelirleri arasında Bilişim 500'de 11'inci sıradayız. "Şikayetvar" platformunun hemen hemen her yıl düzenlediği müşteri memnuniyeti olan, en az şikâyet edilen işletmeciler kategorisinde de yaklaşık on yıldır 1'inci sırada yer alıyoruz. Hizmet ihracatçıları sıralamasında da Türkiye'nin telekomünikasyon alanında 3'üncü sıradaki hizmet ihracatçısıyız.

En son ki az önce belirtmeye çalıştığım üzere özellikle uydu tarafındaki gurur duyduğumuz projemiz TÜRKSAT 6A tamamen Türk mühendisleri tarafından tasarlanmış, yine, Türk mühendisleri ve Türkiye'deki uydu üretim ekosistemi olan TÜBİTAK Uzay, TAİ, ASELSAN ve CTECH'in oluşturduğu teknolojik kabiliyeti olan birimlerle ortak geliştirdiğimiz, ürettiğimiz bir uydu oldu ve bu vesileyle Türkiye dünyada uydu üretebilen az sayıda ülkeler arasına girmiş vaziyette. İnşallah, bundan sonra kendi uydularımızı artık kendimiz üretiyor olacağız. Bu bilgi birikimine ve altyapıya ulaşılmış durumdayız.

Enerjimizi kendimiz üretmeye başladık. Özellikle, Gölbaşı tesislerimizde oluşturduğumuz güneş enerjisi santraliyle Ankara'daki enerjimizin tamamına yakını kendi güneş enerji sistemimizden üretmeye başladık. Böylece doğaya katkı ve yeşili desteklemek anlamında da sorumluluğumuzu yerine getirmeye çalışıyoruz. Gelecek vizyonumuzun en önemli projelerinden biri, Ankara Gölbaşı'nda kurmayı planladığımız ve Sayın Ulaştırma Bakanımız tarafından yakın geçmişte ilan edilmiş olan Gölbaşı Veri Merkezi. Kuracağımız bu veri merkezi Türkiye'nin en büyük ve en yüksek standartlı veri merkezlerinden biri olacak ve hedefimiz, özellikle kamunun ve ihtiyaç duyan bütün kuruluşların verilerini güvenli bir şekilde ve yüksek performanslı, ulaşılabilir, erişilebilir ve güvenli bir ortamda saklanmasını temin etmek olacaktır.

Hizmet sınıflarımızdan uydu hizmetlerimize çok hızlı bakacak olursak, az önce ifade ettiğim üzere gökyüzünde 6 uydumuz var ve yansıda görüleceği üzere bu, maviyle gösterilen dünyanın yaklaşık üçte 2'sine yakın kısmını kapsama alanımıza 6A'yla birlikte almış durumdayız. Bu da yine dünya nüfusunun yaklaşık üçte 2'sine hizmet ulaştırabilir duruma gelmiş vaziyetteyiz.

Çok sayıda uydu kapasitemizi sadece yurt içinde değil, yurt dışında da kullanıyoruz ve çok sayıda radyo, TV ve internet hizmeti ulaştırdığımız noktalar söz konusu dünyanın her tarafında. 25 milyonun üzerinde haneye ulaşır durumdayız. 500'ün üzerinde TV yayınları yapıyor uydularımız üzerinden. Yine, 80'in üzerindeki müşterimize doğrudan ve naklen yayın aktarabilecek hizmetleri veriyoruz. 140'ın üzerinde uluslararası TV de bizim sistemlerimizin üzerinden kendi müşterilerine ulaşıyor.

Yine, uydularımız vasıtasıyla biz "TÜRKSAT her yerde." mottosunu kullanıyoruz. Gerçekten karada, denizde, havada, her yerdeyiz. Denizde, örneğin, petrol arama gemilerimiz, Silahlı Kuvvetlerimizin savaş gemileri haberleşmesini uydularımız üzerinden sağlayabiliyor. Karada gerek askerî gerek sivil her alanda gerek seyyar gerek sabit sistemler üzerinden internet bağlantısı sağlıyoruz uydularımız vasıtasıyla. Yine, felaket anında, deprem zamanlarında da felaket durumunda da kesilmeyen bir iletişim imkânı sunuyoruz; bunu en son Maraş depreminde de göstermiş olduk.

Bir başka faaliyet alanımız, evrensel hizmet kapsamında bir evrensel insan hakkı olarak kabul edilen iletişimin fizibil olarak veya ticari olarak, ticari operatörler tarafından götürülemediği -kırsal bölgeler başta olmak üzere- yerlere Evrensel Hizmet Fonu'ndan Ulaştırma Bakanlığımız tarafından finanse edilen bir proje çerçevesinde Türkiye'nin değişik noktalarında 3 binin üzerinde mobil baz istasyonumuz şu anda çalışıyor ve bu mobil baz istasyonumuz üzerinden de her 3 operatör vasıtasıyla vatandaşlarımıza mobil internet bağlantısı ve konuşma imkânı sunuyoruz.

Yine, son dönemin önemli gelişmelerinden biri, dünyada da bir trend olan uçakların içinde internet bağlantısı ve internet hizmetlerine erişebilme amacıyla bugüne kadar ağırlıklı olarak yabancı operatörlerden alınan hizmeti TÜRKSAT üzerinden vermeye başlıyoruz. Öncelikli olarak AJetle, devamında da inşallah Türk Hava Yollarıyla yaptığımız anlaşmalarla artık uçaklarımızın içine TÜRKSAT uydularıyla interneti taşıyor olacağız.

Kablo tarafına bakacak olursak, az önce söylediğim üzere, 24 ilde 5,5 milyon haneye ulaşmış vaziyetteyiz ve 1,5 milyonun üzerinde de abonemiz söz konusu. 25 bin kilometre fiber kabloyla aşağıdaki hizmetleri sunuyoruz. Kablo TV, Kablonet, Kablosuz telefon hizmetleri ve Kablo Bulut üzerinden veri saklama hizmetlerini sunuyoruz.

Dijital dönüşüm hizmetleri açısından az önce söylediğim üzere yine, Türkiye'nin dijital dönüşümünün, özellikle kamudaki dijital dönüşümünün öncü ve ana yüklenicisiyiz. Gerek hizmet çeşitliliği, verimin artırılması, yönetimin kolaylaştırılması ve şeffaf hâle getirilmesi açısından dijital dönüşüm ve e-devlet hizmetlerinin gerçekleştirileceği dijital altyapıları ve e-devlet kapısını işletiyoruz. Şu anda e-devlet üzerinden 67 milyon kullanıcı söz konusu yani Türkiye Cumhuriyeti'ndeki belli bir yaşın altında ve üstündeki insanları saymazsak -yani internet kullanamayan- hemen hemen vatandaşlarımızın tamamı bizim e-devlet sistemi üzerinden hizmet alıyor; 8.500'ün üzerinde hizmet sunuyoruz şu anda, bunların 5 binden fazlası mobil olarak sunuluyor, binin üzerinde kurum ve 500'ün üzerinde belediyenin hizmetlerini e-devletten sunuyoruz.

Yine, gurur projelerimizden biri tamamen dijital devlet modeli oluşturmak üzere "e-KKTC" dediğimiz Kıbrıs'ın dijitalleştirilmesi ve Kıbrıs e-devlet sistemini kurduk, önemli ölçüde de parça parça devreye aldık, çok yakında da tamamen devreye alıyor olacağız. Bu projenin bizim için önemi bir model proje olarak bunu dünyanın başka ülkelerine de satmayı hedefliyoruz.

Bilişimde sadece proje bazlı çalışmalar yapmıyoruz, aynı zamanda ürünler de geliştiriyoruz. Ürün olarak da en önemli ürünümüz belgenet, pek çok kurumda elektronik belge yönetim sistemi olarak kullanılıyor. Bunun gibi belgenet, belgebulut ve benzeri ürünlerimiz kamu kurumları başta olmak üzere pek çok kurumda kullanılıyor.

Son olarak, TÜRKSAT Bilişim Hizmetleri olarak hem veri merkezi hizmetleri veriyoruz -kamu kurumlarına ağırlıklı- hem ağ ve network ve iletişim altyapısı kuruyor ve işletiyoruz ve iletişim merkezi hizmetleri veriyoruz ve kurumların ağ e-dönüşüm projelerinin projelendirmeden anahtar teslimi çözümler sunulma noktasına kadarki iş ve işlemlerini yürütüyoruz TÜRKSAT olarak.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2021 yılı alt komisyon raporunda 1, 2022 yılı alt komisyon raporunda 4 öneri bulunmaktadır.

Kurumun 2021 yılına ait 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

2021 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Öneriler yerine getirilmiştir Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Sayın Tahtasız, buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, 2021 bulgu 7.2.3.6'da bulguda AR-GE birimlerindeki personel yetersizliğinden ve işe alım sürecinde yaşanan sorunlardan bahsediliyor.

Geçen hafta İller Bankasının denetiminde Sayıştayın bulgusu doğrultusunda AR-GE konusunu da gündeme getirdik. Üretim veya bilişim sektöründe faaliyet göstermeyen İLBANK AR-GE birimi bünyesinde toplam 62 personel çalışıyor. Üstelik Sayıştayın tespitiyle bu kişiler AR-GE'yle ilgili iş yapmayan kişiler. Yalnızca düzenli maaş alıyorlar. Şimdi İLBANK gibi hizmet sektöründeki bir kurumda AR-GE biriminde 62 kişi çalışıyor ama dünya devi olmayı hedefleyen, teknolojiyi sürekli takip etmesi ve gelişmesi gereken TÜRKSAT'ta sadece 21 kişi çalışıyor. Bu sayı sizce yeterli midir? Bu sayıyı artıracak mısınız? Hedef büyükse AR-GE biriminin en büyük olması gerekmiyor mu? Ülkemizde her 4 işsizden 1'inin genç olduğunu düşünürsek ve kendini çok iyi

derecede yetiştirmiş gençlerin evlerinde bilgisayar başında olduğunu da hesaba katarsak AR-GE için neden yeni alımlar yapmıyorsunuz? Sayıştayın bulguda bahsettiği işe alım sürecinde yaşanan zorluklar nelerdir? İşe alımlarda liyakati esas alıp sınav mı yapıyorsunuz yoksa alımlar mülakatlarla mı oluyor? Bunları cevaplırsanız seviniriz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Tahtasız.

Sayın Gökçek, buyurun

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım, 7.2.2.1: Ben öncelikle şunu söylemek istiyorum: Bütün kurum yöneticilerimize, bürokratlarımıza hoş geldiniz. Özel bir teşekkür etmek istiyorum. Bütün alt komisyon toplantılarımızda sorular sorduk, cevapları geldi bize ama bu kadar detaylı, bu kadar samimi, bu kadar düzenli bir şekilde gelen sizden daha başka yok yani öyle söyleyeyim. O yüzden buna özen gösterdiğiniz için özel teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür edelim mi biz de? Hayır, bitti mi yani?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Keşke.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, buyurun.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Kısa, hepsi birer dakika Başkanım.

7.2.3.1: Burada kurum cevaben sadece "işçi ücretlerinde asgari ücretin artmasından kaynaklı fiyat farkları ödenmiştir." diyor. Ya, burada ihalede çalışan personel, ödenmemesi gereken resmî tatil... "Biz asgari ücreti dâhil ederek ödeyeceğiz." demişiz, sonra tatil farkları çıkmış ama aslında sözleşmemizde tatil ücretiyle ilgili bir ödeme yapmayacağımız söylenmiş. Burada Sayıştayla bir şey var, aramızda bir uyumsuzluk var. Burada siz "Yapılan işlemde dolayı kurum zararı oluşturmamıştır." diyorsunuz Sayın Genel Müdürüm, Sayıştayımız "Kurum zararı oluşmuştur." diyor. Burada resmî tatil ödemelerine ilişkin fiyat farkı ödemedik ama Sayıştay mı bunu ödediğimizi söylüyor yoksa işçi ücretlerine asgari ücret artışından ötürü yaptığımız artış resmî tatil ödemelerini de kapsadığı için mi zaten siz "Kurum zararı oluşmadı." diyorsunuz? Bunu rica edeceğim.

7.2.3.2: Burada zaten uygulamaya devam ettiğini detaylıca anlatmışsınız. Benim uzmanlık alanım değil. Buradaki bulgu da şey var. Yine, dava konusu alacakların takipli alacakları. Sayıştay diyor ki: "Şu hesapta takip etmen lazım." Siz diyorsunuz: "Yok, bu hesapta takip etmem lazım." Bu yıllardır gelmiş, aynı şekilde devam ediyor, gördüğüm kadarıyla önümüzdeki senelerde daha devam edecek. Burada yani benim uzmanlık alanım değil, belki muhasebeci bir milletvekilimiz de konuyla ilgili yorum yapar ya da...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ne diyor, anlamadım, ben orayı kaçırdım?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Mevlüt ağabey, burada kuruma Sayıştayımız diyor ki: "Şüpheli dava konusu alacaklıların takibini -bilmediğim için ne olur ağabey- 100 hesabından takip et." diyor. Kurumumuzda detaylı bir açıklamayla "102'de takip etmem lazım." diyor. Yani burada Sayıştay ile kurum arasında bir anlaşmazlık var.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Alt komisyonda benzer bir şey söyledim, şu an tam şey yapamadım ama.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Biz de burada şey demiştik. Hem meslek odalarından artık kim olursa hem de Hazine ve Maliye Bakanlığında bununla ilgili görüş isteyin çünkü her seferinde bu bulgu gelmeye devam edecek. Bununla ilgili Sayıştayı ikna edebildiniz mi Sayın Genel Müdürüm? Siz 2023'te ikna oldunuz mu? Sorun çözüldü mü?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Çözüldü.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Tamam.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

Devam ediyor musunuz Sayın Gökçek?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Evet.

Hemen 7.2.3.5'i de söyleyeyim: Yıllık izinlerin kanuna uygun olarak kullanılmaması. Bayağı bir eritmişsiniz Sayın Genel Müdürüm ama hâlâ ortalama kırk beş gün kurumdaki yıllık izinlere bakarsak, bunun birazcık daha giderilmesi gerekiyor. Bu verinin 2024 yılı içinde ortalama kaç gün olduğunu sizden rica edeceğim.

7.2.3.6'da da şirketin AR-GE birimi nitelikli personel mevcudunun yeterli olmaması. Burada yeni istihdam sağlanmış ancak bana yeterli gelmedi. Sayıştay bu konuda acaba tatmin oldu mu, onu merak ediyorum. 2023 ve 2024 incelemenin de 2023 çıktı, bu aynı bulgumuz devam ediyor mu? Kalktı mı? Etmiyor, tamam.

Teşekkür ediyorum.

Şu an 2021'deki diğer bulgular bunlar Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim Sayın Gökçek.

Böylelikle 2021 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2022 yılı önerilerini görüşüyoruz.

Kurumun 2022 yılına ait 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Arazi ve arsaların üzerine yapılan binaların tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılmaması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Sayın Başkanım, değerli üyeler; bu konudaki çalışmalarımızı başlattık ama bu süreç biliyorsunuz, hem tapu kayıt işlemleri hem belediyeye ilişkili işlemler zaman alan işlemler; hepsini başlattık, bazılarını gerçekleştirdik, bazılarının süreci devam ediyor, biz de takipçiyiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, öneri üzerine söz almak isteyen var mı?

Sayın Polat, buyurun.

MAHİR POLAT (İzmir) - Bu sorun 2023 yılı raporuna da yansımış. Raporda görüyoruz ki, 3 adet taşınmazda sorun devam etmekte. Bu sorunlar neden hâlen giderilemiyor yazılı olarak cevap verirseniz.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Olur Sayın Vekilim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, Sayıştayın önerisini alalım bu konuda.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Konunun izlemeye kalması önerilmektedir, arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2022 yılının 2 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2:

Mesleki sorumluluk fonu bulunmasına rağmen aynı zamanda mesleki sorumluluk sigortası yaptırılması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ

ATALAY - Sayın Başkanım, değerli üyeler; mesleki sorumluluk fonu ile mesleki sorumluluk sigortası iki ayrı işlemler bizde. Mesleki sorumluluk fonu, Türk Ticaret Kanunu gereği üst düzey yöneticilerimizin alınan kararlarından doğacak şirket zararlarının sigortalanması amacıyla geliştirilmiş ve Türk Ticaret Kanunu'nun cevaz verdiği bir uygulama ve sadece üst düzey yöneticilerimizi kapsıyor. Diğer fon ise tüm TÜRKSAT çalışanlarının gelirlerinden kesilen bir pay ve şirketin ona yaptığı katkıyla oluşturulmuş bir fon. Buradaki amaç, çalışanlarımızın istemeyerek, kazaen sebebiyet verdikleri küçük boyutlu -bir komisyon tarafından karar veriliyor- zararların giderilmesine yönelik bir şey. Yani biri yöneticileri kapsıyor, biri çalışanları kapsıyor, iki ayrı kavram.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı?

Sayın Polat, buyurun.

MAHİR POLAT (İzmir) - Verdiğiniz cevaptan anladığımız Sayın Genel Müdürüm, her ikisi de bireylerin görevlerini yerine getirirken karşılaşılabilecekleri riskleri azaltmayı hedefleyen, biri yöneticileri, diğeri ise personeli koruyan fonlar. Bu konu da 2023 Sayıştay Raporu'nda da bulgu olarak karşımıza çıkıyor. Ben burada kısaca sorularımı sorayım: Bu sigorta sizin tarafınızdan tanımlanan kişilerin, gerek yönetici gerek personelin farkında olmadan yapacağı hatayı karşılayacak limitte midir? Yani bu sigortanın limitlerinin aşılabileceği bir durum olabilir mi? İki: Mesleki sorumluluk fonu cari hesabına neden olması gerekenden fazla tutar aktarılmıştır? Mesleki sigorta fonu varken mesleki sorumluluk sigortasının yaptırılması nedendir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Polat.

Buyurun Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım, burada kurumumuz zaten detaylı bir cevap vermişti, ben ikna oldum; 25 milyon dolarlık bir teminat için yaklaşık 80 bin dolarlık bir ödememiz var yanlış hatırlamıyorsam. Ben ikna oldum ama kaç kişiyi kapsıyor, kimleri kapsıyor konusundaki alt komisyonda sorduğum cevaba tam böyle yanıt alamadım. Onunla ilgili bir sizden bir şey yani bu hangi yönetim kurulu üyelerini, bütün yönetim kurulları üyelerini mi? Kim, hangi görevdeki insanları tam olarak kapsıyor, bir rica edeceğim.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Detaylı olarak yanıt verirsiniz Sayın Genel Müdürüm.

Sayıştayın önerisiyle ilgili görüşünüzü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Konunun izlemeye kalması önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2022 yılının 3 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 3:

TÜRKSAT AŞ'nin televizyon, radyo yayınlarına ait alacakların tahsilat oranlarının düşük olması ve ödenmemiş faturalara ilişkin sözleşme hükümlerinin tam olarak uygulanmaması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ

ATALAY - Sayın Başkanım, değerli üyeler; biz Türk Ticaret Kanunu'na tabi bir şirketiz az önce belirttiğim üzere. Basiretli tacir gibi davranarak bütün müşterilerimizle belli ticari anlaşmalar yapıyoruz. Bu anlaşmaların içinde verilen hizmetin karşılığının nasıl alınacağı çok net tarif ediliyor. Burada ödeme koşulları da var, ödemeye karşılık aldığımız taahhütler de var. Bu taahhütler, genelde teminat mektubu şeklinde oluyor bu teminatlar. Teminat mektubunu aşan, borcu aşanlar için hizmeti kesmemeye çalışıyoruz ama gerektiğinde kesecek noktaya geldiğimiz müşterilerimiz az da olsa var ama genelde büyük bir ödeme sıkıntısı çekiyor değiliz. Bazılarını önce yazılı uyararak, gerektiğinde hukuki yollara başvurarak alacaklarımızı tahsil ediyoruz. Bize göre büyük bir alacak, daha doğrusu ödememe veya tahsil edememe problemi yoktur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı?

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tabii, bu televizyon, radyo yayınlarına ait -uydu ücretleri değil mi, yanlış bir şeyde bulunmayayım- uydu ücretlerinin tahsilatı konusu zaman zaman TÜRKSAT'ın bir sorunu hâline geliyor. Sayın Genel Müdüre tabii katılıyorum yani işin yani KİT'lerle ilgili basiretli bir tüccar gibi davranmak durumundalar, ticari esaslara göre hareket etmek durumundalar ama çoğu zaman da yine bu KİT'lerle ilgili konular gündeme geldiğinde söylediğimiz, aslolan KİT'lerin ana statüsündeki görevleri, işlevleri, kendilerine ihtiyaç olunan alanda o işlevleri yerine getirmeleri diyoruz. Aslında belki de son kısmında söz alırsam söyleyecektim ama mesela verilerin saklanması ve bunlar son derece önemli hususlar, millî bekamız açısından da son derece önemli hususlar. Bu anlamda o asli görevleri yerine getirirken yani işin ticari maliyeti vesairesine de bakmıyoruz, o toplumsal hizmetleri yaparken.

Şimdi şuraya gelmek istiyorum: Bu televizyon kanalları, birçoğu belki bir şekilde kendini aşmış, hani gelir yönüyle reklamlardan payını alanlar için söz konusu değil ama genellikle birçoğu için, hatta tamamı bu uydu ücretlerinden şikâyetçiler, uydu ücretlerinden ciddi şekilde şikâyetçiler. Bir de herhangi bir ayırımın yapılması da söz konusu olmuyor. Özellikle Anadolu televizyonlarının, Anadolu yayıncılığı yapanların bu uydu ücretlerinin altından kalkması da mümkün görünmüyor. Her dönem, her seferde tüm platformlarda bu konularda gündeme getiriyorlar. Şimdi, tabii ki televizyonlar, özel televizyon kanalları olabilir, öyledir ama bunların yaptıkları işlere bakacak olursak -ki burada mutlaka gazeteci, yayıncı arkadaşlarımız var- kamusal görevlerdir. Biraz önce kamu yayıncılığı konusunda TRT'nin hesapları üzerinde tartıştık. Yani diğer taraftan da Anadolu'daki televizyon kanalları için özellikle ifade etmem gerekiyor ki bu uydu ücretleri gerçekten çok fazla. Geçmişte AK PARTİ, Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, diğer tüm partiler, tüm partilerin milletvekilleri bu konuyu hep gündeme getirdiler, bu yönde de talepleri oldu. Sayın Cumhurbaşkanımızın da zaman zaman bu konularla ilgili açıklamaları dolayısıyla Anadolu yayıncılığına destek verme noktasında katkı verilmesi gerektiğini söyleyen ifadeleri de var. Bu konuda ne yapılabilir bilemiyorum yani buradaki kamusal bir alana yönelik yapılacak katkıların, ben özellikle bu habercilik açısından, yayıncılık açısından kamunun istifade edebileceği bir alana katkı vermenin bizim asli görevlerimizden biri olduğunu ifade etmek istiyorum. Yani sadece Anadolu kanalları, televizyonları için değil, diğerleri için de aslında ağır bir yük olduğunu, bunun sürekli gündeme geldiğini de bir kez daha ifade etmek istedim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Buyurun Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Mevlüt Başkanım, benim yerime zaten Anadolu yayıncılığına katkı yapılması gerektiğini söyledi, tekrara düşmeyeyim.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Tüm parti grupları geçmişte de hep böyle yaptı.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ben burada sadece Sayıştayımızın önerisinin izlenmesi yönündeyse konuşma yapmayacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Evet, Sayıştayın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Konunun izlemeye kalması önerilir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurumun 2022 yılına ait 4 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 4:

2022 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Diğer bulgu ve önerilerin gereği yerine getirilmiştir Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Peki, böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de Sayın Karakaya Başkanımın Anadolu yayıncılıkla ilgili konusuna teşekkür ederim, tam destek verdiğimi belirtirim.

Sadece birkaç sorum olacak Sayın Genel Müdür, yazılı cevap verirseniz sevinirim. TÜRKSAT'ın yönettiği e-devlet altyapısında son yıllarda yaşandığı iddia edilen veri sızıntılarının kaynağına dair kurum olarak yaptığınız resmî bir soruşturma veya inceleme var mıdır, varsa elinizdeki sonuçlar nelerdir? Türkiye'de yaşayan 86 milyon vatandaşın kişisel bilgilerinin sızdığı iddiaları karşısında kurumunuz ne gibi önlemler almıştır ve bu konuda kamuoyuna yeterli bilgilendirme yapılmış mıdır sizce? TÜRKSAT'ta bilişim sistemleri ve e-devlet altyapısı hangi ulusal ya da uluslararası bilgi güvenliği standartlarına göre denetlenmektedir, denetim raporları kamuoyuna açık mıdır? Kurumunuzda veri güvenliği ihlallerine karşı bir siber olay müdahale planı mevcut mudur, varsa bu plan hangi kurumlarla iş birliği içinde yürütülmektedir?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI MEVLÜT KARAKAYA - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi Sayın Polat, buyurun.

MAHİR POLAT (İzmir) - Sayın Başkan, TÜRKSAT'ımızın çok kıymetli yöneticileri, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

E-devlet konusu üzerine vekilim sorular sordu, e- devletteki sızıntıyı alt komisyonda da dile getirmiştik. E-devlet uygulaması başlı başına çok önemli bir proje. Bunu hayata geçirdiğiniz, sızıntı dışında iyi de yönettiğiniz için aslında teşekkür de ediyoruz fakat bu sızıntılarda çok tatmin olmadık açıklamalarınızdan ve cevaplarınızdan. Şimdi kısaca birkaç tane bununla ilgili, e-devlet güvenliğiyle ilgili bir şeyler sormak istiyorum: Bu verilerin ele geçirilmesi mümkün müdür? Dünyada teknoloji hızla gelişmekte ve bu nedenle sistemlerde yeni açıklar meydana gelmektedir. Bu nedenlerden ötürü e-devlet sisteminde de açıklar oluşmuş mudur? E-devlet sisteminin güvenlik duvarı TÜRKSAT tarafından geliştirilen bir programla mı yoksa başka bir firma tarafından mı korunmaktadır? Satın alınan programla mı korunmaktadır, eğer dışarıdan alınan program ise adı nedir? Diğer bir

konu, Check Point meselesi. Bu Check Point siber güvenlik şirketi İsrail menşeli bir firma. Bunu ben sorduğumda bununla ilgili yeterince cevap alamadık fakat Check Point firması hâlâ referanslarında TÜRKİSAT'la çalıştığını gösteriyor. Hatta ben Check Point'i aradığımda -iki gün önce aradım- ve siz TÜRKİSAT'la çalışıyor musunuz dediğimde "Evet, TÜRKİSAT bizim güvenlik hizmeti verdiğimiz kuruluşlardan bir tanesi." diyor. Ben bu bağlamda da TÜRKİSAT'ın kendi güvenlik duvarının oluşması ya da dışarıdan bunları almaması gerektiğine inanıyorum çünkü çok değerli bilgileri muhafaza ediyorsunuz.

Bu bağlamda da birkaç tane sorum olacak: 18 Ocak 2022 tarihinde çıktığınız ihalede güvenlik duvarı temini işi hangi yazılım firmasına, ne kadar ücretle, kaç yıllığına verilmiştir? TÜRKİSAT isminin Check Point'in referans listesinde olduğunu bilmenize rağmen bu firmadan hizmet almıyorsanız isminizin listeden çıkarılması için ne zaman, hangi girişimlerde bulundunuz? Girişimlerinizin sonucu nedir? Bu konuda bir tezkir yayınladınız mı? Yayınlamadıysanız nedeni nedir? 31 Ocak 2025 tarihinde çıktığınız ihalede işi hangi firma, ne kadar ücretle, kaç yıllığına almıştır diyorum.

Tabii, TÜRKİSAT'ı değerlendirebilmek için dünyadaki muadilleriyle de karşılaştırmak lazım. Bizim burada izlediğimiz kadarıyla Türkiye'nin önemli kuruluşlarından bir tanesi, gelip gördüğümüzde de gerçekten etkilendiğimiz kuruluşlarından bir tanesi. Bazı memleket meselelerine de el atması gerekiyor. Geçtiğimiz günlerde yaşadığımız İstanbul depreminde maalesef tüm mobil şebekeler çöktü. Bununla ilgili TÜRKİSAT bir çalışma yapmak zorunda çünkü bu bizim hepimiz açısından bir güvenlik meselesi. Buna yönelirseniz seviniriz.

Bir de mesela "Kablonet" diye bir internet uygulamanız var. "Türkiye'nin her tarafından ulaşılabilir." diyorsunuz ama maalesef ulaşılmıyor Sayın Genel Müdürüm.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI MEVLÜT KARAKAYA - Sayın Yavuzylmaz, buyurun efendim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Komisyona hoş geldiniz.

Benim sorum afetlerle ilgili olacak. Burada TÜRKİSAT'ın görev amacı tanımlanırken Sayıştay raporunda da belirtiyor; uzaktan algılama, fotoğraf çekme, yer belirleme ve seyrüsefer bilgi ve iletişim teknoloji hizmetleri, haritalama, araç takibi ve yönetimiyle ilgili her türlü yazılım, donanım ve servisler TÜRKİSAT'ın görev tanımının içine giriyor. Şimdi, burada olası bir İstanbul depremine yönelik olarak sizin uydular üzerinden ilçeleri, semtleri fotoğraflamanız gibi bir çalışmanız var mı? Yani şunu hedeflediğim için söylüyorum: Örnek olarak, Maraş'ta deprem gerçekleşmeden önce -ki Maraş'ta büyük bir deprem bekleniyordu, bu doğrultuda bazı tatbikatlar da yapılmıştı, yetersizdi, ciddiyetsizdi ama yapılmıştı- eğer fotoğraflamayla birlikte binalar yapay zekâyla tanımlanmış olsaydı uyduyla yeniden, depremden hemen sonra yapay zekânın oluşturacağı fotoğrafların kıyaslamasıyla birlikte belki saniyeler içinde kaç binanın yıkılmış olduğu yaklaşık olarak tespit edilebilirdi. Bu doğrultuda bir tespit yapabildiniz mi 6 Şubat depremleri sürecinde? Olası İstanbul depremine yönelik olarak TÜRKİSAT'ın uydular üzerinden buna benzer bir çalışması var mı? Eğer böyle bir çalışma tanımlanabilirse hızlı bir şekilde, hangi ilçede, semtte, hangi binalarda ne tip bir son şekillenme olmuş, işte yıkılmış mı, yıkılmamış mı gibi bir tanımlamayla birlikte arama kurtarma ekiplerinin sevk ve idaresi belki mümkün olabilir diye düşünüyorum. Eğer böyle bir çalışmanız yoksa da bunu bir öneri olarak KİT Komisyonunda gündeme getirmek, sizinle paylaşmak istiyorum. Çok fazla can kurtaracaktır sadece İstanbul açısından değil Türkiye genelinde de buna benzer çalışmalar yaparsanız.

Bir diğer sorum da şu: Yine, bu fotoğraflama ve uydu üzerinden izlemeyle ilgili olarak özellikle terörle mücadele kapsamında verileri ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşıyor musunuz? Bu konuda bize bir örnek verebilir misiniz? Yani uyduyla ne kadar detaylı ve ne kadar yakından bir görüntüleme yapabiliyorsunuz, görebiliyorsunuz? Yani tabii, "drone"lar vesaire buna benzer görüntüleme araçları da kullanılıyor ama uydunun buradaki katkısının ne olduğunu anlamak için soruyorum.

Teşekkür ediyorum. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI MEVLÜT KARAKAYA - Sayın Yavuzylmaz, teşekkür ediyorum.

Sayın Karaman, söz sizde, buyurun.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, TÜRKİSAT Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri, TÜRKİSAT Genel Müdürü ve yönetimi, Sayıştayımızın değerli denetçileri, diğer kurum ve kuruluşların değerli yetkilileri; hepinizi sevgi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum. Toplantımıza hoş geldiniz.

Bugün Yönetim Kurulu üyesi olarak benim de hizmet etmekten gurur duyduğum TÜRKİSAT AŞ'nin 2021-2022 yıllarına ait faaliyetlerinin denetimi kapsamında bir araya geldik. Hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Genel Müdürümüz, sunum için teşekkür ediyorum.

TÜRKİSAT 2004 yılında Türkiye'nin tek uydu operatörü olarak kurulmuş ve bugün uydu, kablo, internet, TV yayıncılığı ve bilişim hizmetleri sunan stratejik bir teknoloji kuruluşuna dönüşmüştür.

Genel Müdürümüzün sunumunda da ifade ettiği gibi Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde uzayda var, savunma sanayisinde var, uçaklarda var, evlerde, kurumlarda, devlette, özel sektörde var. Onun için TÜRKİSAT yönetiminde TÜRKİSAT her yerde vardır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bir öteki dünyada yok.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - TÜRKİSAT yönetimini takdir ettiğim önemli bir konu da, 15 Temmuz hain darbe girişiminde TÜRKİSAT gazi ünvanını almış, bombalanmasına rağmen yayınlarını kesintisiz sürdürmüştür. Bu bağlamda TÜRKİSAT'ın kuruluşunda büyük emeği olan dönemin Ulaştırma Bakanı, son Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'ın 15 Temmuz darbe girişiminden sonraki açıklamasıyla şu konuya dikkat çekmek istiyorum: TÜRKİSAT'ın kuruluş aşamasında dönemin Genel Müdürüne "Burayı kurduk, yayın yapıyoruz, teşekkür ederiz, bundan sonra da gelişmeler devam edecek ancak buraya bir saldırı olursa yayını nasıl devam ettireceğiz, bir tedbirimiz var mı?" diye soruluyor. Yanıt "Yok." olunca "O hâlde derhâl tedbir alın." der ve bu sayede alınmış olan gizli ve etkili önlemlerle 15 Temmuz gecesi yayın kesilmemiştir. Bu çok önemli bir konudur ve 15 Temmuz gecesi TÜRKİSAT personeli şehit oldu, gazi oldu ama yayını kestirmedi. Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, gazilerimize ve TÜRKİSAT personeline sağlık, sıhhat diliyorum ve teşekkür ediyorum.

Günümüze gelirse yerli haberleşme uydusu projesi TÜRKSAT 6A, hakikaten ülkemizin ilk yerli ve millî haberleşme uydusu olan TÜRKSAT 6A 21 Nisan 2025 tarihinde Gölbaşı yerleşkesinde Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla düzenlenen törenle devreye girmiştir. Hayırlı, uğurlu olsun. Yüzde 81'in üzerinde yerlilik oranına sahip TÜRKSAT 6A 24 farklı, 84 yerli ekipmanla geliştirilmiş ve on beş yıl boyunca hizmet verecek. "Bu projeye hangi firmalar katkı sağladı? Bu birikimle yeni haberleşme uydusu projeleri planlanıyor mu?" diye 1-2 sorum olacak.

TÜRKSAT 31 derece, 42 derece ve 50 derece doğu yörüngelerinde toplam 6 aktif haberleşme uydusuyla geniş bir coğrafyaya hizmet sunmaktadır, bunu biliyoruz. Yeni pazarlama stratejileriniz nedir? 6A'yla birlikte yurt içi ve yurt dışı kapsama alanlarınız nasıl şekillenecek?

Uçak içi internet servisi gerçekten bu da çok önemli bir konu. Sadece uçaklarda sohbet ediyorduk, bundan sonra, herhâlde, uçaklarda da sohbet edemeyeceğiz çünkü artık internet geliyor. TÜRKSAT ile AJet arasında uçak içi internet hizmeti için sözleşme imzalanmış ve yolcuların yüksek hızda internete kesintisiz erişimi hedeflenmektedir. Bu sistemin kapsamı nedir? Bu hizmet diğer hava yolu şirketlerine de sunulacak mı? Ankara Gölbaşı Veri Merkezi Projesi kuruyorsunuz, güzel 28.500 metrekarelik alanda kurulacak bu merkez Türkiye'nin en büyük veri merkezlerinden biri olacak. Bu merkez ne tür hizmetler sunacak? Kamu kurumları açısından önemi nedir? Böyle bir merkeze neden ihtiyaç duyulmuştur? Bunu brifinginizde tam anlayamadım.

Evet, evrensel hizmetler kapsamındaki görevler, evrensel hizmetler Türkiye genelinde GSM, 2G ve geniş bant 4.5G altyapısının olmadığı yerleşim yerlerine baz istasyonları kuruyorsunuz, bu çok önemli. Yani, benim seçim bölgem Erzincan'da da çok eksiklerimiz var, bunların bir an önce tamamlanmasını istiyoruz. Bir de bugüne kadar kaç baz istasyonu kuruldu, kaç kaldı? Bir cevap verirseniz sevinirim.

Sözlerimi tamamlarken böylesine stratejik bir kurumun faaliyetlerinin değerlendirilmesinde katkı sunma imkânı bulduğum için memnuniyet duyuyorum. Başta Genel Müdürümüz olmak üzere tüm TÜRKSAT çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI MEVLÜT KARAKAYA - Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Şimdi, Sayın Tahtasız, buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, Sayın Genel Müdür ve TÜRKSAT değerli yöneticileri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Kurulduğu günden bu yana çok sayıda ilke imza atan ülkemizi e-devlet gibi çok önemli bir hizmetle tanıştıran TÜRKSAT'ın yetkililerine ve perde arkasında sürekli çalışan ve üreten çalışanlarına teşekkür ediyorum. Temennimiz, TÜRKSAT daha da büyüsün, dünya çapında bir marka ve hizmet sağlayıcı olsun. Bu anlamda çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Sayın Genel Müdür, sunuş konuşmanızda köylerde uydu aracılığıyla verilen internet hizmetinden bahsettiniz. Seçim bölgem Çorum'da bırakın köylerde internetin çekmesini kendi oturduğum evin yatak odasında internet çekmekte zorlanıyor. Yani köylerimizde ciddi anlamda zaten sorunlar varken Çorum'un 759 köyümüz var, bunun yüzde 75'inde internet çekmiyor. Bazı köylerimizde bırakın interneti telefon şebekesi altyapısı dahi yok. Oysa son yıllarda köyden kente göç hızlandı, ekilen tarım arazileri azalıyor, köylerde yaşayan çiftçilerin yaş ortalaması 58 oldu. O nedenle köyden kente göçü durdurmak ve tersine çevirmek için köylerimize daha fazla önem vermeniz gerektiğini düşünüyoruz. Köyde en başta okul olacak, sağlık ocağı olacak, telefon altyapısı olacak, internet olacak ki yolları, altyapısı düzgün olacak ki çiftçilerimiz çoluğuyla çocuğuyla köyde yaşayabilsin, hayat sürdürebilsin ama maalesef teknolojiden yoksun köylerimiz. Bu anlamda köylerimizde altyapı çalışmaları ne aşamada onu öğrenmek istiyoruz. Bu noktada TÜRKSAT'a büyük görev düşüyor. TÜRKSAT'ın kâr veya zarar gözetmeksizin tüm köylerimizi internetle buluşturmasını, tarım ve köylerimizin geleceği açısından da çok önemli buluyoruz. Tüm köylere internet götürmeye yönelik bir çalışmanız var mıdır? Uydu üzerinden internet kullanan köy okullarından ücret alıyor musunuz? Alıyorsanız ne kadarlık bir ücret alıyorsunuz? Köy okullarından size ulaşan ve internet hizmeti bekleyen talep sayısı kaçtır? Tüm köy okullarına uydu üzerinden internet götürülmesi mümkün olduğunda tahmini olarak kaç okula hizmet götürmüş olacaksınız? Bunun kuruma maliyeti ne kadar olacak? Bir de şu an için kaç köyde uydu üzerinden internet sağlıyorsunuz? O konuda bilgi vermenizi istiyoruz.

Sayın Genel Müdür, yine sunuş konuşmanızda TÜRKSAT'ın net satışlarından her geçen yıl arttığını rakamlarla ifade ettiniz ancak baktığımız zaman net satışlardaki artışa rağmen 2021 yılından itibaren şirketin önce kârlarında küçülme, sonra 2023 yılında da ciddi bir zarar gözüküyor. 2021 yılında 351 milyon net kâr elde eden TÜRKSAT'ın kârı 2022 yılında yüzde 50'den fazla düşerek 135 milyona gerilemiş, 2023 yılında ise yaklaşık yüzde 1.700 oranında gerileyerek 2 milyar 420 milyon TL net zarar etmişsiniz. Bu doğru mu? Net satışların artmasına rağmen bu zararın ana kaynağı nedir? TÜRKSAT 2024 yılını nasıl tamamlamıştır? 2024 yılı kâr ve zarar tablosunu bize sunarsanız seviniriz.

Sayın Genel Müdür, bir diğer önemli gördüğümüz konu uydu kiralama ücretlerinin yüksekliği. Bu enflasyonlu ortamda birçok gazete ve televizyon ayakta kalma mücadelesi veriyor. Özellikle de yerel televizyonlar uydu kiralalarını dahi ödeyemiyorlar, reklamları ayakta durmaya çalışıyorlar, o da olmuyor, personel çıkarıyorlar, olmuyor ve nihayetinde birçok kanal Çorum'da da kapandı, Türkiye genelinde kapanan kanallarımız çok fazla. Uydu kiralalarının yüksekliği diğer taraftan televizyoncuların sosyal medya mecralarına yönelmesinin önünü açtı. Birçok televizyoncu ve gazeteci sosyal medya platformları üzerinden kendi televizyonlarını kurdu ve yayın yapıyor. Halkı bilgilendiriyorlar belki ama ne yazık ki istihdam sağlanmıyor. İletişim fakültelerinde her yıl mezun veriyoruz ama gençlerimiz işsiz kalıyor. Bu anlamda TÜRKSAT'ın uydu kiralalarıyla ilgili bir aksiyon yapması, özellikle yerel kanalları desteklemesi şart. Uydu kiralama ve kullanım gelirleriniz 2023 yılında 2022 yılına göre yüzde 53 artarak 1 milyar 640 milyona çıkmış. Anladığım kadarıyla uydu kiralalarında indirim değil, zam olmuş. Yerel televizyon sahipleri dolar üzerinden olan uydu kiralalarını ödemekte gerçekten çok zorlanıyor. Baktığınız zaman, isim yapmış bilinen televizyonlardan da, yerel televizyonlardan da aynı ücreti alıyorsunuz. Oysa bilindik televizyon kanallarının reklam kapasitesi çok yüksek. Yereldeki kanallar ise sadece şehirdeki esnaflardan, halktan aldığı reklamlarla ayakta durmaya çalışıyor. O nedenle, TÜRKSAT olarak özellikle yerel televizyon kanallarına uydu kiralalarını tekrardan düzenlemeyi düşünüyor musunuz? Ödeyebilecekleri bir seviyeye çekecek misiniz? TÜRKSAT'ın böyle bir çalışması var mı, merak ediyoruz.

Son beş yılda uydudan düşen televizyon sayısı kaç oldu? Yine, son beş yılda yerelden uyduya çıkan televizyon sayısı nedir? Uydu kiralalarının yüksekliği nedeniyle son beş yılda daha düşük formatta yayın yapmaya geçiş yapan kanal sayısı kaçtır?

Günümüz itibarıyla uydudan yayın yapmak için televizyonlardan alınan ücret nedir? 2024 yılına göre yüzde kaç artış olmuştur? Ücretlerde indirimde gidilmesi yönünde bir çalışmanız olacak mı?

Uydu kiralalarından bahsetmişken raporda dikkatimi çeken bir konuya da değinelim. 2023 Yılı Sayıştay Raporu'nda şirketin 19 televizyon ve radyodan alacağı olduğu ve tahsil edemediği vurgulanıyor. Bu televizyon veya radyolar, az önce bahsettiğim gibi, uydu kiralalarının yükseltilmesinden mi ödeyemiyorlar, yoksa TÜRKSAT'ın alacaklarının üzerine düşmemesinden mi kaynaklanıyor? Elimdeki tablodan da göreceğiniz üzere kimi şirketin en son 2017 yılında ödeme yaptığını görüyoruz. Bazı şirketlerin 77 adet ödenmeyen faturası birikmiş. Üzerinden sekiz yıl geçmiş ama hem hizmet vermeye devam etmişsiniz hem de alacakları tahsil edememişsiniz. Borcunu ödemeyen bu televizyon ve radyoların isimleriyle birlikte güncel borçlarını bizlerle paylaşırsanız memnun olurum.

Son olarak da bazı merak ettiğimiz konular var. Herkesin malumu olduğu üzere Türkiye'nin ilk astronotu olan Alper Gezeravcı'yı 19 Ocak 2024 tarihinde Amerikan SpaceX şirketinin Dragon isimli aracıyla uzaya gönderdik. On dört günlük bir uzay yolculuğunun ardından dünyaya ve ülkemize dönüş yaptı. O dönemde Alper Gezeravcı'nın uzaya gönderilmesinin ve uzayda gerçekleştirdiği projeler üzerine konuşacak olursak, bunun bir seçim propagandası olduğu ve seçim propagandası için 55 milyon dolar harcadığı halkımız tarafından eleştiriliyor. İlk Türk astronotumuz olan Alper Gezeravcı'nın uzay yolculuğunda TÜRKSAT bu işin neresindeydi? Harcanan 55 milyon dolara TÜRKSAT'ın maddi bir katkısı oldu mu?

Geçen yıl fırlatılan TÜRKSAT 6A uydusunun yakın zamanda hizmet vermeye başlayacağını söylediniz. TÜRKSAT 6A uydusu hizmet vermeye başladığında teknolojik anlamda hayatımızda neler değişecek?

Birçok ülke 5G'yi eskitti, 6G teknolojisine geçmek üzereyken ülkemizde ise hâlen 4,5G kullanılıyor. TÜRKSAT 6A uydusuyla birlikte 5G teknolojisine geçiş yapabilecek miyiz?

Son olarak, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler için harcanan para yüzde 100 artarak 2023 yılında 7 milyar 188 milyona çıkmış. Bu artışın sebebi nedir? Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler için harcanan para hangi kalemlere harcanmıştır? Raporda bunu ayrıntılı verirseniz seviniriz.

TÜRKSAT tarafından Yönetim Kurulu üyeleri de dâhil hangi görevdekilere makam aracı tahsisi yapılmaktadır? Bugün itibarıyla TÜRKSAT'ta kullanılan makam aracı sayısı kaçtır? Bu araçların marka ve modelleri ile yıllık maliyeti bize ne kadardır? Öğrenmek istiyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI MEVLÜT KARAKAYA - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akbulut, söz sizde.

Buyurun.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, saygıdeğer bürokratlar; ben çok uzatmayacağım ama hesaplarda gördüğümüz birkaç garipliği aktarmadan da edemeyeceğiz. Kurumumuzu önemsiyoruz, Türkiye için önemli bir kurum olduğunu biliyoruz. Vatanımız, milletimiz için daha iyi yerlerde görmek istediğimizi de belirterek denetim yaptığımızdan dolayı bu eksikliği, daha doğrusu garip görünen hesaplardaki bazı durumları Genel Müdürümüzden ya da ilgili kıymetli müdürümüzden Komisyonumuza açıklamasını isteyeceğiz sözlü ya da yazılı.

Şimdi net satışlar ve satışlar maliyetine baktığımız zaman, 2020'de 2 milyar 184 milyon net satış varken satışların maliyeti 1 milyar 639 milyon gözüküyor. 2021'de bu rakam 2 milyar 749 milyon, maliyeti 2 milyar 208 milyon. Bu da kabul edilebilir bir durum orana baktığımız zaman ama 2022'de garip bir durum var: 5 milyar 799 milyon net satışlar varken satışların maliyeti 6 milyar 21 milyon yani net satışlardan daha fazla bir satışların maliyeti söz konusu. Burayla alakalı olarak Komisyonun bilgilendirilmesini sizlerden talep edeceğiz.

Yine, kısa vadeli borçlanma giderlerini -üstadımız da iyi bilir ama- genelde bir yıldan az vadesi olan borçlanma giderlerinde kullanırız. Zannedersen uzun vadeli borçlanma giderleri de bu hesapta bizlerin önüne getirilmiş. Eğer böyle bir durum yoksa kısa vadeli borçlanmadan ziyade kurumun uzun vadeli borçlanmaya gitmesini tavsiye edeceğiz çünkü neden? Rakam her geçen yıl artıyor. 2020'de 532 bin olan rakam 2021'de 502 bine düşüyor, 2022'de 112 milyona çıkıyor. Bu rakam daha sonra, 2023'e baktığımız zaman, daha da korkunç bir hâle gelip 533 milyona yükseliyor. Bununla alakalı kısa vadeli bir borçlanmamız söz konusu. Uzun vadeli borçlanmamız kurumumuz açısından daha avantajlı olacaktır. Yine, diğer olağan dışı gider ve zararlarda yönetimin herhangi bir zafiyeti var mıdır, yok mudur? Çünkü orada da yüksek rakamlar seyrediyor. 2020'de 3 milyon 433 bin olan rakam 2021'de 2 milyon 295 bine düşüyor ama aynı rakam ne yazık ki yine 2022'de, satışların maliyetinin garip olarak biraz yüksek olduğu senede 6 milyon 632 bine çıkıyor. Bu rakama, diğer olağan dışı gider ve zararlar kalemine 2023 yılında baktığımız zaman da 6 milyon 632 binden 141 milyona çıkıyor yani yine çok fazla yükselme söz konusu. Burayla da alakalı Komisyonumuza bilgilendirmeye ihtiyaç var diye düşünüyoruz.

Kurumumuza bundan sonraki çalışmalarında başarılar diliyoruz. Umarım çok daha iyi bir şekilde karşımıza gelir diye umut ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI MEVLÜT KARAKAYA - Biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Keskinkiliç, söz sizde.

Buyurun.

DURMUŞ ALİ KESKİNKİLİÇ (Karabük) - Sayın Başkanım, TÜRKSAT'ımızın değerli yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben sözlerimi çok uzatmayacağım. Tabii, Türkiye'nin özellikle kendi millî uydusunu yapmış olması teknolojik bağımsızlığını sağlaması açısından, millî güvenliği açısından son derece kıymetlidir. Özellikle millî uydularımız askerî alanda, güvenlik alanında bizim için son derece kıymetli. O nedenle, özellikle TÜRKSAT 6A gibi bir millî uydunun yapımında yüzde 81

yerlilik oranına ulaşılması ve bunun Türk mühendisleri tarafından başarıyla gerçekleştirilmiş olması takdire şayan bir durumdur. Türkiye'yi dünyada bu konuda teknolojik gelişmişlik ülkeleri içine sokmuştur. Ben özellikle bütün bu mühendislere, bu çalışan arkadaşlarımızın her birisine teşekkür ediyorum. Ama şimdi burada dile geldi, özellikle Anadolu yerel televizyonları TÜRKSAT üzerinden yayın yapıyorlar. Gerçekten bunların ödedikleri rakamlar ayda 8 bin ila 15 bin dolar gibi bir rakamı buluyor. Burada baktığınız vakit 15-20 kişi çalışıyor. Bunların bu gelirleri sağlaması inanılmaz derecede zor. Burada bakın, bir şey dikkatimi çekti, bütün partiler ortak olarak çok az konuda belki bir araya gelebiliyoruz ama ortak olarak bir tek konuda birleştiler: Bu Anadolu medyasının, bu TÜRKSAT kira ücretleriyle ilgili bir düzenleme yapılması. Bugün Sayın Cumhurbaşkanımız da, Anadolu Medya Ödülleri toplantısı vardı, orada da dedik ki: "Anadolu medyasının sesinin gür çıkması demokrasimizi güçlendirir." Gerçekten, demokrasimizi güçlendiren bir medyadır Anadolu medyası. Bir düzenleme yapalım, hiçbir şey yapılamıyorsa bile en azından şunun yapılmasını ben özellikle arzu ediyorum: Yılbaşındaki dolar kurundan yıl içinde TL'ye çevirerek taksitlerin alınması bile önemlidir. Ama bu rakamlar gerçekten yüksek yani burada bir indirim yapabiliyorsak, bir pozitif destek sağlıyorsak KİT Komisyonu olarak da biz sizin arkanızda duracağız bu konuda. Yani ortak bir kanaatimiz var, bu konuda da Sayın Genel Müdürüm sizden aslında bu akşam ben bir müjde alabilirsem çok da sevineceğim kanaatindeyim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak aynı görüşteyiz, destekliyoruz.

DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) - Evet, az önce arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisinden, Milliyetçi Hareket Partisinden bütün arkadaşlar aynı görüşte bu noktada. Yani biz bu konuda ne yapmamız gerekiyorsa yapalım ama siz de bir destek atın, Anadolu medyasına buradan bu akşam belki mutlu bir haber de verelim diyorum.

Ben çok teşekkür ediyorum. Sizlere şükranlarımızı, minnetlerimizi sunuyoruz, sağ olun, var olun efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Keskin Kılıç.

Buyurun Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben de sunum için teşekkür ediyorum; TÜRKSAT yönetimine ve gelen bürokratlara hoş geldiniz diyorum.

Az önce söylendi ama tekrarında fayda var, hele de bugün için özellikle de "Anadolu basınına müjde verelim." dedikleri için. Ben gazeteci kökenli milletvekillerinden birisiyim, işi bir de gazeteci, muhabir tarafından anlatmaya çalışayım, o da şu: Anadolu'da 300'den fazlaydı uyduda olan kanal sayısı; bugün konuştuğumda -bizim Eskişehir'de 2 tane kanal var- rakamın gün itibarıyla 52 olduğunu ve eğer böyle giderse bunun yıl sonunda 20-25'e düşeceğini söylüyorlar. Bu kanalların yani rakamların düşmesinin ne anlama geldiğini söyleyeyim: Gazetecilerin işsiz kalması demek, şehirlerimizin habersiz kalması demek, hemşehrilerimizin habere ulaşamaması, haber alma hakkının... Bir de bu şekilde, zaten yeterince sıkıntılar var ama bir de bu şekilde ellerinden alınması demek. Anadolu basınına yaşaması için TÜRKSAT'ın üzerine düşenler var. "Neler yapılabilir?" söylendi, Mevlüt Bey olsun, diğer milletvekillerimiz olsun söyledi ama ben de söyleyeyim: Birincisi, bu ödemeler çok yüksek uydu ödemeleri. İkincisi, ulusal ölçekte işte büyük kanallarla aynı bedellerin isteniyor olması Anadolu basınından, Anadolu kanallarından, kabul edilemez. Öneri isterseniz öneriler de var, ben yazılı basındaydım, televizyonda değildim ama yazılı basında şu vardı: Şehirlerimizde biliyorsunuz, Basın İlan Kurumu yerel gazeteleri ve ulusal gazeteleri ilanlarla, kamu ilanlarıyla destekliyor; benzer bir yöntem yerel televizyonlar için bulunabilir, onların da önerileri var. Ne diyorlar? Mesela kamu spotu yayınlıyorlar ama bu kamu spotlarını yayınlarken hiç değilse bunlara bir bedel ödenebilir ya da uydu bedellerinden düşülebilir yani bu bir al-ver gibi yapılabilir. Yani istendikten sonra, niyet olduktan sonra buna çözüm bulunabilir.

Bugün konuştuğumda kanal yöneticilerimizin söyledikleri bana: "Böyle giderse biz işte ya küçülmek zorunda olacağız, insanlarımızı işten çıkaracağız ya da para veremediğimiz için zaten özel sektöre ya da belediyelere yetişmiş nitelikli gazeteciler gidiyor, kaçıyor, bu işe bir çözüm bulunması lazım." O yüzden ben de aynı şekilde diğer partilerin temsilcilerine katılıyorum, bu konuda TÜRKSAT'ın... Biliyorum, değişik dönemlerde arayışlarınız var, bazı kolaylıklar da sağladınız ama bu kolaylıkların yetmediğini, özellikle kurların yükselişi karşısında çok sıkıntıya düşürdüğünü kanallarımızı ifade etmek isterim.

Bir başka değinmek istediğim konu da Yapay Zekâ Komisyonunun da üyesiyim, belki burada başka milletvekilleri de olabilir, TÜRKSAT'ın da oraya yine sunumu oldu değişik kurumların olduğu gibi. Orada biz sorduğumuzda gelen gerek özel sektör gerek akademik gerek kamu olsun "Nedir sizin en büyük sıkıntınız?" dediğimizde, bize hep söylenen, internet altyapısının, ülkemizdeki zayıflığının, yapay zekâ alanında bizim Türkiye'nin dünyayla rekabetinde belki de en fazla bize ket vuran, engelleyen husus olduğunu söylüyorlar. Bu noktada, bizim artık bu, yani, internet altyapısı, internet hızı konusunda artık bu az önce de ifade edildi ama dünyayla yarışacaksa yapay zekâda, araştırmada, bilimde, internet konusunda bizim bu elimizi kolumuzu bağlayan hız meselesini çözmemiz lazım. Burada da yine gözler size çevriliyor.

Yine, konuştuğumuz bir başka husus da, kısa süre önce şeyde de gündeme gelmişti, Siber Güvenlik Kanunu Meclise geldiğinde orada da bu, kişisel verilerin korunması noktasında, raporumuzda da var. Ancak işte gün geçmiyor ki biz güne "Şu, şu, şu bilgiler çalındı. Şu, şu, şu bilgiler sızdı." vesaire haberiyle uyanıyoruz, TÜRKSAT'ın bu konuda da... Tabii ki tedbir alıyorsunuzdur ama daha ne yapılabilir, o noktada da belki, yani akıl akıldan üstündür, birlikte değerlendirilerek ama bu verilerin korunması noktasında biz bir gün kalktığımızda "Şu kartlar gitmiş, bu olmuş." bunlarla uyanmak istemiyoruz. Her birimizin kendi kişisel hayatımızda da ailelerimizde de komşularımızda da verileri çalınarak mutlaka bir mağduriyet yaşayan... Yaşamayan yok herhâlde etrafımda, o yüzden TÜRKSAT'a bu konuda da sorumluluk düşüyor.

Bir kere daha kolaylık diliyorum. Sağ olun verdiğiniz bilgiler için.

Mustafa Başkana da teşekkür ediyorum sabrı, anlayışı için.

Teşekkürler, iyi çalışmalar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Çakırözer.

Buyurun Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Elbette denetlediğimiz, konuştuğumuz bütün KİT'ler çok önemlidir ancak TÜRKSAT'ın ülkemiz açısından sahip olduğu stratejik önem hepimizin malumu. TÜRKSAT sadece bir uydu işletmecisi değil, aynı zamanda ülkemizin dijital altyapısını

şekillendiren, e-devletten geniş bant erişimine, kablo yayıncılığından siber güvenliğe kadar birçok alanda kritik görevler üstlenen bir kurum. Bu yönüyle salt ekonomik kalkınma açısından değil, millî güvenlik açısından da kıymet verdiğimiz stratejik kurumlarımızdan biri. O yüzden, bugünkü konuşmalarımızı ve değerlendirmelerimizi, eleştirilerimizi yapıcı eleştiriler olarak almanızı ve kurumumuzu daha iyiye götüreceğiz adımlar atma noktasında yararlanmanızı temenni ediyorum.

Biz bugün her ne kadar 2021 ve 2022 raporlarını konuşuyor olsak da 2023 Raporu'nda kurumun 2 milyar 420 milyon TL dönem net zararıyla kapandığı bilgisine sahibiz Sayın Genel Müdürüm ve bütçeye dair 2023 öngörülerinize baktığımızda da 41 milyon 292 bin lira dönem kârı beklentimiz varmış. Yani zarar etmeniz zaten üzerinde konuşmamız gereken bir konu ancak bütçe tahmininizde yüzde 6 binlere varan bir sapma yaşamışız, olumsuz bir sapma yaşamışız. 2023 için bu kadar zarar etmemizin elbette mantıklı bir açıklaması vardır diye düşünüyorum ve bunu sizden rica ediyorum. Bu zarar durumu 2024'te de devam etti mi, öncelikle bunun bilgisini öğrenmek istiyorum çünkü sunumda 2024'e dair bir veriye ulaşamadık ama kâr zarar durumu mali tabloları artık oluşmuştur diye düşünüyorum.

Günümüzde internet artık temel bir hak. Vatandaşların internete hızlı, güvenilir ve ucuz bir şekilde erişebilmesinde elbette tek yetkili siz değilsiniz Sayın Genel Müdürüm ama sizin de önemli bir sorumluluğunuz var. Geçtiğimiz ay Speedtest'in yayımladığı verilere göre dünyanın en hızlı internetine sahip ülkeler sıralaması açıklandı. Verilere göre geniş bant internet hızında Türkiye Bangladeş, Mauritius ve Gana'nın ardından ortalama 50,71 megabitte 101'inci sırada yer alıyor. Mobil internet kategorisinde ise ortalama 66,39 hızla 60'ıncı sıraya yerleşmiş durumdayız. Takdir edersiniz ki bu, hiçbirimizin kabul edebileceği bir durum değil. Avrupa'da ve dünyada ülkemizi çok daha iyi bir konumda görmek istiyoruz. Bu düşük sıralamanın sebebi nedir? Bununla ilgili sizin yaptığınız bir çalışma var mıdır? Sorumlusu hangi kurumlardır? Sizin TÜRKSAT olarak bu sıralamayı yukarıya çıkaracak iyileştirmeler yapabilecek elinizde ne vardır? Bunları rica ediyorum.

Yine alt komisyonda dile getirmiştik, burada bir kez daha vurgulamak istiyorum, evrensel hizmet sunumu yükümlülüğünüz bağlamında, yurdun en ücra yerlerinde dahi vatandaşlarımıza interneti ulaştırabilmeliyiz. Bu yükümlülüğü yerine getirmek için bizim elimizden gelen, kolaylaştırıcı ne varsa siyasi taraf olarak, bunu açıkça dile getirelim, yapmaya hazırız ama artık 2025 yılında "Köyümüzde internet çekmiyor, telefon çekmiyor." gibi cümleleri duymayalım istiyoruz. Bu konuda, mesela, kaç tane köy okulunun internet erişimi var, bununla ilgili bir çalışmanız var mı? Varsa verilerinizi merak ediyorum.

Yine pazarlama konusu üzerinde hassasiyetle durmak istiyorum. Geçmiş dönem Sayıştay raporları bende yok ancak geçmiş dönem tutanaklarına baktığımda Sayıştayın pazarlama konusunda vurgu yaptığını gördüm; 2021'de, 2022 raporlarında yine pazarlama konusu var. Sektör dünyada hızla gelişmekte ve milyarlarca dolarlık bir pazar hacmine ulaştı. Türkiye bu pazarın neresinde? Pastadan aldığı pay nedir? Bununla ilgili bir çalışma varsa sizden rica ediyorum; son beş yılın bir analizini bu konuda talep ediyorum. Önemli adımlar atıyoruz, yatırımlar yapıyoruz ancak ne ölçüde verimli kullanıldığı, uluslararası rekabette ne denli etkili olduğumuz ve yerli teknoloji üretimi hedeflerine ne kadar yaklaştığımız konusunu da göz ardı etmemeliyiz.

Evet, TÜRKSAT 6A'yı da hizmete açıyoruz, çok güzel ancak bunu ne kadar pazarlayabildik? Kapasitemiz ne kadar? Kapasitemizin ne kadarını pazarlayabildik? Mevcut durumumuz şu an için nedir? Müşteri portföyümüzü hangi ülkeler oluşturuyor? Batı'ya da açılabilir miyiz? Sizlerden bunları rica ediyorum.

Yine, uydu ve haberleşme gelirlerimizi yüzde 50'nin üzerine çıkarmayı hedeflediğimizi belirtmişsiniz alt komisyona ilişkin sorduğum soruya gelen cevapta ama ucu açık bir cevap "Gelecekte." diyerek bu hedefi belirliyoruz. Daha spesifik bir zaman öngörüsü yapabiliyor musunuz? Varsa bir plan bunu rica ediyorum.

Pazarlama ve uydu haberleşme gelirleriyle bağlantılı olarak AR-GE konusuna da değinmek istiyorum. Her zaman için daha iyisi ve daha ilerisi için çalışmak gerekiyor, evet, bunun için de AR-GE birimimizin çok iyi çalışması gerekiyor. En iyi personeli bulup sizinle çalışmaya ikna etmeniz konusunda -bulgularda da yer aldığı gibi- çalışmaların devam etmesini rica ediyorum. Bu konuda, üniversitelerin kariyer günlerine katılıyor musunuz? Birçok üniversitede başarılı gençler var; bunlar daha üniversitede okurken nerelerde çalışacaklarını tercih ediyorlar, oralara daha üniversite yıllarında bir aidiyetlik hissediyorlar; bununla ilgili bir çalışmanız var mı?

Bir de -herkes değindi, değinmezsek olmaz- veri güvenliği yani güncelliğini hep koruyan bir konu. TÜRKSAT e-devlet kapısı üzerinden vatandaşlara binlerce kamu hizmetini sunan bir platformun işletmecisi konumunda. Milyonlarca vatandaşın kişisel verileri bu sistemde işlem görüyor; kimlik bilgilerinden sağlık geçmişine, tapudan araç kaydına kadar her şey var burada. Sormamız gereken en önemli soru şu: E-devletin güvenliği ve veri gizliliği konusunda ne ölçüde şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışı yürütülüyor? Yani evet, "Bizden sızıyor." diyorsunuz, anlıyoruz ama o, bilgilerin sızdığı gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Sadece insanların tapu bilgisi sızmış olsa diyeceğiz ki tapudur veya bir bakanlık üzerinde ama insanların bütün verileri sızmış olduğu için hâliyle gözler direkt e-devlete çevriliyor çünkü bütün bilgiler bir tek orada var. Siz bunu daha önce saklamadığınızın çalışmasıyla ilgili bir şey de yapmıştınız ama burada bir eksik var. Hani, sizden kaynaklı değilse de sizin yetkinliğinizle bunun nereden kaynaklandığını bize bir şekilde anlatmanızı, açıklamanızı rica ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toparlayalım.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Toparlıyorum, zaten bitiriyorum Başkanım.

Yine, günümüzde dijitalleşen dünyada iletişim altyapısı ve dijital egemenlik bir ülkenin bağımsızlığı kadar önemli. Bahsettiğimiz gibi, TÜRKSAT gibi kurumlar sadece teknoloji şirketi değil aynı zamanda bizim için kamu hizmeti sunan, güven tesis eden kurumlar.

Ben tekraren kurumumuzun stratejik önemini bir kez daha hatırlatıp hem bugüne kadar yaptığınız çalışmalar için hem de bundan sonrası için teşekkür edip başarılar diliyorum.

Sağ olun, var olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Gökçek.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de dijital egemenlikten hemen devam edeyim.

Son derece önemli; bekamız, geleceğimiz açısından baktığımızda, bu anlamda TÜRKSAT'ın da önemli proje ve çalışmaları ki Gölbaşı'nda yapılmakta olan bu veri saklamaya yönelik, veri depolamaya yönelik çalışmalar da bu anlamda son derece önemli. Tekrar teşekkür ediyorum.

Ben şunu ifade edeyim: Yine, TÜRKSAT 6A uydusunun da hayırlara vesile olmasını diliyorum ve yüzde 81 oranında bir yerelliğe ulaşılmış olması gerçekten çok değerli yani bu anlamda baktığımızda, dijitalleşen dünyada dijital bir Türkiye açısından önemli çalışmaların, önemli yatırımların yapıldığını ifade etmek gerekir; bundan dolayı da bu vizyondan dolayı da teşekkür ediyorum ancak eleştirim de var. Eleştirim: Bugün burada değerli milletvekillerimizden, Komisyon üyelerimizden de geldi. Hâlâ bu hedefleri konuşurken, önemli ölçüde yol almışken biz internet ulaşımında telefon görüşmeleri dâhil sıkıntı çektiğimizi söylüyoruz. Bu konularla, bu alanlarla doğrudan ilgili olmadığınızı elbette biliyoruz ancak şuna benziyor bu durum: Hani deryaları geçiyoruz fakat derede boğuluyoruz. Ben de daha önce alt komisyonda söylemişim, sağ olun, çok da ilgilendiniz, öyle tahmin ediyorum çünkü birileri geldi benim köyüme de bu telefonun, internetin çekmemesiyle alakalı bir şeylerle uğraştılar, onun haberini aldık ama sonradan da konuyu biraz savsakladılar gibi geliyor. Dolayısıyla abone sayısı vesaire hâlbuki yanından yol geçiyor, çevresinden insanlar geçiyor yani bazen belki özel sektör farklı şekilde olaya bakabiliyor, kâr bazlı yaklaşabiliyor ama aslolanın çok daha farklı olduğunu sonuçta vatandaş da karşısında kamu kurum ve kuruluşlarını görüyor, onları muhatap alıyor. Dolayısıyla Anadolu'nun herhangi bir yerinden bahsetmiyoruz, ben yine söyleyeceğim, orada da söylemişim, ilginiz için yine teşekkür ediyorum, direkt muhatabın sizler olmadığınızı da biliyorum ama en azından dillendiriyorum. Yani "Dijital Türkiye" derken Ankara'nın Çankaya ilçesinin yani şu an içinde oturduğumuz ilçenin bir mahallesindenim, bir köyündenim ama köye gidince birçok yerinde telefon görüşmesi yapamıyorum. Buradan çıktığımda yirmi beş dakika da köyedeki evime varabiliyorum, otuz dakikada varabiliyorum, görüşemiyorum. TÜRKSAT'a yürüme mesafesinde, arada bir tepe var, 10-12 kilometre diyeyim oraya da. Dolayısıyla ilginizin devamını istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi "web" sayfasından yayınlanmasından itibaren on beş gün içerisinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Buyurun, sözü size veriyorum Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Sağ olun Sayın Başkanım.

Kıymetli üyeler, soru ve taleplerin çoğunu yazılı olarak cevaplandıracağız mutlaka ama 3 konuya da değinmek isterim açıkçası.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Bir tanesi bu CheckPoint konusu. 2014 yılından beri TÜRSAT'ın ne altyapısında ne de hizmet verdiği hiç bir yerde CheckPoint ürünü kullanılmamıştır. CheckPoint firması ve ürünleri bizim için de yasaklılar listesindedir. Buradaki bilgi yanlışını düzeltmek istiyorum, "'Web' sitesinde yayınlanıyor." diyorsunuz, onunla arkadaşlarımız ilgilenecektir, oraya da itiraz edeceğiz. Bu Anadolu yayıncılığıyla ilgili talepleri biz sürekli görüşüyoruz, bize de geliyor, aslında geçmişte biz kur sabitleyerek çok önemli ölçüde destek verdik, TÜRKSAT o dönem için yaklaşık 70 milyon dolarlık bir destek sağlamıştır bu yayıncılara. "Daha neler yapılabilir?"i de araştırıyoruz, görüşüyoruz.

ORHAN SÜMER (Adana) - Kuru sabitleyebilirsiniz, üç ay önce tekrar bir düzenleme yaptınız.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Doğru, yaptık, onun bir sebebi de şu: Kur neredeyse oturmuş vaziyette, çok dalgalanma olmuyor, geçmişte büyük dalgalanmalar yaşandığı için ondan etkilenmesin diye böyle bir şey yapmıştık, bu da değerlendireceğimiz konular arasında.

ORHAN SÜMER (Adana) - Karşılıklı olmasın da Başkanım, spot reklamlarla ilgili...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürümüzü dinleyelim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm, devam edin.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Son olarak da şunu söyleyebilirim: Siber güvenlik konusu gerçekten bütün Türk vatandaşları gibi bizim de en hassas olduğumuz, önemli bir konu, çok şükür diyeyim, bugüne kadar TÜRKSAT'tan ve TÜRKSAT'la ilişkili sistemlerinden hiç bir veri sızıntısı olmamıştır. Bu konu da çok iddialı olmak da iyi değil, hackerları da tahrik etmeyelim ama durumumuz budur. Bizim e-devlet Kapısı üzerinde hiçbir veri barındırılmadığı için zaten bizim e-devlet kapısı üzerinden bir veri sızması söz konusu olamaz diyerek ben...

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Yüzde 81 yerlilik dediğiniz kavram fiyat üzerinden mi yoksa ürün çeşitliliği bakımından mı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yazılı olarak yanıt verebilirsiniz Sayın Genel Müdürüm, soruya detaylı olarak yanıt verebilirsiniz.

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATALAY - Yazılı olarak hepsine yanıt verelim.

Arz ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Şimdi TÜRKSAT Uydu Haberleşme, Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2021 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

TÜRKSAT Uydu Haberleşme, Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinin 2021 yılı bilançosu ve 483.857.323,23 dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.¹

Şimdi 2022 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

TÜRKSAT Uydu Haberleşme, Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinin 2022 yılı bilançosu ve 135.753.014,38 dönem kârıyla kapanmış bulunan gelir tablosu tasvibine sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.²

TÜRKSAT Uydu Haberleşme, Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Evet, ben de çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolaylıklar diliyorum Sayın Genel Müdürüm.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü saat 14.30'da Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü ile Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.31

¹ Bu işleme ilişkin düzeltme 7/5/2025 tarihli 10'uncu Toplantı Tutanağı'nın ...'nci sayfasında yer almaktadır.

² Bu işleme ilişkin düzeltme 7/5/2025 tarihli 10'uncu Toplantı Tutanağı'nın ...'nci sayfasında yer almaktadır.